

Jilid I
Bil. 45

Hari Selasa
15hb Mac, 1983

PENYATA RASMI PARLIMEN

PARLIAMENTARY DEBATES

DEWAN RAKYAT

HOUSE OF REPRESENTATIVES

PARLIMEN KEENAM

Sixth Parliament

PENGGAL PERTAMA

First Session

KANDUNGANNYA

JAWAPAN-JAWAPAN MULUT BAGI PERTANYAAN-PERTANYAAN
[Ruangan 5999]

RANG UNDANG-UNDANG DIBAWA KE DALAM MESYUARAT
[Ruangan 6097]

RANG UNDANG-UNDANG:

Rang Undang-undang Audit (Pindaan) [Ruangan 6098]

Rang Undang-undang Kerajaan Tempatan (Pindaan) [Ruangan 6121]

Rang Undang-undang Bahasa Kebangsaan (Pindaan dan Perluasan)
[Ruangan 6152]

MALAYSIA

DEWAN RAKYAT YANG KEENAM

Penyata Rasmi Parlimen

PENGGAL YANG PERTAMA

AHLI-AHLI DEWAN RAKYAT

Yang Berhormat Tuan Yang Dipertua, DATO MOHAMED ZAHIR BIN HAJI ISMAIL,
S.P.M.K., D.S.D.K., J.M.N.

Yang Amat Berhormat Perdana Menteri dan Menteri Pertahanan, DATO' SERI DR
MAHATHIR BIN MOHAMAD, S.S.D.K., S.S.A.P., S.P.M.S., S.P.M.J.,
D.P., D.U.P.N., D.P.N.S., S.P.D.K., S.P.C.M., S.S.M.T. (Kubang
Pasu).

„ Timbalan Perdana Menteri dan Menteri Hal Ehwal Dalam
Negeri, DATO' MUSA HITAM, S.P.M.J., S.S.I.J., S.P.M.S. D.U.N.M.,
S.P.N.S. (Panti).

Yang Berhormat Menteri Pengangkutan, DATO' LEE SAN CHOON, S.P.M.J., S.S.I.J.,
K.M.N. (Seremban).

„ Menteri Luar Negeri, TAN SRI HAJI MUHAMMAD GHAZALI BIN
SHAFIE, P.M.N., S.S.A.P., S.I.M.P., S.P.D.K. (Lipis).

„ Menteri Kebajikan Am, DATIN PADUKA HAJAH AISHAH BINTI
HAJI ABDUL GHANI, D.P.M.S., J.M.N. (Kuala Langat).

„ Menteri Perdagangan dan Perindustrian, Y.M. TENGKU DATO'
AHMAD RITHAUDDEEN AL-HAJ BIN TENGKU ISMAIL, S.P.M.P.,
S.S.A.P., P.M.K. (Kota Bharu).

„ Menteri Kewangan, Y.M. TENGKU TAN SRI RAZALEIGH
HAMZAH, D.K., P.S.M., S.P.M.K., S.S.A.P., S.P.M.S. (Ulu
Kelantan).

„ Menteri Kesihatan, TAN SRI CHONG HON NYAN, P.S.M., J.M.N.
(Batu Berendam).

„ Menteri Perusahaan Utama, DATO' PAUL LEONG KHEE SEONG,
D.P.C.M., (Taiping).

„ Menteri Pertanian, DATO' ABDUL MANAN BIN OTHMAN, D.P.M.T.,
P.P.T. (Kuala Terengganu).

„ Menteri Tenaga, Telekom dan Pos, DATUK LEO MOGGIE ANAK
IROK, P.N.B.S. (Kanowit).

„ Menteri Perumahan dan Kerajaan Tempatan, DATO' DR NEO -
YEE PAN, S.P.M.J., B.S.I. (Muar).

„ Menteri Kerjaraya dan Kemudahan-kemudahan Awam, DATO'
S. SAMY VELLU, S.P.M.J., D.P.M.S., P.C.M., A.M.N. (Sungei Siput).

- Yang Berhormat Menteri Kebudayaan, Belia dan Sukan, DATO' MOKHTAR BIN HAJI HASHIM, D.S.N.S. (Tampin).
- „ Menteri Perusahaan Awam, DATIN PADUKA RAFIDAH AZIZ, D.P.M.S., A.M.N. (Kuala Kangsar).
- „ Menteri Pelajaran, DATUK DR SULAIMAN BIN HAJI DAUD, P.N.B.S., J.B.S. (Santubong).
- „ Menteri Wilayah Persekutuan, DATUK PENGIRAN OTHMAN BIN HAJI PENGIRAN RAUF, P.G.D.K., A.D.K. (Kimanis).
- „ Menteri Pembangunan Negara dan Luar Bandar, DATO' SANUSI BIN JUNID, D.S.D.K., S.M.K. (Jerlun-Langkawi).
- „ Menteri di Jabatan Perdana Menteri, DATUK ABDULLAH BIN HAJI AHMAD BADAWI, D.M.P.N., D.J.N., K.M.N. (Kepala Batas).
- „ Menteri Kemajuan Tanah dan Kemajuan Wilayah, DATO' RAIS YATIM, D.S.N.S. (Jelebu).
- „ Menteri Buruh dan Tenaga Rakyat, DATO' MAK HON KAM, D.P.M.P., J.M.N. (Tanjong Malim).
- „ Menteri Penerangan, TUAN MOHD. ADIB BIN HAJI MOHD. ADAM (Alor Gajah).
- „ Menteri Sains, Teknologi dan Alam Sekitar, DATUK AMAR STEPHEN YONG KUET TZE, D.A., P.N.B.S. (Padawan).
- „ Menteri, DATO' MOHAMED BIN RAHMAT, S.P.M.J., S.S.I.J., D.P.M.J., P.N.B.S., J.M.N. (Pulai).
- „ Tuan (Timbalan) Yang Dipertua, DATO DR HEE TIEN LAI, D.S.I.J., A.M.N., P.I.S., B.S.I., J.P. (Ayer Hitam).
- „ Timbalan Menteri Penerangan, DATO' CHAN SIANG SUN, D.I.M.P., J.S.M., A.M.N., P.J.K., J.P. (Bentong).
- „ Timbalan Menteri di Jabatan Perdana Menteri, DR GOH CHENG TEIK (Nibong Tebal).
- „ Timbalan Menteri Kesihatan, DATO' K. PATHMANABAN, D.S.N.S., K.M.N. (Telok Kemang).
- „ Timbalan Menteri Perdagangan dan Perindustrian, DATO' LEW SIP HON, D.P.M.S., J.M.N. (Shah Alam).
- „ Timbalan Menteri Kewangan, DATO DR LING LIONG SIK, D.P.M.P. (Mata Kuching).
- „ Timbalan Menteri Buruh dan Tenaga Rakyat, DATO' HAJI ZAKARIA BIN HAJI ABDUL RAHMAN, D.P.M.T., K.M.N., P.J.K. (Besut).
- „ Timbalan Menteri Kerjaraya dan Kemudahan-kemudahan Awam, DATO' DR NIK HUSSAIN BIN ABDUL RAHMAN, D.P.M.K., K.M.N. (Kuala Krai).
- „ Timbalan Menteri Tenaga, Telekom dan Pos, DATUK CLARENCE E. MANSUL, P.G.D.K. (Penampang).

Yang Berhormat Timbalan Menteri Pertanian, DATO' CHIN HON NGIAN, D.S.I.J.
(Rengam).

- „ Timbalan Menteri Perdagangan dan Perindustrian, DATO' SHAHRIR BIN ABDUL SAMAD, D.P.M.J., P.I.S. (Johor Bahru).
- „ Timbalan Menteri Pengangkutan, DATO' ABU HASSAN BIN HAJI OMAR, D.P.M.S., S.M.T., P.I.S. (Kuala Selangor).
- „ Timbalan Menteri Buruh dan Tenaga Rakyat, DATUK WILLIAM LYE CHEE HIEN, P.G.D.K., A.S.D.K. (Gaya).
- „ Timbalan Menteri di Jabatan Perdana Menteri, DATO' HAJI MOHAMED SUHAIMI BIN HAJI KAMARUDDIN, D.P.M.S., A.M.N. (Sepang).
- „ Timbalan Menteri Perusahaan Utama, TUAN BUJANG BIN HAJI ULIS (Simunjan).
- „ Timbalan Menteri Pertahanan, ABANG ABU BAKAR BIN DATU BANDAR ABANG HAJI MUSTAPHA, J.M.N. (Paloh).
- „ Timbalan Menteri Pertanian, TUAN LUHAT WAN (Baram).
- „ Timbalan Menteri Hal Ehwal Dalam Negeri, TUAN MOHD. KASSIM BIN AHMED (Machang).
- „ Timbalan Menteri Kebudayaan, Belia dan Sukan, DATIN PADUKA CHOW POH KHENG *alias* ROSEMARY CHONG, D.P.M.S. (Ulu Langat).
- „ Timbalan Menteri di Jabatan Perdana Menteri, PUAN SHARIFFAH DORA BINTI SYED MOHAMED, A.M.N., P.I.S., B.S.I. (Semerah).
- „ Timbalan Menteri Wilayah Persekutuan, TUAN MUHYIDDIN BIN HAJI MOHD. YASSIN, S.M.J., P.I.S. (Pagoh).
- „ Timbalan Menteri Perumahan dan Kerajaan Tempatan, TUAN S. SUBRAMANIAM (Segamat).
- „ Timbalan Menteri Pelajaran, DR TAN TIONG HONG (Raub).
- „ Timbalan Menteri Penerangan, PUAN RAHMAH BINTI OTHMAN, J.S.M., S.M.S., A.M.N., P.J.K. (Selayang).
- „ Timbalan Menteri Pelajaran, DATO' MOHAMED KHALIL YAAKOB (Maran).
- „ Timbalan Menteri Kewangan, TUAN SABBARUDDIN CHIK (Temerloh).
- „ Timbalan Menteri Perumahan dan Kerajaan Tempatan, PUAN NAPSIAH BINTI OMAR (Kuala Pilah).
- „ Timbalan Menteri di Jabatan Perdana Menteri, TUAN ANWAR BIN HAJI IBRAHIM (Permatang Pauh).
- „ Setiausaha Parlimen Kementerian Sains, Teknologi dan Alam Sekitar, TUAN LAW HIENG DING, P.B.S. (Sarikie).
- „ Setiausaha Parlimen Kementerian Kebajikan Am, TUAN JAWAN ANAK EMPALING, K.M.N. (Rajang).

- Yang Berhormat Setiausaha Parlimen Kementerian Perusahaan Awam, TUAN
HUSSEIN BIN MAHMUD (Tanah Merah).
- „ Setiausaha Parlimen Kementerian Kesihatan, DATO' LEE BOON
PENG, D.S.N.S., A.M.N., P.J.K., J.P. (Mantin).
- „ Setiausaha Parlimen Kementerian Tenaga, Telekom dan Pos,
TUAN AU HOW CHEONG, P.M.P. (Telok Anson).
- „ Setiausaha Parlimen Kementerian Kebudayaan, Belia dan
Sukan, TUAN TING LING KIEW (Bintulu).
- „ Setiausaha Parlimen Kementerian Luar Negeri, TUAN ABDUL
KADIR BIN HAJI SHEIKH FADZIR (Kulim-Bandar Bahru).
- „ Setiausaha Parlimen Kementerian Kemajuan Tanah dan
Kemajuan Wilayah, TUAN ZAINAL ABIDIN BIN ZIN (Bagan
Serai).
- „ Setiausaha Parlimen Kementerian Pembangunan Negara dan
Luar Bandar, TUAN RADZI BIN SHEIKH AHMAD (Kangar).
- „ TUAN ABDUL GHAFAR BIN BABA (Jasin).
- „ TUAN ABDUL GHANI BIN MISBAH, P.P.N., B.S.K. (Kinabatangan).
- „ DR ABDUL HAMID BIN PAWANTEH (Arau).
- „ TUAN HAJI ABDUL RAHIM BIN ABU BAKAR (Kuantan).
- „ TUAN ABDUL RAMAN BIN SULIMAN (Parit Buntar).
- „ DATUK PATINGGI HAJI ABDUL TAIB BIN MAHMUD, D.P., D.A.,
S.P.M.J., P.G.D.K. (Samarahan).
- „ TUAN ABDILLAH BIN HAJI ABDUL HAMID (Silam).
- „ DATUK HAJI ABU BAKAR BIN UMAR, D.S.K.D., S.D.K. (Kota
Setar).
- „ TUAN HAJI AFFENDY BIN TUN HAJI MOHD. FUAD STEPHENS
(Marudu).
- „ TUAN AHMED HAMBAL BIN YEOP MAJLIS (Parit).
- „ DATUK ALFRED JABU ANAK NUMPANG (Betong).
- „ TUAN ALIAS BIN MD. ALI, P.J.K. (Ulu Terengganu).
- „ TUAN ANDREW JANGGI MUYANG (Lubok Antu).
- „ TUAN AWANG BIN JABAR, P.J.K. (Dungun).
- „ TUAN HAJI AZHARUL ABIDIN BIN HAJI ABDUL RAHIM, A.M.P.
(Batang Padang).
- „ TUAN BAHARI BIN HARON (Labis).
- „ TUAN BAN HON KEONG (Batu Gajah).
- „ DR GEORGE CHAN HONG NAM (Lambir).
- „ TUAN CHAN KOK KIT (Sungai Besi).
- „ TUAN DAIM ZAINUDDIN (Kuala Muda).

Yang Berhormat DATO MICHAEL CHEN WING SUM, D.P.M.S. (Beruas).

- „ TUAN PETER CHIN GAN OON (Ipoh).
- „ TUAN DAUD BIN DATO' HAJI TAHA (Batu Pahat).
- „ TUAN HAJI DASUKI BIN HAJI AHMAD (Tumpat).
- „ TUAN EDMUND LANGGU ANAK SAGA, P.B.S. (Saratok).
- „ DATUK EDWIN ANAK TANGKUN, P.N.B.S., P.B.S., A.B.S. (Batang Lupa).
- „ TUAN FUNG KET WING (Sandakan).
- „ TUAN NEWMAN GABAN (Bandau).
- „ TUAN GOOI HOCK SENG (Bukit Bendera).
- „ TUAN V. GOVINDARAJ, A.M.N., P.J.K. (Pelabuhan Kelang).
- „ DATUK HARRIS BIN MOHD. SALLEH, S.P.D.K., S.P.M.J. (Ulu Padas).
- „ TUAN HASSAN ALBAN BIN HAJI SANDUKONG, J.P. (Labuk Sugut).
- „ TUAN HASSAN BIN HAJI MOHAMED (Rantau Panjang).
- „ TUAN IBRAHIM AZMI BIN HASSAN (Kuala Nerus).
- „ TUAN ISMAIL BIN ARSHAD, A.M.K. (Jerai).
- „ TUAN ISMAIL BIN SAID, A.M.N. (Kemaman).
- „ DATO' JAMALUDDIN BIN HAJI SUHAIMI, A.M.N., P.J.K. (Sabak Bernam).
- „ TUAN JUSTINE ANAK JINGGOT (Ulu Rajang).
- „ DATO' SRI HAJI KAMARUDDIN BIN HAJI MOHD. ISA, S.P.M.P., K.M.N., J.P. (Larut).
- „ TUAN KAN YAU FA (Tawau).
- „ TUAN KARPAL SINGH (Jelutong).
- „ TUAN KHADRI BIN SABRAN (Tenggaroh).
- „ TUAN MARK KODING (Kinabalu).
- „ DR KOH TSU KOON (Tanjong).
- „ DATO LEE KIM SAI (Ulu Selangor).
- „ TUAN LEE LAM THYE (Kuala Lumpur Bandar).
- „ TUAN LEO MICHEAL TOYAD (Mukah).
- „ DATUK LEONARD LINGGI ANAK JUGAH, P.N.B.S., J.B.S. (Kapit).
- „ TUAN LIM KIT SIANG (Kota Melaka).
- „ TUAN LIM LIANG SENG (Kinta).
- „ TUAN LING SIE MING (Sibu).
- „ TUAN MAMAT GHAZALEE BIN ABDUL RAHMAN (Ulu Nerus).

- Yang Berhormat TUAN MEGAT JUNID BIN MEGAT AYOB (Hilir Perak).
- „ TUAN AHMAD SHAH BIN DATO HUSSEIN TAMBAKAU (Keningau).
- „ TUAN MOHAMAD RAZLAN BIN HAJI ABDUL HAMID (Matang).
- „ TUAN MOHAMED TAJOL ROSLI BIN MOHAMED GHAZALI, A.M.P.
(Gerik).
- „ DATO' HAJI MOHAMED BIN HAJI ALI, K.M.N., A.M.N., P.B. (Nilam
Puri).
- „ TUAN MOHAMED AMIN BIN HAJI DAUD (Pekan).
- „ DATO HAJI MOHAMAD ABU BAKAR BIN RAUTIN IBRAHIM (Kuala
Kedah).
- „ TUAN MOHAMMAD IDRIS BIN MOHAMMAD BASARI (Setapak).
- „ TUAN MOHAMMAD YAHYA BIN LAMPONG (Kota Belud).
- „ TUAN MOHAMMED YUSSOF BIN HAJI YAKOB (Hilir Padas).
- „ TUAN HAJI MOHD. ZAIN BIN ABDULLAH, S.M.K. (Bachok).
- „ TUAN MOKHTARAM BIN RABIDIN (Pontian).
- „ TUAN MUTANG TAGAL (Bukit Mas).
- „ TUAN MUSTAFFA BIN MOHAMMAD (Sri Gading).
- „ TUAN NG CHENG KUAI (Lumut).
- „ DATO' NGAH BIN A. RAHMAN (Ledang).
- „ TUAN HAJI NIK ABDUL AZIZ BIN NIK MAT, K.M.N., J.P.
(Pengkalan Chepa).
- „ DATUK JAMES PETER ONGKILI, D.I.M.P. (Tuaran).
- „ TUAN OO GIN SUN, A.M.K., S.D.K., J.P. (Alor Setar).
- „ TUAN PATRICK ANEK UREN (Mas Gading).
- „ TUAN QUAH WEE LIAM (Kluang).
- „ TUAN RICHARD DAMPENG ANAK LAKI (Serian).
- „ TUAN SAIDIN BIN HAJI MAT PIAH (Padang Rengas).
- „ TUAN SEOW HUN KHIM (Bukit Mertajam).
- „ TUAN HAJI SEROJI BIN HAJI HARON (Baling).
- „ TUAN SHAMSURI BIN MD. SALLEH, A.M.N., P.K.T., J.P. (Balik
Pulau).
- „ TUAN SIM KWANG YANG (Bandar Kuching).
- „ TAN SRI DATO SYED AHMAD SHAHABUDDIN AL-HAJ, P.S.M.,
S.P.M.K., S.S.D.K., P.N.B.S., P.G.D.K., J.M.N., J.P. (Padang Terap).
- „ TUAN TAN KOON SWAN (Damansara).
- „ TUAN TAN KOK HOOI (PADANG SERAI).

Yang Berhormat DR TAN SENG GIAW (Kepong).

- „ TUAN THOMAS SALANG SIDEN (Julau).
- „ WAN ABU BAKAR BIN WAN MOHAMAD (Jerantut).
- „ WAN IBRAHIM BIN WAN ABDULLAH (Pasir Mas).
- „ WAN MOHD. NAJIB BIN WAN MOHAMED (Pasir Puteh).
- „ WAN ZAINAB BINTI M.A. BAKAR, A.M.N., P.J.K. (Sungai Petani).
- „ TUAN YAHYA BIN HAJI ZAKARIA (Bagan Datok).
- „ TUAN YEOH POH SAN (Petaling).
- „ TUAN YEW FOO WENG (Menglembu).
- „ DATIN PADUKA ZALEHA BINTI ISMAIL, D.P.M.S. (Tanjong Karang).

DEWAN RAKYAT

PEGAWAI-PEGAWAI KANAN

Setiausaha Dewan Rakyat: Datuk Azizul Rahman bin Abdul Aziz.

Timbalan Setiausaha: Haji Mohd. Salleh bin Abu Bakar.

Penolong Setiausaha: Ghazali bin Haji Abdul Hamid.

Penolong Setiausaha: Abdullah bin Abdul Wahab.

BAHAGIAN PENYATA RASMI PARLIMEN

Penyunting Kanan: Yahya Manap.

Penyunting: P. B. Menon.

Penyunting: Haji Osman bin Sidik.

Pemberita-pemberita:

N. Ramaswamy.

Louis Yeoh Sim Ngoh.

Abdul Rahman bin Haji Abu Samah.

Suhor bin Husin.

Amran bin Ahmad.

Mohd. Saleh bin Mohd. Yusof.

Margaret Chye Kim Lian.

Puan Kong Yooi Thong.

Juliah binti Awam.

Supiah binti Dewak.

Ismail bin Hassan.

Shamsiah binti Mohd. Yusof.

Kalsom bin Ghazali.

BENTARA MESYUARAT

Mejar (B) Musa bin Alang Ahmad.

MALAYSIA
DEWAN RAKYAT

Selasa, 15hb Mac 1983

Mesyuarat dimulakan pada pukul 2.30 petang

DOA

(Tuan Yang Dipertua *mem-*
perkerusi Mesyuarat)

JAWAPAN-JAWAPAN
MULUT BAGI
PERTANYAAN-
PERTANYAAN

NILAI IMPORT/EKSPORT
MALAYSIA

1. Tuan Mamat Ghazalee bin Abdul Rahman minta Menteri Perdagangan dan Perindustrian menyatakan:

- (a) jumlah (volume) dan nilai eksport dan import Malaysia yang dibuat melalui Singapura bagi tempoh 5 tahun yang lalu, dan mengapa eksport dan import negara ini dibuat melalui negara tersebut;
- (b) berapakah ditaksirkan kerugian negara di dalam berbagai-bagai bentuk perkhidmatan pelabuhan, insuran, perkapalan dan lain-lain yang berhubung denganya; dan
- (c) apakah dasar-dasar dan langkah-langkah yang akan diambil oleh Kerajaan untuk mengatasi masalah ini.

Menteri Perdagangan dan Perindustrian (Tengku Dato' Ahmad Rithauddeen Al-Haj): Tuan Yang Dipertua,

- (a) Nilai eksport dan import Malaysia melalui Singapura tidak sedia diketahui dari perangkaan yang sedia ada. Walau bagaimanapun, nilai eksport dan import Malaysia dengan Singapura sedia ada.

Bagi tempoh 5 tahun yang lepas iaitu dari tahun 1978 hingga 1982 perdagangan antara Malaysia dan Singapura telah menunjukkan aliran yang meningkat. Pada tahun 1978 nilai eksport Malaysia ke Singapura berjumlah \$2,767.8 juta merupakan 16.2% dari jumlah eksport Malaysia tahun lalu. Jumlah ini telah meningkat kepada \$6,111.8 juta pada tahun 1981, atau 23.7% dari jumlah eksport Malaysia pada tahun tersebut. Pada tahun 1982 bagi tempoh bulan Januari hingga Setember eksport Malaysia ke Singapura bernilai \$5,281.1 juta merupakan 25.8% dari jumlah eksport pada tahun itu. Import pada tahun 1978 bernilai \$1,161.4 juta atau 8.5% dari jumlah import pada tahun itu. Ianya meningkat kepada \$3,486.6 juta pada tahun 1981 atau 13.1% dari jumlah import pada tahun berkenaan. Pada tahun 1982 untuk tempoh bulan Januari hingga September

import dari Singapura bernilai \$3,087.2 juta merupakan 14.4% dari jumlah import.

Walaupun perangkaan berkenaan eksport dan import Malaysia melalui Singapura tidak sedia ada, adalah menjadi pengetahuan umum bahawa terdapat eksport dan import Malaysia melalui negara tersebut. Ada berbagai fakta mengapa Malaysia mengeksport melalui pelabuhan Singapura. Di antaranya ialah:

- (i) pertalian yang telah lama wujud antara pengeksport dan pengimport Malaysia dengan pedagang Singapura;
- (ii) terdapat lebih banyak kapal yang singgan di pelabuhan Singapura jika dibandingkan dengan pelabuhan-pelabuhan Malaysia;
- (iii) kemudahan pengangkutan barang-barang Malaysia sama ada melalui darat atau laut antara Malaysia dengan pelabuhan Singapura;
- (iv) kemudahan perhubungan seperti talipon, telex dan sebagainya dengan Singapura bagi penempahan ruang perkapalan dan sebagainya;
- (v) kemudahan yang terhad di Pelabuhan-pelabuhan Malaysia bagi mengendalikan semua eksport Malaysia.

Begitu juga bagi pengimportan melalui Singapura bahawa fakta-fakta yang sama adalah juga menjadi sebab-sebab utama mengapa Malaysia mengimpor melalui negara tersebut.

- (b) Setakat ini belum ada tindakan yang diambil untuk mentaksirkan kerugian kepada Malaysia disebabkan penggunaan pelabuhan Singapura yang meliputi insuran dan tambang kapal, 'Stevedoring', bayaran

pelabuhan ware-housing, forwarding, bayaran bank (bank charges), pekerjaan pengangkutan dan lain-lain kegiatan yang berkaitan. Walau bagaimanapun anggaran kerugian secara menyeluruh bagi perdagangan Malaysia dengan seluruh dunia untuk insuran dan tambang perkapalan ialah sebanyak \$2,010 juta pada tahun 1981 dan \$2,018 juta pada tahun 1982.

- (c) Kerajaan adalah sentiasa menimbangkan dan mengambil berbagai langkah untuk mengatasi masalah ini. Untuk membantu mengubal dasar-dasar tertentu, perangkaan-perangkaan berkaitan dengan pembayaran tambang kapal, insuran adalah perlu. Mulai dari 1hb Januari 1982, Kerajaan mengumpulkan data berkaitan dengan insuran dan tambang perkapalan.

Di samping itu Kerajaan telah mengadakan berbagai langkah untuk menggalakkan pengeksportan dan pengimportan secara terus dengan menggunakan pelabuhan-pelabuhan Malaysia. Di antara langkah-langkah yang telah diambil ialah:

- (i) memperbaiki pelabuhan-pelabuhan dan kemudahan-kemudahan yang terdapat di pelabuhan-pelabuhan Malaysia supaya setanding dengan pelabuhan dan kemudahan di Pelabuhan Singapura.
- (ii) menambah bilangan kapal-kapal kepunyaan Perbadanan Perkapalan Antarabangsa Malaysia (MISC);
- (iii) mewujudkan syarikat perkapalan baru iaitu Perbadanan Nasional

Shipping Line (PNSL) untuk menambahkan lagi bilangan kapal Malaysia di samping itu juga mewujudkan persaingan yang sihat;

- (iv) mengadakan perjanjian perkapalan dua hala dengan negara-negara yang berdagang dengan Malaysia supaya dapat diperluaskan lagi perdagangan secara terus;
- (v) menggalakkan hubungan secara terus di antara pedagang Malaysia dan pedagang luar negeri. Untuk tujuan ini Kerajaan telah mengadakan Pejabat-pejabat Pesuruhjaya Perdagangan di luar negeri, menganjurkan rombongan-rombongan perdagangan ke luar negeri.

Pihak swasta hendaklah juga memainkan peranan untuk perdagangan secara terus seperti bank-bank dan syarikat-syarikat insuran yang boleh mengambil tindakan yang aktif dan berkesan untuk menyediakan kemudahan-kemudahan yang setanding dengan bank-bank dan syarikat-syarikat insuran di Singapura.

Tuan Patrick Anek Uren: Saya hendak bertanya, Tuan Yang Dipertua, sama ada Yang Berhormat Menteri mengakui bahawa Pelabuhan Pasir Gudang yang telah dibuat dengan wang berjuta ringgit, sama ada pelabuhan itu adalah satu tanda kerja sudah buat salah iaitu rugi sahaja. Sama ada Kerajaan akan mengambil tindakan untuk menambah penggunaan Pelabuhan Pasir Gudang supaya iaitu akan mengambil alih dari Singapura supaya keuntungan yang telah disebut sekarang menjadi keuntungan kepada Singapura tidak akan berlanjutan sebagai rugi kepada negara Malaysia?

Tengku Dato' Ahmad Rithauddeen

Al-Haj: Tuan Yang Dipertua, saya suka menafikan dengan terang iaitu dengan kita mengadakan Pelabuhan Pasir Gudang tidak adalah silap ataupun salah daripada fikiran Kerajaan. Jikalau ada kerugian dan sebagainya saya sifatkan itu adalah perkara yang masih diperbaiki. Saya rasa tidak ada rugi yang boleh disebabkan rugi yang sebenar-benarnya. Yang saya ceritakan di dalam segi insurans ataupun perkapalan iaitu di dalam term, invisible, dengan izin. Ini adalah satu cara yang saya rasa rugi pada untung.

Saya hendak menjelaskan makna rugi pada untung. Kalau kita buat di sini lagi untung. Tetapi yang kita buat sekarang ini tidak termasuk lagi kapal tetapi ada juga untung. Itu maknanya rugi pada untung (*Ketawa*). Inilah caranya setengah-setengah orang itu barangkali pedagang-pedagang yang bukan bumiputra kata rugi, tetapi rugi yang tidak untung banyak (*Ketawa*). Itu maknanya.

Istilah rugi yang saya kata di dalam bidang perkapalan insurans ini adalah rugi oleh sebab tidak untung banyak lagi. Itu maknanya.

Dari segi ini saya rasa perkara ini masih lagi kita perbaiki kemudahan-kemudahan. Maklumlah sepertimana Ahli-ahli Yang Berhormat sedia maklum iaitu Malaysia baru sahaja dalam 2-3 tahun ini muncul sebagai satu negara untuk memberikan kemudahan-kemudahan kepada pengimport sama juga pengeksport di dalam segi pelabuhan ini dan kita sentiasa memberikan kemudahan supaya banyak lagi kapal-kapal akan menggunakan pelabuhan-pelabuhan kita dan kita sentiasa memberikan kebaikan ini dan memberikan kemudahan-kemudahan ini supaya pada satu ketika yang tidak jauh lagi kita akan setanding dengan kemudahan-kemudahan dan juga

cara-cara kebaikan yang kita telahpun setanding dengan apa yang terdapat di negara-negara lain.

Tuan Alias bin Md. Ali: Daripada jawapan yang diberikan oleh Yang Berhormat Mulia Menteri tadi adalah jelas bahwa pergantungan Malaysia kepada Singapura adalah besar dan bahawa Singapura akan terus memainkan peranannya sebagai orang tengah kepada Malaysia dalam banyak hal.

Soalan saya ialah di samping Kerajaan mengadakan infrastruktur-infrastruktur yang cukup untuk menambah kemudahan-kemudahan bagi eksport dan import negara ini termasuk pelabuhan dan sebagainya, adakah pihak Yang Berhormat Mulia Menteri bercadang hendak membuat rumusan-rumusan kepada pihak Kementerian Kewangan untuk mengadakan galakan-galakan eksport dan import secara langsung tidak melalui Pelabuhan Singapura?

Tengku Dato' Ahmad Rithauddeen Al-Haj: Tuan Yang Dipertua, di dalam keadaan kita hendak menggalakkan pengeksport-pengeksport ini lebih-lebih lagi banyak pada tahun-tahun yang lepas saya rasa pihak Kerajaan kita telahpun mengambil tindakan seperti terdapat di dalam budget yang lepas iaitu kita telahpun memberikan galakan sebanyak 5% secara FOB iaitu kekurangan daripada cukai (tax exemption). Ini salah satu galakan yang telah diberikan oleh Kerajaan dan bukan sahaja pada masa yang lepas meliputi hanya syarikat-syarikat yang mengeluarkan product yang tertentu. Ini terbuka juga kepada traders iaitu pedagang yang mengeksport juga berhak kepada exemption sebanyak 5%. Sepertimana pada tahun-tahun yang lepas kadar 5% ini berasaskan kepada ex-factory. Sekarang ini dengan adanya FOB saya rasa galakan ini boleh memberikan lagi kemudahan dan galakan kepada

pengeksport-pengeksport dan juga pertolongan elaun-elaun yang lain banyak diberikan seperti per diem pada tiap-tiap orang yang akan pergi ke luar negeri sebanyak daripada \$100 dahulu kepada \$200 sekarang ini. Inilah salah satu yang mana pihak Kerajaan melalui budget yang lepas telah memberi kemudahan ini moga-moga satu masa yang akan datang banyak lagi pihak pengeksport termasuklah pedagang sama juga manufacturers akan menggunakan kemudahan-kemudahan ini supaya kita dapat mengeluarkan lagi barang-barang eksport.

Wan Mohd. Najib bin Wan Mohamed: Tuan Yang Dipertua, saya ingin bertanya Yang Berhormat Mulia Menteri, adakah benar barang-barang yang diimport melalui Singapura ini akan memudahkan penyeludupan ke dalam negara kita dengan secara smuggling dan jika benar, apakah langkah untuk menentukan barang yang diimport di Singapura tidak setengah daripadanya di import dengan secara haram?

Tengku Dato' Ahmad Rithauddeen Al-Haj: Tuan Yang Dipertua, kita sentiasalah mengawal keadaan yang mana tidak sah dari segi penyeludupan barang-barang yang haram ini. Saya rasa tidaklah menjadi kriteria kita boleh mengakui iaitu dengan kita mengeksport atau pun mengimport barang-barang ini melalui Singapura, ini akan menambahkan lagi penyeludupan kepada negara kita. Saya rasa tidaklah menjadi satu cara yang boleh menggalakan penyeludupan kepada negara kita ini.

Tuan Daud bin Dato Haji Taha: Tuan Yang Dipertua, soalan tambahan. Adakah benar Yang Berhormat Mulia Menteri Perdagangan dan Perindustrian barang-barang yang kita eksport melalui Singapura adalah terdiri dari barang-barang mentah negara kita

disebabkan oleh kerana Kerajaan kita pada masa ini masih menggunakan peniaga-peniaga di Singapura sebagai orang tengah. Sekiranya pada satu masa nanti Kerajaan kita berjaya mendapatkan pembeli-pembeli terus (direct buyers) menyebabkan kita tidak lagi menggunakan orang tengah di Singapura, apakah tidak mungkin pada satu masa nanti perimbangan perdagangan di antara Singapura dengan Malaysia akan lebih menguntungkan negara kita dengan begitu banyak maka apakah langkah-langkah Kerajaan kita untuk menentukan supaya Kerajaan Singapura akan terus mengimport ataupun kita boleh mengeksport kepada Singapura barang-barang dagangan yang siap, manufactured goods atau finished product, dengan izin.

Tengku Dato' Ahmad Rithauddeen Al-Haj: Tuan Yang Dipertua, adalah benar iaitu 80% dari barang-barang yang dieksport melalui Singapura adalah terdiri dari barang-barang mentah iaitu getah, minyak kelapa sawit, kayu-kayan, timah dan sebagainya dan adalah barang-barang yang lain seperti barang-barang yang saya suka menyatakan bahawa 20% adalah manufactured product, barang-barang perkilangan yang telahpun dibuat di Malaysia menghantar ke Singapura termasuk lebih kurang 20% dan banyak barang-barang lain yang mana kita mengeluarkan kepada Singapura yang dibuat di Malaysia.

Saya sukalah menyatakan iaitu adalah menjadi dasar kita di dalam perdagangan dua hala di antara kita dengan negara-negara di luar negeri supaya mengadakan direct trade iaitu perdagangan terus-menerus dengan kita. Tetapi kadangkala ada juga terhad oleh sebab apabila kita adakan direct trade ada juga sedikit sebanyak orang yang datang itu hendak berniaga dengan lebih agresif lagi daripada orang-orang kita tempatan yang

mengeksport. Saya rasa ini akan menambah lagi pengeksportan kita ke luar negeri.

Inilah saya rasa dan saya telahpun cuba menekankan, betapa pentingnya orang-orang kita membuat eksport sendiri. Kadangkala kita ini berharap kepada orang luar membuat pasaran keluar negeri. Tekanan ini telahpun dibuat oleh saya dan juga Yang Amat Berhormat Perdana Menteri sendiri telahpun menekankan dan tiap kali telahpun membawa pedagang-pedagang kita mengenalkan pengimport-pengimport luar negeri supaya mereka ada hubungan rapat dengan pengimport-pengimport luar negeri. Sama juga saya rasa perkara ini di dalam kecekapan (efficiency) untuk mentadbirkan pelabuhan-pelabuhan kita. Kita sentiasa menekankan kepada pegawai-pegawai di pelabuhan-pelabuhan dan juga agensi-agensi yang berkenaan yang telahpun boleh memberikan sumbangan untuk menambah pengeksportan kita keluar negeri ini supaya mereka cekap dan dedikasi untuk mengerjakan tugas-tugas mereka sahari hari.

Inilah betapa pentingnya kita mengatakan kepada rakyat jelata kita bekerja kuat. Kita mesti berdedikasi untuk menjalankan tugas-tugas kita, janganlah semata-mata hendakkan kerja oleh sebab wang gaji sahaja. Kita mesti ingat kepentingan negara supaya kita dapat membanyakkan lagi pengeksportan kita keluar negeri.

Tuan Patrick Anek Uren: (Bangun).

Tuan Yang Dipertua: Soalan tambahan yang penghabisan.

Tuan Patrick Anek Uren: Terima kasih, Tuan Yang Dipertua. Saya hendak bertanya sama ada Kerajaan sedar lebih daripada kita mengamalkan free enterprise dalam perdagangan kita, pelaburan daripada

Singapura, baikpun pelaburan daripada negara asing melalui Singapura telah bertambah di negara kita. Dan mereka yang melabur di negara kita berpejabat usahanya di Singapura ataupun ada anak syarikatnya di Singapura yang mengendalikan semua usaha-usaha pengeksporthan dan pengimport. Sama ada dengan kesedaran ini tambahan pula kecekapan perkhidmatan di Singapura keseluruhannya, sama ada ini akan menyekatkan kegiatan, tujuan dan kehendak Kerajaan Malaysia untuk menambah penggunaan infrastruktur dan perkhidmatan di negara kita.

Tengku Dato' Ahmad Rithauddeen Al-Haj: Tuan Yang Dipertua, adalah menjadi dasar kita supaya syarikat-syarikat perlu menempatkan ataupun membuat pejabatnya di negara kita. Kita sentiasa mengkaji permohonan-permohonan iaitu yang mana memberi kebaikan bukan sahaja dari segi syarikat-syarikat berkenaan tetapi kepada negara. Kita sentiasa menggalakkan mereka datang di sini, registered di sini dan menempatkan pejabatnya di sini. Oleh sebab ada juga mereka jikalau dibandingkan dari segi kemudahan saya rasa tidaklah begitu berbeza seperti telefon, telex yang terdapat di negara kita dengan Singapura, kita ada setanding dari segi perhubungan ini tetapi ada juga kadangkala oleh sebab individual ataupun private liking mereka sendiri bertempat di sana. Tetapi dengan adanya kemudahan-kemudahan ini sekarang harga pejabat lebih murah di sini daripada Singapura dan sekarang ini banyak telahpun berpindah ke Malaysia dan menggunakan kemudahan-kemudahan di sini.

WAD-WAD DI HOSPITAL

2. Tuan Ibrahim Azmi bin Hassan minta Menteri Kesihatan menyatakan adakah Kementerian sedar bahawa wad-wad di hospital adalah terlalu

sempit dengan bilangan pesakit-pesakit, terutamanya di wad kelas tiga, dan adakah tindakan segera akan diambil untuk memperbaiki keadaan.

Timbalan Menteri Kesihatan (Dato' K. Pathmanaban): Tuan Yang Dipertua, saya ingin memberi tahu Ahli Yang Berhormat bahawa terdapat keperluan yang kian bertambah bagi kemudahan-kemudahan perubatan dan kesihatan pesakit dalam (in-patients) sejak beberapa tahun yang lalu. Jumlah kemasukan di hospital-hospital pada tahun 1978 bagi Semenanjung Malaysia adalah 654,097 orang dan ini telah bertambah kepada 746,696 pada tahun 1981. Adalah dianggarkan bahawa di dalam tahun 1983 angka ini akan meningkat kepada lebih daripada 800,000. Perkembangan yang sama adalah juga berlaku di Sabah dan Sarawak. Di atas kesedaran yang begitu tinggi terhadap faedah atau kebaikan perubatan moden di kalangan orang ramai, adalah dianggarkan keperluan kemudahan hospital akan terus bertambah dalam beberapa masa yang akan datang.

Untuk memenuhi keperluan ini pihak Kerajaan telah memperuntukkan wang yang banyak untuk memperluaskan dan memperbaiki lagi kemudahan-kemudahan pesakit dalam. Di bawah Rancangan Malaysia Keempat sejumlah lebih daripada \$58 juta telah diluluskan untuk memperbaiki program-program di hospital termasuk menambahkan jumlah katil-katil dan lebih kurang \$178 juta bagi membina hospital-hospital baharu. Sejak tahun 1960 sebanyak 8,425 katil-katil tambahan telah disediakan di beberapa buah hospital Kerajaan.

Pada masa ini jumlah pesakit dalam di hospital-hospital mempunyai perbezaan besar iaitu di antara hospital Daerah dan Hospital-hospital Besar. Di hospital-hospital Daerah terdapat kegunaan dari 40% hingga

60% pesakit sahaja, walhal di Hospital-hospital Besar terdapat kegunaan sebanyak 70% hingga 90%. Kementerian saya sedang menjalankan satu kajian operational research yang mendalam untuk mengkaji masalah mengenai kekurangan penggunaan di Hospital-hospital Daerah dan berdasarkan kepada kajian ini langkah-langkah memperbaikinya akan diambil.

Dr Tan Seng Giaw: Dengan bilangan pesakit yang kian bertambah tiap-tiap tahun dan dengan kononnya kekurangan ubat di beberapa tempat atas faktor-faktor yang tertentu, adakah rancangan Kementerian untuk menentukan tidak berlakunya kekurangan ubat di masa kini dan tahun hadapan.

Dato' K. Pathmanaban: Tuan Yang Dipertua, saya rasa soalan awal itu adalah mengenai wad-wad; bukan ubat.

Tuan Yang Dipertua: Ya, saya juga bersetuju.

Tuan Tan Kok Hooi: Tuan Yang Dipertua, oleh kerana kesempitan di Wad Kelas Tiga ada pesakit-pesakit yang belum sembuh disuruh balik. Misalnya baharu-baharu ini ada satu kes buah pinggang dari Kedah yang menerima rawatan di Hospital Besar Kuala Lumpur, pesakit itu disuruh balik dengan sebab kekurangan mesin. Dan disuruh pula beliau beli mesin sendiri dan tanggungan perbelanjaan perubatan bulanan. Sekiranya pesakit itu dari keluarga kaya tetap tidak menjadi masalah dan sekiranya sebaliknya, tidakkah Kementerian Kesihatan memberi kes-kes seperti ini bantuan penuh rawatan yang percuma.

Dato' K. Pathmanaban: Tuan Yang Dipertua, biasanya pesakit-pesakit yang belum baik lagi tidak disuruh balik dari hospital. Apa yang Ahli

Yang Berhormat itu menyentuh mungkin kes renal dialysis di mana pesakit-pesakit itu disuruh balik dan kembali jika terdapat keperluan dan pihak pesakit ini dinasihat berusaha untuk membeli jentera atau alat-alat yang diperluaskan itu.

Dalam perkara ini Kementerian saya memang merasai tentang kerumitan orang awam. Tetapi harus juga saya sebutkan bahawa Wad Renal Dialysis di Hospital Besar Kuala Lumpur adalah di antara terbesar sekali dalam dunia dan jika hendak dibesarkan lagi perkara ini terpaksa dikaji dengan sedalam-dalamnya.

Datin Paduka Zaleha binti Ismail: Tuan Yang Dipertua, saya ingin bertanya kepada Yang Berhormat Timbalan Menteri Kesihatan bilakah wad kelas 3 di Hospital Besar Kuala Lumpur, iaitu wad 13 dan 14 yang begitu buruk sangat keadaannya, sempit, sesak dan sebagainya akan diganti?

Di samping itu, saya suka juga ingin tahu apakah tujuan dan matlamat Menteri Kesihatan melantik Ahli-ahli Lembaga Pelawat Hospital tetapi dalam tempoh 3 tahun mereka dilantik tidak pernah sekalipun diadakan mesyuarat ataupun perjumpaan ataupun arahan-arahan apakah tugas dan tanggungjawab Ahli-ahli Lembaga Pelawat Hospital ini kerana tempoh 3 tahun ini adalah lama dan mungkin Ahli Lembaga Pelawat dapat menolong dan membantu pihak hospital-hospital dalam perkara ini tetapi tidak ada satu usaha daripada pihak hospital menghubungi Ahli-ahli Lembaga Pelawat sama sekali, mereka nampaknya atas inisiatif sendirilah melawat hospital-hospital ini dan memberikan pandangan-pandangan dan komen-komen.

Tuan Yang Dipertua: Sila jawab soalan yang pertama. Yang kedua tak bersangkutan dengan soalan asal.

Dato' K. Pathmanaban: Terima kasih, Tuan Yang Dipertua. Saya sendiri sedar tentang kedudukan wad 13 dan 14 di Hospital Besar Kuala Lumpur dan Kementerian sedang berusaha dengan kewangan yang terdapat di bawah budget Kementerian untuk membarui wad 13 dan 14, itu ataupun untuk mendirikan wad-wad tambahan, kita sedang berusaha.

Tuan Yang Dipertua: Ini soalan yang penghabisan.

Tuan Hassan bin Haji Mohamed: Tuan Yang Dipertua, soalan tambahan. Apakah Yang Berhormat Timbalan Menteri menyedari bahawa wad nombor 3 di hospital-hospital ini bukan sahaja sempit dan sesak tetapi juga pesakit-pesakit dalam terpaksa membayar dalam pemeriksaan-pemeriksaan khas sedangkan dalam Dewan yang mulia ini Yang Berhormat Menteri telah memberitahu bahawa pesakit-pesakit yang miskin di wad 3 kebanyakannya dirawat secara percuma?

Dato' K. Pathmanaban: Tuan Yang Dipertua, saya mohon maaf, saya rasa soalan itu adalah mengenai pembayaran di hospital-hospital dan bukan kemudahan tempat di wad-wad.

Tuan Yang Dipertua: Baiklah.

SYARIKAT BUMIPUTRA MALAYSIA FINANCE— KERUGIAN

3. Tuan Lim Kit Siang minta Menteri Kewangan menyatakan kerugian yang dijangka akan dialami oleh Bank Bumiputra akibat pinjaman sebanyak 1 billion yang diberi oleh Syarikat Bumiputra Malaysia Finance (sebuah anak syarikat yang dimiliki penuh oleh Bank Bumiputra) kepada sebuah syarikat yang sedang bertateh, Carrian

Group, di Hong Kong untuk menjalankan pelaburan dalam harta-benda.

33. (21-3-83) Tuan Sim Kwang Yang minta Menteri Kewangan menyatakan hasil penyiataan yang dilakukan terhadap kes kewangan Bumiputra Malaysia (BMF) suatu anak Syarikat yang dipunyai sepenuhnya oleh Bank Bumiputra yang telah memberi pinjaman sebanyak \$94 juta ringgit kepada Edna Investment Ltd dari Hong Kong tetapi hanya mendapat kembali \$12 juta ringgit dan sebagai ahli konsortium tersebut ia telah memberikan pinjaman lain sebanyak \$850 juta ringgit kepada Carrian Investment Ltd juga dari Hong Kong.

33. (22-3-83) Tuan Ismail bin Arshad minta Menteri Kewangan menyatakan, apakah kedudukan dan keadaan sebenarnya yang berlaku ke atas pinjaman yang diberi oleh BMF kepada Kumpulan Syarikat Hong Kong yang telah menimbulkan perbualan dan berbagai perasangka di akhir-akhir ini, serta nyatakan apakah nama-nama syarikat yang diberi pinjaman tersebut dan jumlah pinjamannya.

Menteri Kewangan (Tengku Tan Sri Razaleigh Hamzah): Tuan Yang Dipertua, selain daripada soalan Ahli Yang Berhormat ini, ada dua lagi soalan mengenai perkara yang sama yang disenaraikan untuk jawapan dari saya pada 21-3-83, iaitu soalan No. 33 dan pada 22-3-83 juga soalan No. 33 dalam persidangan ini. Saya bercadang, dengan izin, memberi jawapan kepada dua soalan lagi itu dalam menjawab soalan Ahli Yang Berhormat dari Kota Melaka ini.

Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, dukacita saya tidak dapat menyatakan sama ada Bank Bumiputra akan menanggung kerugian ataupun tidak akibat pinjaman yang dibuat oleh anak syarikat miliknya di Hong Kong

disebabkan akaun Bank Bumiputra bagi tahun yang berakhir 31hb Disember, 1982 sedang dalam kajian Juru Audit Bank tersebut dan pihak Lembaga Pengarah Bank tersebut juga perlu mengkaji keseluruhan operasi bank itu sebelum menentukan kedudukannya yang sebenar sesudah mengambil kira apa yang dialami oleh anak syarikat milik sepenuhnya di Hong Kong.

Masalah yang dihadapi oleh Bumiputra Malaysia Finance Limited, iaitu anak syarikat Bank Bumiputra di Hong Kong adalah berkaitan dengan kesukaran syarikat ini mendapat balik bayaran pinjaman-pinjaman tertentu yang dikeluarkan oleh syarikat itu kepada pelanggan-pelanggannya dan saya rasa tidaklah wajar untuk kita membincangkan masalah kewangan pelanggan-pelanggan ini pada peringkat ini. Bank Negara dengan setahu Pesuruhjaya Bank Hong Kong juga tekah menjalankan pemeriksaan ke atas syarikat ini kerana kita memandang serius ke atas apa yang telah berlaku. Tindakan-tindakan wajar akan terus diambil untuk menjaga kepentingan syarikat kewangan ini dan juga Bank Bumiputra itu sendiri. Pihak pengurusan bank ini juga telah diarah membaiki dan menyelesaikan masalah yang dihadapi oleh anak syarikatnya di Hong Kong.

Saya berpendapat bahawa masalah ini bukan tidak boleh diatasi tetapi ianya memerlukan kepada masa disebabkan bukan sahaja keadaannya yang rumit, tetapi banyak badan kewangan yang lain turut terlibat sama. Dan saya suka membuat akuan di sini bahawa Kerajaan akan mengambil apa juga langkah positif dan akan memberi sokongan sepenuhnya kepada Kumpulan Bank Bumiputra supaya tidak menghadapi sebarang kesulitan kewangan.

Untuk mengekalkan keyakinan orang ramai terhadap bank ini dan juga anak syarikatnya, kita perlu bertindak dengan rational supaya masalah yang dihadapi oleh bank ini dapat diselesaikan mengikut amalan bank dan kewangan yang sesuai. Oleh itu maklumat mengenai kedudukan untung-rugi Bank Bumiputra disebabkan masalah yang dihadapi oleh anak syarikatnya di Hong Kong hanya akan dapat diketahui apabila akaun bank tersebut telah selesai diaudit kelak.

Tuan Tan Kok Hooi: Tuan Yang Dipertua, saya ingin bertanya Yang Berhormat Mulia Menteri Kewangan, selain daripada Syarikat Bumiputra Malaysia Finance di adakan di Hong Kong, saya ingin tahu di negara mana pula mempunyai syarikat yang sama?

Tengku Tan Sri Razaleigh Hamzah: Tuan Yang Dipertua, mengikut laporan yang ada kepada saya cuma satu anak syarikat sahaja yang ditubuhkan oleh Bank Bumiputra di seberang laut, iaitu di Hong Kong.

Tuan Lim Kit Siang: Tuan Yang Dipertua, Yang Berhormat Menteri ada berkata bahawa sama ada Bank Bumiputra dan Bumiputra Finance Malaysia akan menanggung kerugian atau tidak mahu menunggu sehingga akaun untuk tahun ini ada diauditkan, bukannya ini satu perkara yang tidak benar? Sama ada Bank Bumiputra dan anak syarikatnya, Bumiputra Finance Malaysia akan rugi atau tidak dalam pinjaman-pinjaman yang ada disebut dalam soalan ini dan soalan-soalan yang lain akan boleh dapat tahu daripada keadaan sama ada syarikat-syarikat yang ada meminjam daripada Bumiputra Finance Malaysia viable atau tidak. Dan daripada satu kes di mana Kumpulan Edna yang akan digulungkan (wound up) dan tidak rela untuk bayar, kalau tak silap saya \$100 juta pinjaman daripada

Bumiputra Finance Malaysia, tentulah Bank Bumiputra dan anak syarikatnya akan menghadapi kerugian. Soalan saya lagi ialah daripada peringkat ini, daripada keadaan Kumpulan Carrian, Kumpulan Edna dan lain-lain kumpulan, apa kerugian dalam satu siasatan yang ditentu diadakan, diketahui akan dihadapi?

Kedua, kenapa dalam pinjaman-pinjaman tersebut ada pinjaman-pinjaman yang dibuat tanpa disecured, dibuat tanpa terjamin?

Tengku Tan Sri Razaleigh Hamzah: Tuan Yang Dipertua, sebagaimana saya sebut tadi segala perkara ini sedang dalam kajian Juru Audit Bank. Jadi sebelum saya mendapat kenyataan yang tepat ataupun laporan yang sah daripada pihak Bank Negara, daripada Bank Bumiputra, tak dapatlah saya hendak menyatakan sesuatu lebih daripada itu.

Tuan Patrick Anek Uren: Tuan Yang Dipertua, soalan tambahan. Saya hendak bertanya sama ada kerugian yang dilaporkan yang sedang dibincang ini adalah bersabit dengan keadaan perbincangan di antara Negeri China dan Britain mengenai lease yang akan tamat pada 1977. Kalau ada berkaitan dengan demikian, sama ada saluran perundangan, dari segi undang-undang, untuk mengambil indemnity daripada Kerajaan British dan dari Kerajaan China untuk menutupkan kerugian itu.

Tengku Tan Sri Razaleigh Hamzah: Tuan Yang Dipertua, soalan ini tidak ada kaitan dengan soalan pokok.

Tuan Yew Foo Weng: Tuan Yang Dipertua, saya ingin bertanya Yang Berhormat Menteri Kewangan adakah pihak Kerajaan bercadang melaksanakan satu penyiasaan untuk menentukan siapa yang

menyalahgunakan kuasanya (pegawai-pegawai), dan apakah tindakan yang akan diadakan tentang perkara ini?

Tengku Tan Sri Razaleigh Hamzah: Tuan Yang Dipertua, Bank Negara sudahpun diarah untuk membuat penyiasaan dan tindakan wajar diambil untuk membaiki keadaan ini.

Tuan Lim Kit Siang: Oleh kerana pinjaman-pinjaman yang terlibat pun ialah wang rakyat Malaysia yang begitu besar—mengikut berita hampir \$1 billion, adakah pihak Kementerian Kewangan atau pihak Kerajaan berkehendak untuk invoke Perkara 106 di bawah Perlembagaan Persekutuan untuk mengarahkan Ketua Audit Negara mengadakan satu siasatan mengenai pengurusan Bank Bumiputra dan khasnya Bumiputra Malaysia Finance untuk menjaga wang rakyat. Dan kedua, adakah Kementerian Kewangan mengarahkan Bumiputra Malaysia Finance di Hong Kong menutup selepas perkara ini.

Tengku Tan Sri Razaleigh Hamzah: Tuan Yang Dipertua, jawapan kepada bahagian pertama soalan tambahan tadi tidak perlu kita meminta Ketua Audit Negara membuat penyiasaan atau pemeriksaan atas akaun Bank Bumiputra ataupun anak syarikatnya oleh kerana di bawah Banking Act memang Bank Negara mempunyai kuasa untuk menjalankan pemeriksaan dan pembetulan yang perlu dibuat terhadap mana-mana institusi kewangan yang ditubuhkan dalam negara ini.

Berkaitan dengan soalan kedua, saya rasa perkara itu tidak perlu oleh kerana Kerajaan sendiri berpendapat bahawa perkara ini boleh dibereskan.

Tuan Yang Dipertua: Soalan penghabisan.

Tuan Alias bin Md. Ali: Soalan tambahan. Sama ada Yang Berhormat Mulia Menteri Kewangan bersetuju dengan saya bahawa kesukaran memungut balik wang pinjaman oleh sesebuah bank masih belum bererti bahawa bank itu sedang mengalami kerugian dan sama ada kesukaran yang dihadapi sekarang ini adalah suatu daripada risiko-risiko yang biasanya diamali oleh mana-mana bank pun dalam dunia.

Tengku Tan Sri Razaleigh Hamzah: Memang benar, Tuan Yang Dipertua.

INDUSTRI BERAT (HICOM)— GALAKAN

4. Dr Koh Tsu Koon minta Perdana Menteri menyatakan sama ada Kerajaan mempunyai suatu rancangan yang komprehensif bagi menggalakkan industri berat. Bagaimanakah Kerajaan akan memastikan bahawa projek-projek HICOM akan ditaburkan secara adil kepada negeri-negeri yang berkurangan sumber-sumber tenaga seperti Perlis, Kedah, Pulau Pinang, Melaka dan Kelantan.

Pemangku Perdana Menteri (Dato' Musa Hitam): Tuan Yang Dipertua, Kerajaan sedang menjalankan kajian untuk menyediakan satu pelan induk bertujuan mengadakan rancangan pembangunan perindustrian yang lengkap bagi jangka masa 10 hingga 15 tahun yang akan datang. Kajian ini yang dijalankan oleh MIDA dengan bantuan UNDP dijangka siap pada akhir tahun hadapan. Kerajaan memang mempunyai dasar tertentu untuk menentukan sebarang industri-industri berat dilakukan secara adil dinegeri-negeri. Sebagai contoh, projek sponge iron dan billets ditempatkan di Terengganu, projek simen di Kedah, projek pulpa dan

kertas di Kelantan projek methanol di Sabah dan projek LNG di Bintulu Sarawak. Sungguhpun demikian dasar penaburan industri-industri ini tidak dapat dijalankan dengan sewenang-wenangnya kerana penempatan satu-satu projek itu mestilah juga bergantung kepada terdapatnya sumber-sumber alam dan infrastruktur yang perlu bagi projek itu. Misalnya projek sponge iron dan billets hanya boleh ditempatkan di kawasan yang ada terdapat sumber gas asli dan bekalan kuasa elektrik yang banyak.

Tuan Lee Lam Thye: Tuan Speaker, memandangkan bahawa kejayaan bidang industri berat di Malaysia memerlukan kemahiran teknologi, saya suka bertanya Yang Amat Berhormat tentang apakah persediaan yang telah dibuat oleh Kerajaan bagi tujuan mengeluarkan kakitangan-kakitangan yang mahir dalam bidang industri berat yang dikehendaki oleh tiap-tiap negeri yang hendak memajukan industri-industri berat?

Dato' Musa Hitam: Tuan Yang Dipertua, berbagai-bagai rancangan untuk latihan sedang diatur dan ada juga rancangan yang sudah pun di dalam proses perlaksanaan. Di antara rancangan-rancangan dalam proses perlaksanaan ialah di dalam bidang latihan, latihan juruteknik, latihan engineering dan sebagainya sama ada di institusi-institusi pelajaran tinggi ataupun berasas kepada perjanjian dan persefahaman dengan syarikat-syarikat yang berkenaan. Mereka diberi peluang untuk menjalankan projek-projek ini dalam usaha mendedahkan kakitangan yang terdiri daripada rakyat Malaysia sendiri untuk dilatih di dalam bidang-bidang yang tertentu yang ada kaitannya dengan hal ini.

Dari segi rancangan yang pada masa akan datang, adalah menjadi hasrat Kerajaan bahawa tiap-tiap syarikat

yang diberi peluang untuk menanam modal ataupun diberi peluang terlibat di dalam rancangan-rancangan industri berat ini juga disyaratkan supaya memberi pendedahan dan pelajaran serta bimbingan kepada mereka di dalam negeri Malaysia ini sendiri.

Selain daripada itu, Kerajaan juga sedang melaksanakan dan dalam banyak rancangan-rancangan tertentu untuk mewujudkan industri-industri yang kita akan menyokong ataupun "supporting industries" supaya di dalam penubuhan industri-industri ini maka rakyat jelata daripada Malaysia yang sesuai akan dilatih untuk memberi sokongan kepada industri berat di mana industri berat ini akan memerlukan berbagai-bagai kepakaran di dalam berbagai-bagai bidang dari segi maintenance ataupun dari segi mengawasi bahawa industri berat ini akan dapat dijalankan dengan licin dan lebih berjaya lagi.

Tuan Chan Kok Kit: Bolehkah Yang Amat Berhormat Timbalan Perdana Menteri memberitahu butir-butir lanjut tentang jenis industri berat yang akan diadakan dan apakah infrastruktur-infrastruktur asas telah pun disiapkan untuk menghadapi hakikat tersebut.

Dato' Musa Hitam: Tuan Yang Dipertua, industri-industri berat yang saya sebutkan dalam jawapan saya tadi ialah meliputi industri-industri yang dimaksudkan oleh Ahli Yang Berhormat itu. Selain daripada itu, ada lagi projek-projek yang belum dapat lagi dikenal pasti dengan muktamatnya sama ada projek itu akan dapat atau hendak dilaksanakan di dalam negara kita ini.

Perkara yang kedua tadi saya terlupa.

Tuan Yang Dipertua: Soalan yang kedua, Yang Berhormat. Apakah soalan yang kedua tadi?

Tuan Chan Kok Kit: Apakah infrastruktur-infrastruktur asas telah pun disiapkan untuk menghadapi hakikat tersebut.

Dato' Musa Hitam: Tuan Yang Dipertua, infrastruktur-infrastruktur asas ialah seperti jalan, kemudahan keretapi ataupun pelabuhan, elektrik, air dan sebagainya dan kawasan-kawasan yang sudah pun dikenal pasti sebagai sesuai bagi industri berat sedang dilaksanakan, seperti saya sebutkan tadi di Sarawak, di Sabah, di Kelantan bagi projek pulpa dan kertas, di Trengganu bagi projek sponge iron dan billets dan sebagainya. Semua ini nampaknya persiapan sedang berjalan dengan baik dan dengan pesat.

Tuan Shamsuri bin Md. Salleh: Tuan Yang Dipertua, soalan tambahan. Saya ingin mendapat penjelasan yang lebih lanjut daripada Yang Amat Berhormat Timbalan Perdana Menteri berdasarkan syarikat-syarikat ataupun jenis-jenis perusahaan yang akan dimasuki oleh HICOM ini begitu banyak tentulah memerlukan pengarah-pengarah daripada wakil Kerajaan duduk di dalam syarikat usaha sama yang tersebut. Jadi, dapatkah Yang Amat Berhormat menerangkan adakah pengarah-pengarah yang akan mewakili Kerajaan terdiri daripada pegawai-pegawai Kerajaan ataupun akan terdiri daripada orang yang bukan pegawai Kerajaan tetapi mewakili kepentingan Kerajaan.

Dato' Musa Hitam: Tuan Yang Dipertua, pihak Kerajaan akan menentukan tempat sesiapa juga di dalam Lembaga Pengurus tiap-tiap industri itu mengikut pertimbangan keperluan tiap-tiap industri itu sendiri. Kalau difikirkan perlu dilantik pengarah-pengarah itu daripada HICOM sendiri di mana ianya merupakan projek HICOM maka pegawai-pegawai daripada HICOM

sendiri akan dipertanggungjawabkan mengambil tempat di dalam Lembaga-lembaga tersebut. Jika difikirkan pegawai-pegawai Kerajaan yang tertentu sesuai dan kena pada tempatnya, maka kita akan berbuat demikian, di mana difikirkan perlu yang lain sesiapa yang lain selepas juga di luar daripada kedua-dua bidang ini sesuai untuk dilantik dari mana-mana sektor juga masyarakat mereka akan dilantik. Dengan lain-lain perkataan dalam bahasa Inggeris, dengan izin, on the merit, of each case, akan dipertimbangkan.

Dr Tan Seng Giaw: Tuan Yang Dipertua, bolehkah Yang Amat Berhormat menerangkan adakah Panel Ekonomi yang pernah disebut oleh Yang Amat Berhormat Perdana Menteri akan memainkan peranan untuk mengawasi prestasi HICOM termasuk sebaran industri?

Dato' Musa Hitam: Tuan Yang Dipertua, barangkali Ahli Yang Berhormat itu kurang faham tugas dan tanggungjawab Panel Ekonomi. Panel Ekonomi ialah merupakan satu kumpulan mereka yang dipilih daripada industri-industri, daripada para akademik, daripada pihak swasta yang lain, daripada agensi-agensi Kerajaan yang digunakan oleh Yang Amat Berhormat Perdana Menteri semata-mata untuk membincangkan dengan sedalam-dalamnya kedudukan ekonomi pada keseluruhannya. Walau bagaimanapun, dari segi pelaksanaan dan dari segi monitoring, perkara ini diserahkan kepada agensi-agensi yang lain. Panel Ekonomi ini ialah merupakan satu badan semata-mata untuk menasihati ke arah mana Kerajaan harus menumpukan tenaganya apabila ianya hendak melaksanakan projek-projek ekonomi dari segi makro, dari segi keseluruhan. Dari segi soal-soal yang tertentu maka Panel ini kurang memainkan peranannya dan perkara itu

diserahkan kepada agensi-agensi yang tertentu. Walau bagaimanapun, di dalam Panel itu tidak bermakna soal-soal seperti industri berat itu tidak boleh dibawa dan dibincang malahan sudah pun dibawa tetapi apa juga perbincangannya adalah merupakan umum dari segi strategi, dari segi implikasi keseluruhan konsep mengadakan industri berat.

Tuan Yang Dipertua: Soalan tambahan penghabisan.

Dr Koh Tsu Koon: Tuan Yang Dipertua, soalan tambahan. Tadi Yang Amat Berhormat telah mengatakan bahawa pelan induk bagi HICOM akan disiapkan pada penghujung tahun hadapan. Namun demikian nampaknya pada masa sekarang terdapat beberapa projek industri berat yang sekarang berada di dalam peringkat perancangan maju (advanced planning) ataupun sedang dalam proses pelaksanaan, maka apakah kriteria yang digunakan untuk memilih projek-projek itu supaya diberi keutamaan. Misalnya, projek simen, projek sponge iron dan juga projek Motokar Malaysia?

Dato' Musa Hitam: Tuan Yang Dipertua, asas penentuan projek-projek industri berat yang sedang di dalam pelaksanaan ialah semata-mata dari segi keperluan negara, mana yang difikirkan perlu untuk memulakan industri-industri yang lebih berat lagi ataupun industri-industri tertentu sebagai tambahan, maka pada keseluruhannya projek-projek itu diteliti khusus dari segi keperluannya. Projek yang disebutkan oleh Ahli Yang Berhormat tadi ialah merupakan projek yang telah dikenal pasti awal-awal lagi oleh Kerajaan sebagai projek yang viable atau mungkin berguna kepada negara pada keseluruhannya sama ada besi waja ataupun motokar ataupun projek-projek yang disebutkan oleh Ahli Yang Berhormat tadi.

HALAL-HARAM— KAWALAN MAKANAN

5. Tuan Haji Azharul Abidin bin Haji Abdul Rahim minta Perdana Menteri menyatakan memandangkan bahawa masih terdapat keraguan tentang makanan-makanan yang boleh dimakan oleh orang-orang Islam, setakat ini berapa jenis barang makanan yang telah didapati benar-benar halal setelah dikaji oleh Jawatankuasa Halal/Haram di bawah Jabatan Perdana Menteri dan adakah Kerajaan akan mengumumkan dengan segera hasil penyiasatan dan rumusan sebaik-baik sahaja suatu penyiasatan dan kajian telah dijelaskan.

Menteri di Jabatan Perdana Menteri (Dato Haji Mohamed bin Nasir): Tuan Yang Dipertua, perlu dijelaskan di sini bahawa penubuhan Jawatankuasa ini bukan bertujuan untuk merosakkan perniagaan golongan tertentu bahkan ianya adalah semata-mata bagi menerangkan kepada orang ramai yang telah sedia berada di dalam keraguan bahawa makanan-makanan yang berlabel "HALAL" adalah betul ianya Halal mengikut syariat.

Tuan Yang Dipertua, jenis-jenis makanan yang didapati benar-benar Halal yang telah dikaji oleh Jawatankuasa setakat ini adalah seperti berikut:

(i) Aji-no-moto yang diperbuat di Petaling Jaya.

(ii) Berapa jenis aiskrim seperti:

Jolly-lolly;
Supa-dupa;
Bionic Boy;
Goodie Stick;
Dragon Stick;
Bunny Stick;
Magnolia Zoo Cup;
Fruti Fruti Walls Ice Cream;

King Cup Walls Ice Cream;
Split Walls Ice Cream;
Captain Jupiter-Yummy Stick;
Sky Rangers, Jaya Stick;
Sungold Ice Cream;
Cornetto Wall's Ice Cream.

(iii) Tepung Custard Bird's.

(iv) Beberapa jenis mee segera dan perencahnnya iaitu:

(i) Maggi;

(ii) Mamee;

(iii) Khaw Thai.

Kerajaan juga akan mengumumkan dengan segera hasil-hasil kajian mengenai makanan dan sebagainya yang telah diputuskan oleh Jawatankuasa ini di masa-masa yang akan datang.

Tuan Shamsuri bin Md. Salleh: Tuan Yang Dipertua, soalan tambahan. Adakah Yang Berhormat Menteri sedar yang menjadikan keluhan-kesah dan keraguan orang ramai itu kerana adanya badan-badan yang tidak bertauliah yang mengumumkan barang-barang ini halal, barang ini tidak halal padahal badan itu tidak mempunyai authority untuk mengeluarkan fatwa. Kalau sedar, apakah tindakan pihak Kerajaan supaya hanya pihak yang berkuasa sahaja boleh mengeluarkan fatwa mengenai hukum Islam?

Dato' Haji Mohamed Nasir: Tuan Yang Dipertua, Kerajaan sedar ada badan-badan yang tertentu yang telah memberi fatwa melalui surat-surat edaran yang tidak disain yang mana perkara itu telah menimbulkan keraguan, khususnya dari pihak Jabatan Agama di Jabatan Perdana Menteri. Oleh yang demikian, kita telah menubuhkan Jawatankuasa untuk membuat kajian apa yang disebutkan dalam surat-surat edaran yang tidak bersain itu.

Tuan Mohamed Razlan bin Haji Abdul Hamid: Tuan Yang Dipertua, soalan tambahan. Tadi Yang Berhormat Menteri telah menceritakan nama-nama makanan termasuk Mee Segera, tetapi ingin saya bertanya adakah Menteri yang berkenaan sedar—tadi Mee Segera—saya hendak sebut ini Mee basah dan Kuay Teow basah. Adakah Menteri sedar bahawa Mee basah dan Kuay Teow basah itu yang dibuat oleh orang-orang bukan Islam dan dijual kepada peniaga-peniaga Islam yang mana mee atau Kuay Teow ini dicampur aduk dengan benda yang haram seperti minyak babi tujuannya supaya dapat tahan lama, tetapi Kuay Teow atau mee yang dibuat oleh orang Islam yang tidak dicampur minyak babi cuma boleh tahan satu hari lepas itu dia akan basi. Adakah Menteri sedar atau sudah buat penyiasatan dalam masalah ini?

Dato' Haji Mohamed bin Nasir: Tuan Yang Dipertua, sehingga kita mendapat kenyataan yang sah, barulah tindakan diambil.

Wan Abu Bakar bin Wan Mohamad: Tuan Yang Dipertua, soalan tambahan. Adakah Kerajaan bercadang untuk menubuhkan Jawatankuasa seperti di Jabatan Perdana Menteri itu diperingkat Negeri-negeri untuk mengurangkan beban Jawatankuasa itu di peringkat Jabatan Perdana Menteri oleh kerana banyak sangat barang-barang yang belum lagi diperiksa dan disiasat?

Dato' Haji Mohamed bin Nasir: Tuan Yang Dipertua, sehingga hari ini saya rasa cukup dan memadai kita ada satu sahaja badan dahulu untuk mengkaji dan membuat fatwa mengenai makanan-makanan.

Tuan Haji Azharul Abidin bin Haji Abdul Rahim: Tuan Yang Dipertua, kebanyakan makanan siap dari luar

negeri yang diimport ke dalam negara kita ini tidak dapat ditentukan halal haramnya. Soalan saya apakah caranya Kerajaan dapat menentukan barang-barang makanan ini betul-betul halal.

Dato' Haji Mohamed bin Nasir: Tuan Yang Dipertua, sebagaimana yang saya telah nyatakan sekejap tadi iaitu sehingga kita dapat satu kenyataan barulah dapat kita bertindak kalau tidak kita hanya menganggap bahawa barang itu halal—boleh dimakan.

Tuan Yang Dipertua: Soalan yang penghabisan.

Tuan Yahya bin Haji Zakaria: Terima Kasih, Tuan Yang Dipertua. Saya ingin bertanya kepada Yang Berhormat Menteri yang berkenaan sama ada Jabatan Ugama Kerajaan-kerajaan Negeri ataupun Jabatan Perdana Menteri yang mengeluarkan sama ada sesuatu jenis makanan itu haram ataupun halal, ini termasuk kebenaran lebel-lebel, kenyataan yang terdapat di restoran-restoran seperti di restoran Kentucky Fried Chicken ada menyatakan ditanggung halal, tetapi surat tauliah atau kebenaran daripada Jabatan yang berkenaan tidak ada ditunjukkan. Saya berharap Menteri yang berkenaan dapat menerangkan perkara ini.

Dato' Haji Mohamed bin Nasir: Tuan Yang Dipertua, mengenai masalah lebel haram yang dipamerkan di mana-mana kedai itu, Kerajaan tidak bertanggungjawab tentang halal haramnya itu, tetapi bila ada kenyataan atau report menyatakan makanan yang dijual oleh kedai atau restoran yang mempamerkan lebel halal itu tindakan akan diambil.

KONSEP SAEMUL—UNDONG

6. Tuan Khadri bin Sabran minta Menteri Pembangunan Negara dan Luar Bandar menyatakan:

- (a) setakat manakah persediaan yang telah dibuat oleh Kerajaan untuk membawa projek-projek Pembangunan Luar Bandar mengikut kaedah SAEMUL-UNDONG di Korea Selatan; dan
- (b) adakah Kerajaan bercadang untuk memperluaskan Latihan Bekerja di kalangan belia-belia di negara ini mengikut kaedah Saemul--Udong di mana penekanan dibuat kepada faktor-faktor kerajinan, ketaatan dan kerjasama.

Setiausaha Parlimen Kementerian Pembangunan Negara dan Luar Bandar (Tuan Radzi bin Sheikh Ahmad) Tuan Yang Dipertua, dalam dasar Kerajaan memandang ke Timur, konsep SAEMUL-UNDONG di Korea Selatan adalah salah satu daripada contoh bagi pembangunan di negara ini. Walaupun begitu hanya ciri-ciri yang sesuai sahaja dalam konsep SAEMUL-UNDONG akan digunakan di negara kita. Dengan itu tidaklah betul dikatakan bahawa semua projek-projek pembangunan luar bandar akan mengikut konsep SAEMUL-UNDONG.

Ciri-ciri SAEMUL-UNDONG yang boleh disesuaikan di negara ini adalah seperti semangat bergotong-royong, semangat kerajinan dan semangat ketaatan, kesemua ciri-ciri ini adalah digalakkan oleh Kerajaan melalui latihan penerangan dan saranan-saranan melalui perantaraan media-masa. Latihan bekerja di kalangan belia di negara ini memang berdasarkan kepada faktor-faktor

kerajinan, ketaatan dan kerjasama, konsep-konsep ini memang sentiasa ditanam dalam latihan-latihan di pusat-pusat belia seperti Pusat Latihan Belia Pelupor Negara di Dusun Tua dan di Pertak Kuala Kubu Bharu. Pihak Kementerian pula telah mengadakan ceramah dan seminar di mana beberapa penceramah daripada Korea Selatan diundang untuk memberi syarahan kepada pegawai-pegawai dan kakitangan Kerajaan.

Selain daripada itu pihak Kementerian juga akan mengadakan siri latihan dan kursus mengikut kaedah SAEMUL-UNDONG kepada pemimpin-pemimpin masyarakat dari seluruh negara di Institut SEDAR Kelang tidak berapa lama lagi.

Tuan Yang Dipertua: Masa sudah cukup.

(Masa untuk pertanyaan bagi Jawab Mulut telah cukup dan Jawapan bagi Pertanyaan No. 7 dan 58 adalah diberi di bawah ini).

MAJALAH KANAK-KANAK YANG DIHARAMKAN

7. Dr Tan Seng Giaw minta Menteri Hal Ehwal dalam Negeri menyatakan sama ada beliau sedar majalah-majalah kanak-kanak yang mengandungi cerita-cerita kuning, kejam dan bersifat sensasi yang telah diharamkan oleh Kerajaan pada penghujung tahun lalu telah menjelmakan dengan nama dan wajah yang baru. Jika sedar, adakah Menteriannya mempunyai kelemahan-kelemahan termasuk 'loopholes' (jalan-jalan keluar dari undang-undang) untuk membenarkan majalah-majalah tersebut.

Timbalan Menteri Hal Ehwal Dalam Negeri (Tuan Mohd. Kassim bin Ahmad): Saya tidak sedar ada majalah-majalah kanak-kanak yang mengandungi cerita-cerita kuning, kejam dan bersifat sensasi yang telah diharamkan oleh Kerajaan pada penghujung tahun lalu telah menjelma dengan nama dan wajah yang baru. Saya dengan sukacitanya berharap semoga Ahli Yang Berhormat dari Kepong dapat memberi apa jua maklumat berhubung dengan perkara ini ke Kementerian ini untuk membolehkan tindakan sewajarnya diambil.

Saya suka menegaskan di sini bahawa Kementerian saya tidak akan teragak-agak untuk mengambil tindakan tegas mengikut undang-undang terhadap mana-mana pihak yang cuba menyeleweng daripada kehendak undang-undang serta matlamat Kerajaan yang mengamalkan pentadbiran Bersih, Cekap dan Amanah.

MUKTAMAR REPUBLIK ISLAM IRAN—PERWAKILAN

8. Tuan Haji Mohd. Zain bin Abdullah minta Perdana Menteri menyatakan adakah Kerajaan telah menghantar perwakilan-perwakilan rasmi atau memberi kebenaran kepada mana-mana badan atau orang-orang perseorangan untuk menghadiri seminar-seminar dan atau muktamar-muktamar yang dianjurkan oleh Kerajaan Republik Islam Iran, di New Delhi dan di Tehran baru-baru ini. Sekiranya ada apakah hasil dan rumusan-rumusan yang dapat diterapkan di dalam masyarakat Islam di Malaysia ini.

Menteri di Jabatan Perdana Menteri (Dato' Haji Mohamed bin Nasir): Pihak Kerajaan tidak menghantar

perwakilan-perwakilan rasmi, sama ada secara perseorangan atau pertubuhan untuk menghadiri seminar-seminar atau muktamar-muktamar yang dianjurkan oleh Kerajaan Republik Islam Iran di New Delhi atau Tehran baru-baru ini.

IMBANGAN PERDAGANGAN MALAYSIA/JEPUN

9. Tuan Peter Chin Gan Oon minta Menteri Perdagangan dan Perindustrian sama ada sebarang langkah-langkah telahpun diambil untuk memusing balik trend di atas perdagangan dua hala kita dengan Jepun yang mana dalam tahun tujuh-puluhan adalah menguntungkan Malaysia tetapi dalam 2 tahun yang lepas iaitu 1981 dan 1982 ia adalah menguntungkan Jepun dan ianya mungkin berterusan dalam tahun-tahun yang akan datang kerana pengambilan bahan-bahan utama yang merosot oleh Jepun.

Tengku Dato' Ahmad Rithauddeen Al-Haj: Imbangan perdagangan antara Malaysia dengan Jepun memang pada biasanya menguntungkan Malaysia, kecuali bagi tahun-tahun 1981 dan 1982. Kekurangan dalam tahun-tahun 1981 dan 1982 yang ditanggung oleh Malaysia adalah disebabkan kemerosotan jumlah eksport bahan-bahan utama Malaysia ke Jepun.

Struktur eksport Malaysia ke Jepun adalah dari lebih 90% bahan-bahan utama. Kejatuhan harga bahan-bahan utama yang disebabkan oleh kemelesetan ekonomi di Jepun dan dunia amnya telah memburukkan lagi kekurangan dagangan yang dialami oleh Malaysia dalam imbangan perdagangannya dengan Jepun dalam tahun-tahun 1981 dan 1982.

Bagi mengatasi masalah ini, Kementerian Perdagangan dan Perindustrian telah berusaha menggalakkan eksport barang-barang lain terutama barang-barang keluaran kilang dan separa perkilangan ke pasaran Jepun. Di antara usaha-usaha galakan eksport yang telah dan akan terus dijalankan dalam tahun ini ialah seperti berikut:

- (i) Penyertaan Malaysia dalam Pamiran-pamiran Perdagangan di Tokyo anjuran bersama oleh Kementerian Perdagangan dan Perindustrian dengan ASEAN Promotion Center, Tokyo:
 - (a) Pertunjukan Antara-bangsa Barang-barang Cenderamatan Tokyo (8-10hb Februari 1983).
 - (b) Pamiran Antarabangsa Barang-barang Per-rabut Tokyo (21-25hb November 1983).
- (ii) Penyertaan Malaysia dalam Pamiran Perdagangan Malaysia (Malaysia In-Store Promotion) anjuran bersama Oleh Kementerian Perdagangan dan Perindustrian dengan Odakyu Departmental Store-Tokyo (10hb-15hb Jun 1983).
- (iii) Lawatan Rombongan Perdagangan Khusus Barang-barang Buatan Getah ke Jepun anjuran bersama oleh Kementerian Perdagangan dan Perindustrian dengan Persatuan Pekilang-pekilang Barang-barang Buatan Getah Malaysia (Mei/Jun 1983).
- (iv) Seminar-seminar yang akan dikelolakan oleh MEXPO bertujuan untuk meningkatkan pengetahuan pekilang-pekilang dan pengeksport-

pengeksport Malaysia mengenai peluang-peluang pasaran di negara Jepun;

- (a) Seminar mengenai Pembungkuaan dan Rekabentuk untuk Eksport (Januari 1983).
- (b) Seminar mengenai peluang pasaran bagi barang-barang buatan getah di Jepun (April 1983).
- (c) Seminar mengenai Sistem Keutamaan Am Generalised System of Preferences) Jepun (Oktober 1983).

Di samping usaha-usaha galakan eksport di atas, Kerajaan kita telah membuat rayuan dan tuntutan kepada Kerajaan Jepun secara rasmi supaya melonggarkan sekatan-sekatan bukan tariff terhadap kemasukan import barang-barang Malaysia ke pasaran Jepun.

Walau bagaimanapun, keadaan kemelesetan ekonomi dunia yang telah menunjukkan tanda-tanda pemulihan kita yakin bahawa kedudukan eksport bahan-bahan utama Malaysia ke Jepun akan meningkat. Kenaikan harga eksport bahan-bahan utama Malaysia seperti getah dan bijih timah pada masa ini akan dapat memperbaiki lagi kedudukan imbalan perdagangan Malaysia dengan Jepun dalam tahun ini. Tambahan, kita telah mula mengeksport gas asli cecair (LNG) ke Jepun. Oleh itu kita yakin mungkin tahun ini dan akan datang Malaysia akan memperolehi keuntungan dalam imbalan perdagangan dengan Jepun.

KURSUS TAMADDUN ISLAM

10. Wan Ibrahim Abdullah bin Wan Abdullah minta Menteri Pelajaran menyatakan bilakah masanya

Kerajaan hendak melaksanakan rancangan pengajaran Tamaddun Islam di pusat-pusat pengajian tinggi di negara ini, dan nyatakan setakat mana penilaian yang akan diberikan kepada mata pelajaran yang berkenaan.

Menteri Pelajaran (Datuk Dr Sulaiman bin Haji Daud): Krusut Tamaddun Islam akan dilaksanakan di pusat-pusat pengajian tinggi di negara ini pada sesi 1983/1984.

Penilaian bagi kursus ini akan dijalankan, akan tetapi cara dan pelaksanaan penilaian ini terserahlah kepada budibicara institusi-institusi pengajian tinggi yang berkenaan bagi memutuskannya.

KEMPEN-LEADERSHIP BY EXAMPLE

11. Wan Abu Bakar bin Wan Mohamed minta Perdana Menteri menyatakan, adakah kempen "Leadership by Example" yang akan dilancarkan itu, akan diperluaskan ke seluruh lapisan masyarakat dan tidak terhad di kalangan kakitangan Kerajaan sahaja.

Menteri di Jabatan Perdana Menteri (Datuk Abdullah bin Haji Ahmad Badawi): Kerajaan belum lagi menimbangkan untuk melancarkan kempen "Kepimpinan Melalui Tauladan" mengikut skop kempen yang akan dilancarkan untuk kakitangan Kerajaan.

BOMBA—MEMPERBAIKI PERKHIDMATAN

12. Tuan Quah Wee Liam minta Menteri Perumahan dan Kerajaan Tempatan menyatakan:

- (a) sama ada Kerajaan membuat kajian atas langkah-langkah diambil untuk memperbaiki perkhidmatan Bomba di negara kita;

- (b) jika kebakaran berlaku di sebuah bangunan yang bertingkat-tingkat seperti bangunan Komtar, kebolehan Jabatan Bomba kita adakah mencukupi untuk mengatasinya.

Menteri Perumahan dan Kerajaan Tempatan (Dato' Dr Neo Yee Pan):

- (a) Bagi menjawab soalan pertama, sukacita saya memaklumkan bahawa Kerajaan telah menubuhkan dua jawatankuasa untuk mengkaji dan memperbaiki Perkhidmatan Bomba di Malaysia. Jawatankuasa-jawatankuasa itu ialah:

- (i) Jawatankuasa Petugas untuk mengkaji kejadian kebakaran di dalam kawasan Kuala Lumpur khusus bagi bangunan-bangunan tinggi; dan
- (ii) Jawatankuasa Pegawai-pegawai untuk mengkaji kebakaran di kawasan di luar Wilayah Persekutuan.
- (iii) Kedua-dua laporan ini telah siap dan dijangka akan dikaji oleh Jemaah Menteri tidak lama lagi.

- (b) Berhubung dengan soalan kedua, suka saya memaklumkan di sini, bahawa ramai juga ahli-ahli Yang Berhormat lain yang telah mengemukakan soalan-soalan yang hampir sama mengenai bangunan tinggi dan juga kebakaran di KOMTAR Pulau Pinang. Oleh yang demikian, saya meminta izin daripada Tuan Yang Dipertua supaya menghuraikan jawapan-jawapan pertanyaan itu bersekali pada hari ini.

- (i) Bomba adalah berkebolehan memadam kebakaran di bangunan tinggi kerana:

Anggota-anggota Bomba telah dan senantiasa dilatih untuk melawan kebakaran di bangunan-bangunan tinggi.

Bomba juga mempunyai alat-alat kelengkapan untuk melawan kebakaran di bangunan tinggi seperti tangga berputar, sky-lift, snorkel dan lain-lain kenderaan.

Selain daripada itu bangunan-bangunan tinggi pula dilengkapi dengan alat-alat pasangan tetap di dalam bangunan itu sendiri yang boleh digunakan oleh Bomba atau penghuni-penghuni atau bertindak secara automatik alat-alat itu ialah seperti berikut:

Pancur kering atau basah (wet riser or dry riser).

Alat Bantu Mula (First aid hose reel).

Alat Semburan Air Otomatik (Sprinkler).

Alat Pengesan Asap atau Haba (Snorkel/ Heat detector).

Sekatan-sekatan bagi menahan api dan asap daripada merebak, alat-alat pemadam api dan lain-lain mengikut keperluan.

Selain daripada itu pihak bomba juga mengadakan pemeriksaan-pemeriksaan di bangunan tinggi serta memberi ceramah-ceramah dan nasihat-nasihat dari masa ke semasa.

Semua plan-plan bangunan tinggi yang hendak dibina dirujukan kepada Bomba untuk menentukan langkah-langkah keselamatan di dalam Bangunan itu.

- (ii) Oleh itu Kerajaan tidaklah bercadang untuk menghadkan tinggi sesuatu bangunan itu.
- (iii) Berhubung dengan kebakaran di KOMTAR pada 22hb Januari 1983 kebakaran itu berpunca daripada percikan api daripada kerja-kerja memotong besi yang menggunakan oxy-acetelene dan api itu telah merebak keserpihan-keserpihan kayu, papan dan lain-lain kayu-kayan yang diguna semasa pembinaan.
- (iv) Bangunan KOMTAR adalah sedang di dalam pembinaan semasa kebakaran itu meletus, dan sistem pancur basah yang dipasang di dalam bangunan tersebut juga sedang dipasang tetapi belum siap sepenuhnya.

- (v) Kerosakan-kerosakan adalah melibatkan kayu-kayan yang digunakan semasa pembinaan di situ.

KILANG MOTOR-MOBIL

13. Dato' Michael Chen Wing Sum minta Perdana Menteri menyatakan sama ada cadangan kilang motor-mobil adalah tanda bahawa Kerajaan bercadang menjalankan perusahaan berat dan jika betul sama ada rancangan yang lengkap telah dicadangkan.

Pemangku Perdana Menteri (Dato' Musa Hitam): Kerajaan telah menetapkan pendiriannya mengenai penyertaan dalam bidang perindustrian berat semasa Rancangan Malaysia Keempat dilancarkan pada tahun 1981.

Cadangan kilang motokar bukanlah projek perusahaan berat yang pertama yang diusahakan oleh Kerajaan. Malah beberapa projek yang terdahulu seperti Projek Gas Cecair di Bintulu dan Projek Sponge Iron dan Billet di Terengganu adalah merupakan penyertaan Kerajaan yang konkrit dalam bidang perindustrian berat.

Mengenai perancangan yang lengkap bagi sektor ini, Kerajaan telahpun mula menjalankan satu kajian dengan kerjasama UNDP untuk menyediakan satu pelan induk yang lengkap mengenai pembangunan perindustrian bagi jangkamasa 10 hingga 15 tahun akan datang.

Sementara menunggu siapnya kajian itu, Kerajaan akan menjalankan projek-projek tertentu yang didapati berfaedah kepada negara setelah mengkajinya dari berbagai aspek.

PARIT DAN LUBANG YANG DIKOREK PUNCA KEMALANGAN

14. Dr Abdul Hamid bin Pawanteh minta Menteri Kerjaraya dan Kemudahan-kemudahan Awam menyatakan secara terperinci tentang masalah-masalah khusus yang masih menghalang penyelesaian muktamad dalam perkara lubang dan parit yang masih dikorek di tengah jalan-jalanraya sesudah sahaja jalan-jalan tersebut siap dibaiki dan lubang-lubang dan parit-parit ini terbiar pula yang menjadi punca kemalangan yang telah meragut banyak nyawa.

Menteri Kerja Raya dan Kemudahan-kemudahan Awam (Dato' S. Samy Vellu): Terdapat dua jenis kerja yang dilakukan oleh agensi-agensi seperti Jabatan Kerja Raya, Lembaga Letrik Negara, Jabatan Telekom dan pihak Bekalan Air yang terlibat dengan kerja-kerja mengorek jalan ini.

Jenis pertama adalah kerja membaiki kemudahan-kemudahan yang dipasang di bawah permukaan atau di tepi jalan-jalan. Kebanyakan kemudahan-kemudahan awam ini telahpun dipasang sejak dahulu lagi. Oleh yang demikian, kerja-kerja korek-mengorek tidak dapat dielakkan apabila ada kerosakan berlaku atau penambahan kepada kemudahan-kemudahan ini. Di sini Kerajaan sentiasa menitikberatkan pengawasan kerja supaya mereka yang menggunakan jalan tidak mengalami kesesakan dan kemalangan.

Jenis kedua ialah mengenai projek-projek jalan yang baru yang mana sungguhpun peruntukan wang baginya terdapat dalam Jabatan Kerja Raya tetapi peruntukan wang bagi kemudahan-kemudahan lain seperti Telekom, Elektrik dan Bekalan Air mungkin belum terdapat dalam Jabatan-jabatan berkenaan. Yang demikian pihak Jabatan Kerja Raya terpaksa meneruskan pembinaan

jalanraya yang diluluskan itu terlebih dahulu tanpa menunggu Jabatan-jabatan lain.

Ada kalanya juga, walaupun semua Jabatan-jabatan berkenaan mempunyai peruntukan tetapi pendahuluan kerja atau "work priority" bagi tiap-tiap Jabatan berkenaan adalah berlainan dan ini juga menyebabkan satu-satu Jabatan terpaksa memulakannya kerja-kerja tanpa menunggu Jabatan yang lain.

Bagaimanapun bagi projek-projek yang besar seperti pembinaan Lebuhraya, misalnya, Lebuhraya Persekutuan Petaling Jaya—Subang Jaya yang sedang dibina sekarang, kerja-kerja yang diperlukan dari agensi-agensi ini adalah diselaraskan dan dilaksanakan dalam masa serentak.

Kementerian saya sentiasa berusaha, untuk memaklumkan kepada agensi-agensi lain mengenai cadangan-cadangan pembinaan jalanraya dan juga mencuba, seberapa yang boleh, menyelaraskan pemasangan kemudahan-kemudahan awam dalam masa pembinaan jalanraya itu.

Satu lagi cara yang dirancang oleh Kementerian saya ialah bagi mengadakan satu saluran atau "corridor" tanah selari dengan aliran jalan yang sedang dibina supaya Jabatan-jabatan yang berkenaan dapat memasang kemudahan-kemudahan awam dikemudian hari dalam "corridor" ini. Bagaimanapun perkara ini terpaksa juga dibincangkan terlebih dahulu dengan Jabatan-jabatan yang berkenaan oleh kerana ianya akan melibatkan kos untuk mengambil balik tanah yang lebih luas bagi sesuatu projek jalanraya.

JENAYAH PERDAGANGAN

15. Tuan Ng Cheng Kuai minta Menteri Hal Ehwal Dalam Negeri menyatakan:

- (a) jumlah jenayah perdagangan bagi 1980, 1981 dan 1982;
- (b) apakah pihak Polis mempunyai kemahiran dan kelengkapan sofistikated untuk membenters jenayah-jenayah perdagangan.

Tuan Mohd. Kassim bin Ahmed:
Untuk makluman Ahli Yang Berhormat:

- (a) Jumlah jenayah perdagangan bagi tahun 1980 ialah sebanyak 2,159 kes, tahun 1981 sebanyak 2,363 kes dan bagi tahun 1982 pula sebanyak 2,118 kes.
- (b) Pihak Polis pada masa sekarang ada mempunyai pegawai-pegawai yang berpengalaman untuk menyiasat kes-kes yang sofistikated berkaitan dengan jenayah perdagangan. Sekiranya pengetahuan khusus perlu diperolehi, Jabatan-jabatan Kerajaan yang tertentu seperti Jabatan Kimia atau pihak firma swasta seperti Bank dan lain-lain dirujuk bagi penyiasatan yang lebih rapi. Banyak kemahiran telah diperolehi dari pengalaman pada masa menjalankan penyiasatan atau dengan izin Yang Dipertua, "knowledge gained while on the job". Pegawai-pegawai Penyiasatan kes-kes jenayah perdagangan adalah dilatih khusus untuk penyiasatan berkenaan dengannya. Mereka ini ditugaskan selepas menjalani latihan di Sekolah Latihan Siasatan Jenayah dan Maktab Polis serta menjalankan tugas-tugas penyiasatan jenayah am.

KAWASAN HAIDRO BATANG AI SARAWAK—BEKALAN ELEKTRIK

16. Tuan Andrew Janggi Muiyang minta Menteri Tenaga, Telekom dan Pos menyatakan adakah Kementerian bercadang hendak membekalkan letrik kepada sekolah-sekolah, rumah-rumah panjang yang berhampiran Dengan kawasan Haidro Letrik Batang Ai Sarawak apabila projek itu siap kelak. Jika ya, adakah itu termasuk sekolah-sekolah, rumah-rumah panjang yang berdekatan dengan jalan raya Lubok Antu/Engkili atau ke semua penduduk di kawasan Daerah Lubok Antu.

Menteri Tenaga, Telekom dan Pos (Datuk Leo Moggie anak Irok): Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, bekalan elektirk akan diberikan kepada penduduk-penduduk rumah-rumah panjang yang terlibat dengan rancangan penempatan semula (resettlement) di kawasan Haidro Batang Ai Sarawak. Adalah menjadi hasrat Kerajaan untuk terus memperluaskan bekalan elektirk ini kepada kawasan-kawasan yang berhampiran termasuklah rumah-rumah panjang dan sekolah-sekolah. Walau bagaimanapun, buat masa ini tidaklah dapat ditetapkan bila urusan ini dapat dilaksanakan.

KEMAJUAN INDUSTRI DI PERAK—HALANGAN

17. Tuan Haji Saidin bin Haji Mat Piah minta Menteri Kerja Raya dan Kemudahan-kemudahan Awam menyatakan adakah benar bahawa salah satu faktor yang menyekat kemajuan industri secara lebih pesat di negeri Perak terutama industri berat ialah disebabkan adanya halangan-halangan kepada kontena-kontena melalui jalan-jalan raya yang dilintasi oleh jambatan keretapi setinggi 12 ½

kaki seperti di Kantan, Salak, Bukit Berapit Taiping dan sebagainya, jika ya, apakah langkah-langkah yang positif telah, sedang dan akan diambil untuk mengatasinya; jika tidak, nyatakan sebabnya dan adakah Kerajaan mempunyai tarikh-tarikh yang tertentu supaya halangan yang seumpama itu dapat diatasi sepenuhnya.

Dato' S. Samy Vellu: Kementerian saya sedar bahawa jambatan keretapi di Kantan, Salak dan Bukit Berapit Taiping yang tingginya adalah terhad kepada lalu-lintas yang tidak melebihi 12 ½ kaki, mungkin menjadi satu daripada faktor-faktor yang menyekat kemajuan industri secara lebih pesat di negeri Perak itu. Tetapi faktor ini adalah kecil jika dibandingkan dengan faktor-faktor lain mengenai ekonomi dan sosial tempatan. Lagipun pengangkutan kontena ke kawasan-kawasan tersebut sekiranya dikehendaki juga masih boleh dibuat melalui keretapi.

Bagaimanapun Kementerian saya telah juga mengambil tindakan mengadakan satu aliran jalan baru di Kantan. Kemajuan yang dicapai pada masa sekarang ialah bahawa kerja-kerja tanah telah siap, dan rekabentuk jambatan yang melintasi landasan keretapi pun telah siap. Adalah dijangka bahawa pembinaan jambatan baru termasuk ubin jalan (pavement) di Kantan ini akan dapat dilaksanakan apabila peruntukan diperolehi.

Berhubung dengan jambatan-jambatan di Salak dan Bukit Berapit Taiping, cadangan juga sedang dibuat untuk mengadakan jambatan-jambatan baru.

Untuk makluman Yang Berhormat selanjutnya, Lembaga Lebuhraya Malaysia di bawah Kementerian saya sedang membina Lebuhraya Tol dari

Changkat Jering ke Ipoh dan dijangka akan siap pada penghujung tahun 1984. Dengan adanya Lebuhraya ini, maka semua kenderaan-kenderaan berat dan tinggi seperti kontena-kontena ini dapatlah menggunakan Lebuhraya baru ini.

DASAR KOMUNIKASI NASIONAL

18. Wan Abu Bakar bin Wan Mohamed: minta Menteri Penerangan menyatakan:

- (a) apakah ciri-ciri dan asas-asas yang diambil kira di dalam penggubalan Dasar Komunikasi Nasional; dan
- (b) adakah Dasar Komunikasi Nasional akan dapat membantu mempercepatkan dan mengukuhkan perpaduan Negara.

Menteri Penerangan (Tuan Mohd. Adib bin Haji Mohd. Adam):

- (a) Penggubalan Dasar Komunikasi Negara yang dikendalikan oleh Kementerian Penerangan masih berada di peringkat awal. Bagi tujuan ini, satu Jawatankuasa Induk telah ditubuhkan. Ahli-ahlinya terdiri daripada pegawai kerajaan, para akademik dan pengamal media. Jawatankuasa Induk ini bertanggungjawab untuk mengenalpasti skop, ciri-ciri dan asas-asas yang berkaitan dengan bidang komunikasi, supaya dapat dipertimbangkan semasa penggubalan Dasar Komunikasi Negara dibuat. Jawatankuasa Induk ini telah mengadakan mesyuarat pertamanya pada 17hb Februari, 1983, dan mesyuarat yang akan diadakan akan

menetapkan ciri-ciri dan asas untuk diambil kira dalam menggubal Dasar Komunikasi Negara itu nanti.

- (b) Sesuatu dasar yang digubal mestilah dapat mencerminkan aspirasi nasional dan objektif negara. Oleh itu, Dasar Komunikasi Negara yang akan diwujudkan nanti akan merangkumi keperluan prinsip-prinsip RUKUNEGARA, Dasar Ekonomi Baru, Dasar Pelajaran Negara, dan lain dasar yang mempunyai peranan yang sama untuk membantu mempercepatkan dan mengukuhkan perpaduan negara.

BAYARAN HOSPITAL— MENGHAPUSKAN

19. Tuan Awang bin Jabar minta Menteri Kesihatan menyatakan adakah Kementeriaannya bercadang untuk mengkaji kemungkinan menghapuskan bayaran hospital yang dikenakan kepada pesakit-pesakit.

Menteri Kesihatan (Tan Sri Chong Hon Nyan): Memandang bahawa beberapa pertanyaan berkenaan masalah pembayaran di Hospital-hospital telah dikemukakan oleh Ahli-ahli Yang Berhormat di dalam persidangan kali ini, saya harap diberi peluang ini untuk memberi gambaran yang sebenar dan penuh tentang perkara ini, yang terkandung di dalam Perintah Fee (Perubatan), 1982.

Pertamanya, saya ingin menyatakan bahawa mengenakan pembayaran pada orangramai untuk perkhidmatan perubatan bukanlah satu perkara baru di negara ini. Caj-caj perkhidmatan perubatan telahpun dikenakan di Hospital-hospital Besar Kerajaan dan di Hospital Daerah dari mula lagi. Caj ini adalah untuk pesakit kelas I dan II, dan juga kelas III di mana caj tersebut

dibayar oleh pihak majikan di bawah syarat-syarat perkhidmatan kakitangan mereka. Caj bagi kelas III juga dikenakan kepada mereka yang berkemampuan untuk membayarnya.

Pada tahun 1966, iaitu 17 tahun dahulu, bayaran sebanyak 50 sen telah dikenakan kepada pesakit-pesakit rawatan luar di bawah Fess (Outpatient Treatment) Order 1966, di Hospital-hospital Besar dan di Hospital-hospital Daerah.

Satu semakan kepada Perintah Bayaran (Perubatan) telah dibuat dalam tahun 1976, di mana satu kajian menyeluruh telah dibuat berkenaan dengan bayaran-bayaran di hospital dan satu senarai bayaran yang komprehensif telah dikeluarkan, yang meliputi semua perkhidmatan-perkhidmatan yang diberikan kepada orangramai. Kenaikan kadar bayaran di bawah Perintah Bayaran (Perubatan) 1976 ini kebanyakannya melibatkan pesakit-pesakit kelas I dan II sahaja.

Pada penghujung tahun lepas, satu kajian semula telah dijalankan ke atas Perintah Bayaran itu, kerana didapati bayaran-bayaran yang dikenakan pada pesakit kelas I dan II tidak sesuai lagi dalam konteks kenaikan kadar kos untuk menyediakan perkhidmatan perubatan sejak tahun 1976. Tambahan pula, banyak prosidur dari segi rawatan dan siasatan yang baru telah diperkenalkan di hospital-hospital dan bayaran-bayaran pada prosidur yang baru ini tidak ditetapkan di dalam Perintah Bayaran tersebut. Prosidur ini termasuklah pembedahan jantung terbuka, cardiac catheterization, CAT scanning, Renal Dialysis dan lain-lain lagi.

Dalam menyemak kadar bayaran ini, prinsip yang digunakan ialah bahawa kenaikan yang akan diperkenalkan melibatkan hanya mereka-mereka yang difikirkan berkemampuan untuk membayar

lebih (iaitu pesakit kelas I dan II). Kadar bayaran untuk pesakit kelas III tidak berubah baik dari segi bayaran wad ataupun bayaran pembedahan dan penyiasatan.

Bayaran yang dikenakan ke atas pesakit luar di Hospital Besar, di Hospital Daerah dan Poliklinik ditambah dari 50 sen ke \$1.00 bagi tiap-tiap satu lawatan.

Pihak Kementerian Kesihatan sedar bahawa segolongan besar dari penduduk-penduduk kita, terutama mereka yang tinggal di luar bandar, akan mengalami kesusahan untuk membayar caj-caj ini. Maka oleh sebab itulah pihak Kementerian telah membuat keputusan bahawa semua Klinik Desa dan Pusat Kesihatan, yang mengandungi 862 Klinik Bidan, 733 Klinik Desa, 227 Pusat Kesihatan Kecil dan 115 Pusat Kesihatan Besar di Semenanjung Malaysia, tidak akan mengenakan apa-apa bayaran kepada pesakit-pesakit yang mendapat perkhidmatan di pusat-pusat tersebut.

Dari jumlah lebih kurang 14.54 juta lawatan yang dibuat ke Jabatan Pesakit Luar di Semenanjung Malaysia pada tahun 1981, tidak kurang dari 5.68 juta, atau 30%, telah menggunakan kemudahan di klinik-klinik luar bandar dan perkhidmatan ini disediakan dengan percuma.

Berhubung dengan yuran untuk pesakit kelas III di hospital, saya ingin memaklumkan kepada Dewan ini bahawa terdapat sebilangan besar dari pesakit-pesakit ini, yang mana bayaran hospital adalah ditanggung oleh majikan mereka, di bawah syarat-syarat perkhidmatan dan perlantikan mereka. Terdapat juga pesakit-pesakit di kelas III yang berkemampuan untuk membayar dan ingin membuat bayaran ini. Saya fikir adalah tidak bijak bagi pihak Kerajaan untuk mengecualikan mereka dari membayar caj-caj ini.

Satu lagi aspek yang ingin saya menjelaskan di sini ialah di bawah Perintah Fess (Perubatan) 1976 caj-caj siasatan diagnostik, seperti makmal dan x-ray juga dikenakan kepada pesakit-pesakit kelas III. Di tahun-tahun yang lepas pengutipan hasil caj-caj ini tidak dijalankan dengan sepenuhnya. Dewan ini sedia maklum tentang laporan dari Ketua Audit Negara yang menggesa Jabatan-jabatan untuk membaiki lagi sistem pengutipan hasil Kerajaan. Di atas dasar inilah pihak hospital diarahkan untuk memperkemaskan sistem kutipan bayaran mereka (Billing System) bagi pesakit-pesakit semua kelas, termasuklah Kelas III yang mampu membayarnya. Kerana itu bil-bil yang diberi kepada semua kelas pesakit pada masa ini, memang akan mengandungi caj bagi segala siasatan diagnostik yang dijalankan.

Kerajaan tidak bertujuan menafikan kemudahan perkhidmatan perubatan atau memaksa orangramai membayar untuk perkhidmatan itu, jika mereka tidak berkemampuan untuk membayarnya. Perkara ini adalah dinyatakan dengan terangnya di dalam Perintah Fee (Perubatan) 1982 di bawah seksyen 16 (7) di mana ada dicatatkan bahawa Pengetua sesebuah hospital atau wakilnya, adalah diberi kuasa untuk mengecualikan pembayaran sepenuh atau sebahagiannya bagi pesakit luar atau pesakit di kelas III yang mengatakan ia tidak mampu membayar. Pihak Kementerian telah pun menghantar arahan-arahan kepada Pengarah Perkhidmatan Kesihatan Negeri dan Institusi-institusi Perubatan supaya menggunakan kuasa pengecualian ini dengan penuh pertimbangan untuk mengelakkan pesakit-pesakit yang tidak mampu dipaksa membayar atau dinafikan rawatan kerana tidak dapat membayar. Apa yang perlu untuk mendapat pengecualian dari bayaran ialah supaya pesakit-pesakit mengisi

sehelai borang mengenai kedudukan kewangannya. Pegawai-pegawai Kementerian telah diberi garis panduan tentang pengecualian dan pengurangan berdasarkan maklumat yang diberi oleh pesakit di dalam borang itu.

Pihak Kementerian mengaku bahawa di minggu-minggu awal pelaksanaan Perintah Bayaran (Perubatan) 1982 yang baru itu, terdapat beberapa masalah. Masalah ini diperbesarkan pula oleh pihak-pihak yang tidak bertanggungjawab yang menyebabkan orangramai di setengah negeri menjadi khuatir, keliru dan bimbang yang mereka itu tidak akan diberi rawatan tanpa membayar caj-caj yang dikenakan itu. Pihak Kementerian telah mengambil langkah-langkah serta merta menerangkan keadaan yang sebenarnya berkenaan dengan Perintah Bayaran ini kepada pegawai-pegawai kami dan orang-orang ramai. Saya ingin memberitahu hasil dari tindakbalas ini banyak kekeliruan-kekeliruan ini telah dapat di atasi. Kami masih menerima aduan-aduan, kemuskilan-kemuskilan tentang perkara ini dari masa ke semasa dan pihak kami akan cuba mengatasinya secepat mungkin.

Saya ingin mengambil kesempatan ini untuk memberi jaminan bahawa Kementerian Kesihatan akan tetap terus menyediakan perkhidmatan perubatan dan kesihatan yang komprehensif kepada penduduk-penduduk kita. Mereka yang tidak berkemampuan akan terus diberi rawatan percuma atau dicaj setakat mana yang mampu dibayar oleh pesakit.

Dari perangkaan yang kami kumpul buat masa ini, kami dapati pelaksanaan Perintah Fee (Perubatan) 1982 telah dijalankan dengan semangat timbang rasa dan tolak ansur. Sebagai contoh di

Hospital Besar Kuala Lumpur, dalam bulan Januari 1983, dari sejumlah 20,037 pesakit yang melawat di Jabatan Pesakit Luar, hanya 165 telah meminta dikecualikan dari membayar wang \$1 bagi satu lawatan. Bagi mereka yang harus membayar \$1 itu, mereka sedang membuat pembayaran tanpa apa-apa kesusahan.

Mengambil satu lagi contoh, di Hospital Besar Kota Bahru dalam bulan Januari 1983, seramai 1527 pesakit telah dimasukkan ke dalam wad kelas III. Dari jumlah ini 664 orang telah dikecualikan dari pembayaran. Ini bermakna 43% dari jumlah pesakit diberi pengecualian penuh. Tambahan lagi sebanyak 26% pesakit dalam telah diberi pengecualian separuh bersabit dengan caj wad dan caj rawatan perubatan. Keadaan yang serupa terdapat di hospital-hospital yang lain.

Saya fikir Dewan yang mulia ini tentu bersetuju bahawa kita tidak dapat menyediakan untuk selamanya perkhidmatan perubatan percuma kepada semua penduduk di negara ini. Saya percaya Ahli-ahli Yang Berhormat sekalian akan bersetuju iaitu lambat laun orangramai terpaksa melibatkan diri dalam pembiayaan perkhidmatan perubatan dan bukan hanya bergantung kepada Kerajaan untuk menyediakan perkhidmatan percuma sahaja.

Dalam kontek ini, saya ingin menerangkan bahawa dalam tahun 1981, Kementerian Kesihatan telah membelanjakan kira-kira \$947 juta untuk membiayai perkhidmatannya. Di sebaliknya pungutan hasil yang didapati oleh Kementerian hanyalah \$14 juta sahaja. Ini bermakna bahawa hampir 99% dari perbelanjaan perkhidmatan perubatan dibiayai oleh Kerajaan dan hanya 1% dikeluarkan oleh pesakit-pesakit sendiri. Adalah dijangka yang kos untuk menyediakan

rawatan perubatan akan bertambah di masa-masa akan datang dan jarak di antara perbelanjaan kerajaan dan pungutan hasil akan bertambah. Jarak perbezaan ini akan bertambah besar jika langkah-langkah positif tidak diambil untuk membendungnya.

Ahli Yang Berhormat tentu lebih maklum bahawa beban ini akan ditanggung oleh pembayar-pembayar cukai sendiri bagi membiayai kos-kos perkhidmatan ini. Jika di dalam tahun-tahun akan datang, orangramai dapat menerima kenyataan yang mereka patut memainkan peranan yang positif di dalam menyumbangkan sekurang-kurangnya sedikit dari kos perkhidmatan yang disediakan, berdasarkan kepada kemampuan masing-masing, kita rasa kita telah berjaya menimbulkan semangat dan perasaan "berdikari" yang penting di dalam detik-detik perkembangan kita sebagai sebuah negara yang merdeka.

PELANGGARAN KAPAL M.V. JUMPA/M.V. LERATO

20. Tuan Chan Kok Kit minta Menteri Pertahanan menyatakan jumlah kerugian yang dialami oleh Kementerian akibat pelanggaran antara kapal separuh kontena kepunyaan MISC—Unithai bernama M.V. Jumpa dan kapal M.V. Lerato dekat Antwerp Belgium pada 26hb Disember yang lalu yang mana akibat pelanggaran tersebut, kargo yang dibawa oleh kapal M.V. Jumpa itu mengandungi peluru, senjata dan kereta-kereta perisai untuk kegunaan angkatan tentera kita telah rosak; beri butir-butir lanjut seperti jumlah dan nilai setiap item yang rosak itu.

Timbalan Menteri Pertahanan (Abang Abu Bakar bin Datu Bandar Abang Haji Mustapha): Berhubung dengan kerugian yang dinyatakan oleh Ahli Yang Berhormat itu Kementerian Pertahanan tidak dapat

menganggap barang-barang yang terlibat dalam kemalangan itu sebagai satu kerugian kepada Kerajaan apatah lagi sebilangan kecil sahaja barang-barang tersebut yang telah rosak. Segala perbelanjaan yang terlibat dalam menghantar balik, memeriksa dan membaiki akan ditanggung oleh Syarikat Insurance selaras dengan syarat-syarat insuran yang telah diambil.

Kejadian yang seumpama ini adalah merupakan satu kemalangan di luar jangka sesiapa pun namun begitu pihak Kementerian telah mengambil langkah-langkah persediaan seperti tindakan mengambil insuran terhadap barang-barang yang dibeli.

PENERBANGAN MAS MIRI-KUCHING

21. Dr George Chan Hong Nam: minta Menteri Pengangkutan menyatakan:

- (a) mengapakah tambang penerbangan malam MAS dari Miri ke Kuching dengan pesawat Boeing 737 tidak dianggap sebagai "penerbangan tambang murah" seperti tambang murah yang terdapat di antara Kuching dan Kuala Lumpur tiga kali seminggu; dan
- (b) mengapakah pada masa hari-hari kebesaran atau "festive occasions" seperti Tahun Baru Cina masih terdapat ramai penumpang dari Miri ke Sibü, Kuching dan Kuala Lumpur dalam senarai penungguan atau "waiting list" kadangkala hampir seramai 60 orang penumpang dalam satu penerbangan.

Menteri Pengangkutan (Dato' Lee San Choon):

- (a) Penerbangan dari Miri ke Kuching yang bertolak pada 0935 malam adalah

penerbangan biasa yang diadakan untuk memenuhi permintaan pasaran. Penerbangan malam dari Kuching ke Kuala Lumpur adalah penerbangan "positioning flight" untuk persediaan bagi jadual penerbangan pada keesokan hari ataupun untuk menjalani keperluan penyelenggaraan pesawat. Oleh yang demikian, pihak MAS telah mengadakan tambang khas iaitu tambang rendah bagi menggalakkan penumpang-penumpang menggunakan penerbangan tersebut.

- (b) Semasa musim-musim perayaan, penerbangan-penerbangan tambahan telah diadakan untuk memenuhi permintaan orang ramai. Penerbangan-penerbangan ini telah dirancang dengan lebih awal untuk membolehkan penumpang-penumpang membuat penempahan.

Semasa perayaan Tahun Baru Cina baru-baru ini penerbangan-penerbangan tambahan telah diadakan mulai 11hb Februari, hingga 20hb Februari di antara Miri/Sibü sebanyak 17 penerbangan tambahan dan dari Kuching/Sibü sebanyak 21 penerbangan tambahan dan sebaliknya. Penerbangan tambahan ke Kuala Lumpur telah tidak diadakan kerana penerbangan yang ada didapati mencukupi untuk menampung permintaan.

Walaupun MAS mengadakan penerbangan-penerbangan tambahan, selalunya masih juga terdapat ramai bilangan penumpang-penumpang dalam "waiting list" terutamanya bagi penerbangan-penerbangan yang dijadualkan pada hari-hari sebelum atau selepas hari perayaan berkenaan. Ini ialah kerana kebanyakan daripada penumpang-penumpang tersebut

masih mengharap mendapatkan penerbangan yang dikehendaki sekiranya ada pembatalan-pembatalan terakhir yang dibuat oleh penumpang-penumpang. Penumpang-penumpang yang menunggu ini biasanya telah pun mempunyai "confirmed booking" dalam penerbangan lain. Keadaan sedemikian tidaklah dapat dielakkan. MAS hanya boleh menentukan penerbangan-penerbangan yang cukup diadakan untuk menampung keperluan tambahan keseluruhannya tetapi adalah mustahil untuk memenuhi kehendak penumpang dengan mengadakan penerbangan tambahan pada hari dan waktu yang diinginkan.

LEBUHRAYA BEAUFORT KE SINDUMIN

22. Tuan Mohd. Yusof bin Haji Yakob: minta Menteri Kerja Raya dan Kemudahan-kemudahan Awam menyatakan sama ada Kementerian beliau bercadang untuk mengaspal (membubuh tar) lebuh raya dari beaufort ke Sindumin (Sipitang); jika tidak, mengapa.

Dato S. Samy Vellu: Kementerian saya bercadang untuk mengaspal (membubuh tar) lebuh raya dari Beaufort ke Sindumin (Sipitang) dan sedang berusaha untuk mendapatkan peruntukan bagi maksud ini iaitu kira-kira \$42 juta. Sementara itu kajian terperinci kejuruteraan bagi lebuh raya ini juga sedang dibuat.

WANG KERTAS TIRUAN DAN TANGKAPAN

23. Tuan Fung Ket Wing minta Menteri Hal Ehwal Dalam Negeri menyatakan berapa jenis dan jumlah wang kertas tiruan yang telah dijumpai setakat ini dan bilangan penangkapan yang telah dibuat dan bilangan kes yang telah disabitkan kesalahannya setakat ini.

Tuan Mohd. Kassim bin Ahmed: Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, dari tahun 1980 hingga 1982 sebanyak 5 jenis wang kertas tiruan telah dijumpai yang terdiri daripada jenis matawang kertas Malaysia, Hong Kong, Singapura, Indonesia dan juga Amerika Syarikat yang jumlahnya adalah seperti berikut:

Negeri	Jumlah wang kertas tiruan yang dijumpai
(i) Malaysia	7,815 Keping
(ii) Hong Kong	752 keping
(iii) Singapura	385 keping
(iv) Indonesia	774,022 keping
(v) Amerika Syarikat	4,497 keping

Dalam jangka masa yang sama di antara tahun 1980 hingga 1982 seramai 60 orang telah ditangkap dan 45 orang daripadanya telah didakwa dan didapati bersalah oleh mahkamah.

GAS CECAIR ASLI (LNG)— HARGA JUALAN

24. Tuan Sim Kwang yang meminta Perdana Menteri menyatakan:

- (a) berapakah harga jualan terhadap penghantaran pertama Gas Cecair Asli (LNG) yang dibawa oleh Kapal "Tenaga Satu" yang akan sampai di Tokyo pada awal bulan Februari;
- (b) bilakah perjanjian harga akan ditandatangani di antara Gas Cecair Asli Malaysia Sdn. Bhd. (MLNG) dan dua pembelannya iaitu Syarikat Elektrik Tokyo dan Syarikat Gas Tokyo yang meliputi perjanjian pembelian bagi LNG dalam masa dua puluh tahun akan datang; dan
- (c) memandangkan pembekalan LNG yang bertambah dalam pasaran dunia, apakah strategi yang telah digunakan oleh

Malaysia untuk memperoleh harga jualan yang terbaik bagi LNG Malaysia dan apakah formula dalam membuat tawaran penentuan harga secara jangka panjang iaitu 20 tahun diadakan di antara kedua pembeli pulangan yang dijangka dapat dicapai.

Pemangku Perdana Menteri (Dato Musa Hitam):

- (a) Mengikut amalan harga Gas Cecair Asli (LNG) adalah rahsia. Walau bagaimanapun harganya berasaskan kepada suatu formula yang mengikatnya kepada harga minyak mentah di Jepun. Dengan itu harganya mungkin naik atau turun mengikut arah harga minyak mentah.
- (b) Perjanjian Jual Beli Gas Cecair Asli akan ditandatangani pada hujung bulan Mac ini.
- (c) Perjanjian yang akan ditandatangani dengan pembeli gas cecair asli kita akhir bulan ini mengandungi suatu formula yang mengikat harga gas cecair asli kita dengan harga minyak mentah yang didapati di dalam pasaran minyak Jepun. Pada setakat ini formula tersebut adalah yang terbaik sekali yang boleh didapati bagi menentukan harga gas cecair asli.

KILANG MENGETIN NENAS, PONTIAN—CADANGAN MENUTUP

25. Tuan Mokhtaram bin Rabidin minta Menteri Perusahaan Awam menyatakan apakah langkah-langkah yang dibuat oleh Kementerian berkenaan terhadap kilang mengetin nenas PCM di Pekan Nenas, Johor untuk mengelakkan daripada terus mengalami kerugian atau adakah Kerajaan bercadang hendak menutup kilang tersebut.

Menteri Perusahaan Awam (Datin Paduka Rafidah Aziz): Beberapa langkah sedang diambil untuk membangunkan semula kilang mengetin nenas PCM di Pekan Nenas, Johor. Satu ialah, mengurangkan tenaga pekerja yang berlebihan yang didapati timbul akibat kemerosotan hantaran nenas dari pekebun-pekebun kecil yang menyebabkan operasi kilang terpaksa dikurangkan. Penerima nenas dari pekebun kecil pada akhir tahun 1982 menunjukkan kemerosotan sebanyak 38%. Langkah kedua ialah, pihak Kerajaan Negeri Johor telah mengurniakan tanah seluas 2,000 ekar kepada PCM untuk dijadikan ladang nenas yang mana hasilnya nanti akan menampung kekurangan nenas untuk ditinkan oleh PCM. Ketiga, PCM sendiri telah mengambil tindakan mempelbagaikan pengeluaran kilangnya seperti mengetin rambutan di musim-musim rambutan dan juga mengeluarkan buah-buahan campuran dalam tin seperti betik. Usaha juga sedang giat dijalankan oleh PCM untuk mengeluarkan sos cili secara besar-besaran. Kerajaan tidak bercadang untuk menutup kilang tersebut.

FAMA—KEGIATAN DAN PRESTASI

26. Tuan Haji Seroji Affandi bin Haji Haron minta Menteri Pertanian menyatakan adakah Kementerian berkenaan berpuashati dengan kegiatan FAMA terhadap penambahan begitu pesat hasil mahsul pertanian dan perikanan khususnya penduduk di luar bandar. Jika tidak, adakah cadangan untuk menambah peruntukan, kakitangan yang mahir serta berdidikasi dan mengemaskini semua pejabat Kementerian.

Menteri Pertanian (Dato' Abdul Manan bin Othman): Saya suka menyatakan bahawa Kementerian saya adalah berpuashati dengan Kegiatan FAMA dalam usahanya

untuk mengatasi masalah pertanian khususnya bagi penduduk di luar bandar. Sungguhpun demikian usaha-usaha dan prestasi FAMA ini sentiasa dikaji semula dari masa kemasa dan tindakan sedang diambil untuk menambahkan kekesanan aktiviti-aktivitinya dari segi organisasi, kakitangan mewujudkan infrastruktur yang baru serta menubuhkan pejabat dan lain-lainnya.

PELAJAR BERTOPENG TUNJUK PERASAAN DI LONDON

27. Tuan Haji Hassan bin Haji Mohamed minta Menteri Pelajaran menyatakan apakah tujuan pelajar-pelajar yang bertopeng menunjuk perasaan di hadapan Pejabat Pesuruhjaya Tinggi Malaysia di London baru-baru ini, dan apakah mereka itu pelajar-pelajar Malaysia atau tidak, dan kalau pelajar-pelajar Malaysia apakah tindakan yang telah diambil terhadap mereka.

Menteri Pelajaran (Datuk Dr Sulaiman bin Haji Daud): untuk makluman Yang Berhormat, tujuan pelajar-pelajar yang bertopeng menunjuk perasaan di hadapan Pejabat Pesuruhjaya Tinggi Malaysia di London baru-baru ini adalah kononnya menentang dasar-dasar Kerajaan khususnya dengan Akta Keselamatan Dalam Negeri. Mengikut laporan yang diterima pelajar-pelajar tersebut adalah dari Petubuhan FUEMRSO dan pertubuhan ini adalah dianggotai oleh pelajar-pelajar Malaysia dan Singapura di United Kingdom dan Eire.

Kerajaan tidak mendapat maklumat sama ada pelajar Malaysia ada mengambil bahagian dalam tunjuk perasaan tersebut dan pihak kita juga tidak mengenal mereka ini secara individu.

RISDA—KEKURANGAN WANG SES

28. Tuan Ismail bin Arshad minta Menteri Kemajuan Tanah dan Kemajuan Wilayah menyatakan apakah sebabnya RISDA mengalami kekurangan \$10 juta daripada peruntukan wang ses penjualan getah pekebun kecil tahun lalu, dan apakah ini berlaku disebabkan berlakunya penyelewengan ataupun pengurusannya tidak cekap dan amanah.

Menteri Kemajuan Tanah dan Kemajuan Wilayah (Dato' Rais Yatim): berasaskan kepada tahun 1982 pungutan ses adalah di dapati berkurangan. Ini adalah disebabkan kemelesetan ekonomi dunia yang dialami terutamanya tahun-tahun lalu yang menyebabkan permintaan dari negara-negara pengguna berkurangan dan seterusnya menyebabkan berkurangan eksport dari negara ini. Sebagaimana Yang Berhormat maklum wang ses cuma diperolehi oleh Kerajaan hanya apabila getah dieksport keluar negeri.

Sejak akhir tahun 1981 Kerajaan telah mengambil keputusan supaya kejatuhan harga getah dibendung dengan mengambil langkah mengurangkan getah fizikal dari edaran pasaran. Agensi-agensi Kerajaan yang mengendalikan pemasaran getah pekebun kecil telah dipertanggungjawabkan untuk menyimpan getah sebagai stok penimbal dalam negeri. Oleh kerana tindakan ini sejumlah besar getah yang dikeluarkan oleh pekebun kecil tidak dieksport.

Skim stok penimbal dalam negeri ini bukan sahaja melibatkan sektor pekebun kecil, tetapi sektor estet, pengilang-pengilang dan pengeksport-pengeksport swasta diminta menyimpan sebahagian daripada stok mereka bagi menjayakan skim ini.

Andainya harga pasaran yang teguh pada masa ini berlanjutan, permintaan dari negara luar dijangka bertambah, kuantiti pengeksport getah dijangka bertambah juga. Seterusnya pungutan ses akan juga bertambah berbanding dengan tahun-tahun lalu.

Dalam hal ini penyelewengan ataupun pengurusan yang tidak cekap dan amanah tidaklah timbul.

AKTA KESELAMATAN DALAM NEGERI—MEMANSUHKAN

29. Tuan Karpal Singh minta Menteri Hal Ehwal Dalam Negeri menyatakan sama ada Kerajaan bersedia untuk memansuhkan hukuman mati di bawah Akta Keselamatan Dalam Negeri.

Tuan Mohd. Kassim bin Ahmad: Sukalah saya menjelaskan kepada Dewan Yang Mulia ini bahawa pendirian Kerajaan dalam perkara ini adalah jelas iaitu Kerajaan tidak bercadang untuk memansuhkan Akta Keselamatan Dalam Negeri 1960. Ini termasuklah peruntukan bersabit dengan hukuman mati ke atas sesiapa yang didapati salah oleh Mahkamah mengikut peruntukan seksyen 57 Akta Keselamatan Dalam Negeri. Kerajaan berpendapat bahawa kuasa-kuasa di bawah Akta ini masih lagi diperlukan untuk menghadapi serta memben-teraskan ancaman-ancaman ke atas keselamatan negara.

PROJEK KECIL SEKOLAH— KELULUSAN

30. Wan Mohd. Najib bin Wan Mohamad minta Menteri Pelajaran menyatakan adakah beliau sedar bahawa dengan lambatnya pembinaan

tandas, bilik air, telaga, tangki air dan lain projek kecil di bawah Jabatan Pelajaran, yang diserahkan kepada JKR, mengakibatkan masih terdapat banyak sekolah-sekolah, terutama di luar bandar, tidak mempunyai kemudahan asas tersebut. Oleh itu bagi mempercepatkan peraksanaan projek kecil tersebut yang bernilai \$5,000 ke bawah, apakah Kementerian bercadang menyerahkan sahaja pelaksanaannya kepada Jabatan Pelajaran Negeri/Daerah melaksanakannya.

Datuk Dr Sulaiman bin Haji Daud: Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, kerja-kerja pembangunan di bawah \$250,000 sekarang ini boleh dilaksanakan terus oleh Kementerian Pelajaran tanpa menerusi Jabatan Kerjaraya. Walau bagaimanapun, Kementerian Pelajaran hendaklah melantik Juruperunding yang diluluskan oleh Bahagian Penyelarasan dan Pelaksanaan, Jabatan Perdana Menteri untuk melaksanakan projek-projek tersebut. Di mana sesuai, Kementerian Pelajaran akan melaksanakan projek-projek terus tanpa melalui Jabatan Kerja Raya. Kementerian Pelajaran sedang mengkaji untuk meluluskan supaya Jabatan Pelajaran Negeri dan Pejabat Pelajaran Daerah melaksanakan terus projek-projek kecil seperti pembinaan tandas, bilik air, telaga, tangki air dan lain-lain lagi yang bernilai bawah dari \$5,000, khususnya bagi sekolah-sekolah kawasan luar bandar. Peraturan ini dicadangkan kerana memandangkan kerja-kerja kecil ini tidak memerlukan banyak pengetahuan teknik. Kerajaan juga menggalakkan kerja-kerja melaksanakan projek-projek kecil ini melalui gotong-royong. Cara ini akan dilaksanakan adalah untuk mempercepatkan pelaksanaan pembangunan. Walau bagaimanapun, penambahan projek-projek yang diberikan adalah tertakluk kepada kemampuan kewangan.

“KAWASAN PERDAGANGAN BEBAS”—JUMLAH

31. Tuan Abdul Raman bin Suliman, minta Menteri Perdagangan dan Perindustrian menyatakan:

- (a) berapakah jumlah kawasan yang telah diisytiharkan oleh Kerajaan sebagai ‘Kawasan Perdagangan Bebas’ di seluruh Malaysia;
- (b) berapakah kawasan seumpama itu yang telah diisytiharkan di Negeri Perak;
- (c) apakah syarat-syarat bagi Kerajaan mengisytiharkan Kawasan Perdagangan Bebas; dan
- (d) memandangkan Sungei Petani telah pun diisytiharkan Kawasan Perdagangan Bebas dan tidak beberapa lama lagi Tikam Batu pula, bolehkah Kerajaan mengisytiharkan Kawasan Perusahaan Simpang Lima, Parit Buntar sebagai Kawasan Perdagangan Bebas, jika tidak, mengapa.

Tengku Dato’ Ahmad Rithauddeen Al-Haj:

- (a) Sejumlah 8 kawasan telah diwartakan sebagai Kawasan Perdagangan Bebas iaitu di Bayan Lepas di Pulau Pinang, Prai, Prai Wharf di Seberang Prai, Sungai Way, Ampang/Ulu Klang dan Telok Penglima Garang di Selangor, Batu Berendam dan Tanjong Kling di Negeri Melaka.
- (b) Pada masa sekarang, tidak ada kawasan di Negeri Perak yang telah diwartakan sebagai Kawasan Perdagangan Bebas.
- (c) Kerajaan tidak ada syarat-syarat tertentu bagi mengisytiharkan sesebuah kawasan perindustrian

sebagai Kawasan Perdagangan Bebas. Walau bagaimanapun, haruslah kita sedar bahawa tujuan sesebuah Kawasan Perdagangan Bebas ialah bagi memudahkan syarikat-syarikat perkilangan yang berorientasikan eksport mengimport bahan-bahan mentah-mereka yang diperlukan dalam proses pengeluaran mereka itu tanpa membayar cukai. Oleh itu selalunya Kawasan Perdagangan Bebas adalah ditubuhkan berdekatan dengan Lapangan Terbang atau Pengkalan Laut bagi kemudahan import eksport.

- (d) Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, Sungai Petani dan Tikam Batu bukanlah Kawasan Perdagangan Bebas. Setakat ini Kerajaan tidak menerima permohonan atau cadangan untuk mengisytiharkan kawasan-kawasan perusahaan Simpang Lima, Parit Buntar sebagai Kawasan Perdagangan Bebas. Jika ada permohonan dari Kerajaan Negeri, Kementerian saya akan memberi pertimbangan sewajarnya.

SEKOLAH MENENGAH RENDAH KLUANG—KELENGKAPAN

32. Tuan Quah Wee Liam minta Menteri Pelajaran menyatakan adakah beliau sedar bahawa sebuah Sekolah Menengah Rendah baru di Kluang telah digunakan pada awal tahun ini, tetapi sekolah itu tidak langsung mempunyai sebuah meja atau kerusi selama 1½ bulan dan sekarang ada hanya separuh sahaja, jika ya apakah langkah-langkah yang akan diambil oleh Kementerian Pelajaran untuk membekalkan kelengkapan bilik darjah di sekolah-

sekolah baru di daerah Kluang dan tempat lain.

Datuk Dr Sulaiman bin Haji Daud: Jika Sekolah Menengah Rendah yang dimaksudkan oleh Ahli Yang Berhormat itu ialah Sekolah Menengah Rendah Jalan Batu Pahat, Kluang, ini adalah satu projek baru, dan mengikut kontrak, projek ini sepatutnya disiapkan oleh pemborong pada 4hb Julai 1983.

Walau bagaimanapun atas permintaan ibubapa khasnya dan demi kepentingan pelajaran, Jabatan Kerja Raya Kluang telah menyerahkan bangunan tersebut untuk digunakan pada 10hb Januari 1983 walaupun belum 100% siap. Maka sebab itulah dalam masa beberapa minggu sekolah tersebut tidak mempunyai perabot yang lengkap.

Oleh kerana sekolah itu dibuka enam bulan lebih awal dari yang dijangkakan, pembekal perabot juga turut terpaksa mengubah jadual keutamaan pembekalan mereka ke sekolah ini. Namun demikian, sebanyak 675 buah kerusi meja murid-murid telah dapat dihantarkan ke sekolah itu pada 16hb Mac 1983 yang lalu dan pembekalan alat-alat yang lain sedang berjalan dengan lancar.

Kementerian saya sentiasa mengawasi pengiriman perabot-perabot sama ada yang baru atau sebagai gantian ke sekolah-sekolah seluruh negeri Johor berjalan dengan licin dan mengikut jadual kepada pembekal-pembekal selalu diingatkan supaya mematuhi syarat-syarat kontrak. Di mana pembekalan tergendala disebabkan oleh perkara-perkara di luar dugaan, Kementerian ini dan Pejabat Pelajaran Daerah sentiasa mengambil langkah-langkah positif untuk memastikan pelajaran murid-murid tidak terganggu.

“MOTOKAR MALAYSIA”— KOS PERLAKSANAAN

33. Tuan Yew Foo Weng minta Perdana Menteri menyatakan apakah progressnya “Motokar Malaysia” dan apakah anggaran jumlah kos muktamad perlaksanaannya. Memandangkan kemelesetan ekonomi Malaysia sekarang, bolehkah Yang Amat Berhormat Perdana Menteri menyatakan sama ada keseluruhan Projek ini adalah baik dari segi ekonomi dan bolehkah Yang Amat Berhormat Perdana Menteri memberi faktor-faktor dan angka-angka ekonomika jangka panjang bagi projek ini.

Pemangku Perdana Menteri (Dato’ Musa Hitam): Sehingga ini rekabentuk kereta buatan Malaysia telah pun dipersetujui oleh HICOM dan bakal rakan usahasanya, Syarikat Mitsubishi Motors Corporation dan Mitsubisi Corporation. Langkah seterusnya ialah untuk menyiapkan rekabentuk dalam (interior design) yang sesuai dan perundingan mengenai perkara ini sedang diusahakan.

Di kawasan kilang tempat membuat kereta itu sedang dibangunkan, sementara kerja-kerja infrastruktur sedang giat dilaksanakan dan pembinaan kilang akan dimulakan dalam bulan Jun ini.

Jumlah kos projek kereta ini dianggarkan sebanyak M\$560 juta.

Seperti lain-lain pelabur, kita juga mestilah mengambil pandangan jangka masa yang lebih jauh dalam perkara ini. Pertumbuhan pasaran sangat menggalakkan di masa-masa yang lepas dan ianya masih berkembang. Dalam jangka masa yang panjang, ekonomi negara kita diramalkan akan terus berkembang. Oleh yang demikian, pasaran kereta-

kerata akan juga meningkat. Ini adalah sejajar dengan dasar kita untuk membina pasaran dalam negeri yang kukuh dan dapat mengatasi masalah pasaran eksport yang tidak stabil.

PERUNTUKAN OCAR KEPADA SEKOLAH

34. Tuan Lim Liang Seng minta Menteri Pelajaran menyatakan adakah beliau sedar bahawa hampir semua sekolah masih belum lagi menerima peruntukan OCAR suku tahun pertama bagi tahun 1983, sedangkan peruntukan OCAR suku tahun yang keempat bagi 1982 telah dibatalkan dan ini telah menjejaskan perjalanan lincin sekolah-sekolah itu; jika sedar, apakah sebabnya perkara ini dibenarkan berlaku dan apakah tindakan segera dan wajar yang akan diambil supaya mutu pendidikan di semua sekolah tidak akan terjejas.

Datuk Dr Sulaiman bin Haji Daud: Peruntukan bagi pembayaran OCAR kepada sekolah-sekolah untuk suku tahun pertama 1983 telahpun dihantar kepada Jabatan-jabatan Pelajaran Negeri pada bulan Januari 1983, setelah mendapat Waran Am No. 1/83 dari Kementerian Kewangan. Walau bagaimanapun, ada kemungkinan kelewatan pembayaran ini berlaku disebabkan perubahan kod akaun bagi tahun 1983 di mana semua baucer-baucer yang diterima daripada sekolah-sekolah terpaksa dibuat semula sebelum pembayaran dapat diuruskan oleh cawangan Jabatan Akauntan Negara di peringkat Negeri.

LAWATAN PERDANA MENTERI KE JEPUN

35. Tuan Mohd. Razlan bin Haji Abdul Hamid minta Perdana Menteri menyatakan apakah bentuk bantuan yang menguntungkan negara kita yang telah dijanjikan oleh Kerajaan Jepun semasa lawatan beliau ke negara tersebut baru-baru ini.

Dato' Musa Hitam: Soalan seumpama ini telah pun dijawab dalam Dewan Rakyat pada 14-3-83 dan saya tidak bercadang untuk membuat apa-apa tambahan.

PEKERJA KILANG TEKSTAIL/LETRONIK DI PULAU PINANG—JUMLAH DIBERHENTIKAN

36. Tuan Gooi Hock Seng minta Menteri Buruh dan Tenaga Rakyat menyatakan bilangan pekerja-pekerja yang telah diberhentikan dari kilang-kilang tekstail dan elektronik di Pulau Pinang dalam tahun 1981 dan tahun 1982 dan berapa orangkah di antara mereka yang telah diberhentikan itu mendapat pekerjaan lain menerusi bantuan dari Kerajaan.

Menteri Buruh dan Tenaga Rakyat (Dato' Mak Hon Kam): Untuk makluman Ahli Yang Berhormat itu, jumlah pekerja-pekerja dari kilang-kilang tekstail dan letronik di Pulau Pinang yang telah diberhentikan kerja bagi tahun 1981 dan 1982 adalah seramai 577 orang mengikut apa yang telah dilaporkan kepada Kementerian saya.

Kebanyakan daripada mereka yang terlibat itu telah pun mendapat pekerjaan baru melalui bantuan dari Pejabat-pejabat Pekerjaan di bawah Kementerian saya ataupun melalui inisiatif mereka sendiri. Buat masa ini hanya seramai 30 orang daripada mereka yang masih berdaftar dengan Pejabat-pejabat Pekerjaan di Pulau Pinang.

Saya ingin menyatakan bahawa Kementerian saya melalui Pejabat-pejabat Pekerjaan akan terus berusaha sedaya upaya untuk menempatkan pekerja-pekerja yang terlibat itu dalam pekerjaan-pekerjaan baru.

PELAJAR MALAYSIA DI JEPUN/KOREA SELATAN

37. Tuan Yeoh Poh San minta Perdana Menteri menyatakan berapakah jumlah pelajar Malaysia yang ditawarkan biasiswa dan bantuan kewangan untuk melanjutkan pelajaran di Jepun dan Korea Selatan berdasarkan senarai kaum semenjak "Dasar Memandang ke Timur" dilaksanakan.

Datuk Abdullah bin Haji Ahmad Badawi: Semenjak Dasar Pandang ke Timur dilaksanakan, Kerajaan telah menghantar dua kumpulan pelajar kita untuk melanjutkan pelajaran di negeri-negeri Jepun dan Republik Korea. Kumpulan pertama pelajar kita berjumlah 24 orang yang mempunyai kelulusan SPVM dihantar ke negeri Jepun untuk mengikuti kursus bahasa Jepun dan subjek-subjek seperti Ilmu Hisab, Fizik dan Kimia selama satu tahun. Pada tahun hadapan, mereka akan memasuki kolej-kolej teknikal di negara itu. Kesemua pelajar-pelajar ini adalah Bumiputra. Untuk makluman Ahli Yang Berhormat pelajar Malaysia yang sedang belajar di Jepun sekarang ini di bawah Biasiswa Kementerian Pelajaran Sains dan Kebudayaan Jepun (Membush Scholarship) ialah seramai 74 orang. 66 orang (84.4%) daripada mereka adalah terdiri dari kaum Bukan Bumiputera.

Baru-baru ini, seramai 12 orang pelajar kita yang mempunyai kelulusan Diploma telah mendaftar di Seoul National University Republik Korea, untuk mengikuti kursus bahasa Korea selama setahun. Mulai daripada tahun hadapan, mereka akan melanjutkan pelajaran dalam bidang kejuruteraan hingga ke peringkat ijazah. 11 orang daripada penutut-penutut itu adalah Bumiputera dan seorang bukan Bumiputera berbangsa Cina.

PEMBANGUNAN EKONOMI DI NEGERI/DAERAH

38. Tuan Haji Dasuki bin Haji Ahmad minta Perdana Menteri menyatakan mengapa berlakunya ketidakseimbangan pembangunan ekonomi di antara satu negeri dengan negeri, bahkan di antara daerah-daerah dalam negara yang sama. Atas ukuran apakah sesuatu pembangunan itu dirancang dalam satu-satu daerah dan sejauh mana Kerajaan mengambil kira tentang ketidakseimbangan pembangunan ini dalam menentukan kadar pemberian peruntukan wang kepada sesuatu negeri.

Datuk Abdullah bin Haji Ahmad Badawi: Ketidakseimbangan pembangunan ekonomi di antara negeri dan daerah adalah disebabkan oleh beberapa faktor. Ada negeri-negeri yang membangun lebih awal dan telah dapat mempelbagaikan struktur ekonomi mereka dan ini membantu negeri-negeri tersebut memperkukuhkan asas kemudahan infrastrukturnya. Pengagihan sumber-sumber alam semulajadi seperti tanah, perhutanan dan galian di antara sebuah negeri dengan negeri yang lain juga didapati tidak seimbang, dan negeri-negeri yang kaya dengan sumber-sumber tersebut telah mengusahakan secara optima sumber-sumber ini dan ini juga telah mengujudkan perbezaan pembangunan ekonomi antara negeri-negeri. Ketidakseimbangan dalam pengagihan tenaga kerja yang mahir dan berpelajaran tinggi khususnya untuk kegiatan sektor moden juga telah menyebabkan timbulnya ketidakseimbangan pembangunan ekonomi di antara negeri. Di samping itu, pembangunan ekonomi yang tidak seimbang antara negeri dan daerah juga wujud hasil daripada kedudukan beberapa negeri dan daerah yang terletak berhampiran dengan pusat-pusat bandar utama yang

menyebabkan mereka menikmati kesan sampingan (spillover) dari pembangunan pesat pusat bandar tersebut. Disebabkan faktor-faktor tersebut, keupayaan menyerap (absorptive capacity) negeri-negeri adalah berlainan.

Pihak Kerajaan memang telah menyedari wujudnya keadaan ketidakseimbangan ekonomi antara negeri dan daerah dan langkah-langkah telah diambil untuk mengurangkan ketidakseimbangan tersebut, khususnya melalui usaha-usaha pembangunan wilayah. Usaha-usaha tersebut adalah bertujuan memperluaskan lagi keupayaan menyerap (absorptive capacity) negeri-negeri kurang maju serta menghapuskan masalah-masalah utama yang timbul akibat kedudukan negeri yang terpencil (locational disadvantages) yang menghalang pertumbuhan ekonomi negeri-negeri tersebut. Program-program tertentu telah dilaksanakan di negeri-negeri kurang maju bertujuan untuk mencapai matlamat ini dan program-program tersebut termasuklah pembangunan infrastruktur dan kemudahan sosial, pemesatan pembangunan sumber-sumber alam semula jadi dan penyebaran industri.

Pengurangan ketidakseimbangan di antara negeri merupakan matlamat penting dalam strategi pembangunan negara dan selaras dengan pencapaian matlamat tersebut, kriteria-kriteria tertentu digunakan oleh Kerajaan untuk mengagihkan peruntukan pembangunan di antara negeri. Kriteria-kriteria ini mengambil kira ketidakseimbangan dan kadar kemiskinan, pengagihan sumber alam semula jadi, kemudahan-kemudahan sosial dan infrastruktur dan penyertaan Bumiputera dalam kegiatan-kegiatan sektor moden. Berdasarkan kepada kriteria-kriteria tersebut, wajaran (weightage) bagi setiap negeri ditentukan untuk digunakan dalam proses pengagihan

peruntukan pembangunan. Melalui cara ini, adalah dipastikan bahawa negeri-negeri kurang maju menerima peruntukan pembangunan yang sesuai, selaras dengan hasrat Kerajaan mengimbangkan pembangunan ekonomi di antara Wilayah, Negeri dan Daerah.

PETRONAS—PENGLIBATAN BUMIPUTERA

39. Tuan Mohamed Amin bin Haji Daud minta Perdana Menteri menyatakan:

- (a) memandangkan sejak akhir-akhir ini PETRONAS berkembang begitu hebat sama ada dari segi pengeluaran atau dari segi perkhidmatan nasihat dan juga penjualan, apakah persediaan-persediaan yang telah dibuat oleh PETRONAS bagi memastikan kaum Bumiputera dapat sama-sama melibatkan diri dalam aktiviti-aktiviti tersebut;
- (b) apakah dasar, strategi dan langkah-langkah yang diambil oleh PETRONAS setakat ini dalam usaha untuk bertanding dengan syarikat-syarikat minyak yang besar yang ada di negara kita ini terutamanya Shell dan Esso; dan
- (c) adakah PETRONAS bercadang untuk membuka industri-industri petroleum dan gas di negeri-negeri yang bukan mengeluarkan minyak di negara kita ini, misalnya di Pahang dan di Kedah.

Dato' Musa Hitam:

- (a) Dalam usaha membantu bumiputera melibatkan diri dalam perusahaan petroleum Petronas telah mengambil langkah-langkah yang tertentu. Ia telah menubuhkan sebuah

Jawatankuasa Penyertaan Bumiputera untuk mengkaji cara-cara penglibatan bumiputera dan mengadakan peraturan yang perlu diikuti oleh Jabatan-jabatannya untuk melaksanakan dasar-dasar yang diadakan.

Petronas juga telah menubuhkan sebuah Unit Penyertaan Bumiputera yang bertanggungjawab, antara lain, mengawasi penglibatan bumiputera dalam aktiviti-aktiviti Petronas selaras dengan dasar dan peraturan yang telah ditetapkan, memberi khidmat nasihat kepada syarikat-syarikat bumiputera dan mengenalpasti aktiviti-aktiviti yang boleh diceburi di dalam perusahaan petrolium dan menyebarkannya kepada syarikat-syarikat bumiputera.

Petronas juga mempunyai skim latihan dan biasiswa khas kepada bumiputera untuk menambahkan kakitangan professional dan teknikal bumiputera di dalam organisasinya.

(b) Petronas telah menjalankan berbagai aktiviti di bidang perniagaan dan pasaran, antaranya:

(i) Menjual minyak tanah dan diesel melalui stesyen "skid tank" mulai 1979. Sehingga kini Petronas mempunyai 24 buah stesyen jenis itu.

Petronas juga telah mengadakan 6 buah stesyen servis untuk menjual bahan-bahan petrolium. 22 buah lagi sedang dibina.

(ii) Membina depot-depot di lapangan terbang Subang dan Pulau Pinang dan juga di Pelabuhan Pasir Gudang untuk membekal dan membahagi bahan-bahan petroleum secukupnya. Depot-depot ini juga sedang dibina di beberapa tempat lain.

(iii) Mengadakan sebuah kilang botol (bottling plant) untuk LPG di Bandar Tun Abdul Razak semenjak bulan Disember 1982. Dua buah lagi pembotolan gas cecair ini di Kerteh dan Prai akan bermula operasinya pada bulan Mei dan Ogos 1983. Ketiga-tiga loji ini akan dapat memenuhi permintaan gas masak hingga awal tahun 1990.

(iv) Membekal minyak bahanapi, diesel dan minyak pelincir kepada beberapa agensi Kerajaan dan syarikat-syarikat swasta, termasuk LLN yang dibekalkan sebanyak 60% daripada keperluannya.

(c) Negeri-negeri yang tidak mengeluarkan minyak akan juga mendapat faedah dari projek-projek "downstream" PETRONAS. Projek-projek ini termasuk pembahagian bahan-bahan petrolium, depot-depot, lapangan minyak kapal terbang, kemudahan-kemudahan "bunkering" dan kemudahan-kemudahan untuk membekalkan LPG untuk kenderaan.

HOSPITAL LAW KING HOWE, SIBU—PAKAR PENYAKIT MENINGITIS

40. Tuan Ling Sie Ming minta Menteri Kesihatan menyatakan adakah seorang Pakar Penyakit Meningitis telah ditugaskan ke Law King Howe Hospital, Sibu dan adakah ubat-ubat yang berkesan ada disimpan untuk merawat penyakit meningitis; jika tidak, apakah tindakan yang telah dan akan diambil oleh Kementerian untuk merawat pesakit-pesakit, memandangkan begitu banyak aduan mengenai kejadian-kejadian di hospital itu dari tahun 1980 hingga Januari, 1983.

Tan Sri Chong Hon Nyan: Saya suka memberitahu Ahli Yang Berhormat bahawa seorang Pakar Perubatan sedia terdapat di Hospital Law King Howe, iaitu Hospital Besar, Sibu. Pakar ini adalah berkemampuan untuk memberi perkhidmatan kepakaran kepada pesakit-pesakit yang mengidap penyakit "meningitis".

Kementerian saya telah diberitahu bahawa ubat-ubatan adalah mencukupi di Hospital Besar Sibu untuk merawat pesakit-pesakit yang mengidap penyakit "meningitis" secara berkesan.

Kebanyakan dari kes-kes meningitis yang didapati adalah dari Bahagian-bahagian yang berjiran yang dirujuk ke Hospital Besar, Sibu untuk rawatan selanjutnya.

Kemudahan rawatan bagi penyakit meningitis di Hospital Besar Sibu adalah memuaskan dan apa-apa perkembangan dalamnya akan terus diawasi oleh pihak Hospital itu dan juga Pengarah Perkhidmatan Perubatan Negeri Sarawak.

GURU PELATIH DI MAKTAB PERGURUAN

41. Tuan Ahamed Hambal bin Yeop Majlis minta Menteri Pelajaran menyatakan bilangan guru-guru pelatih yang dimasukkan ke Maktab-maktab Latihan Perguruan bagi tahun-tahun 1981, 1982 dan 1983 mengikut Negeri-negeri dan dasar yang diamalkan dalam membuat kota bagi negeri-negeri.

Datuk Dr Sulaiman bin Haji Daud: Untuk makluman Yang Berhormat pengambilan guru-guru pelatih ke Maktab-maktab Perguruan adalah dibuat berdasarkan merit prestasi dan kelayakan calon-calon secara menyeluruh dan tidak ada kota tertentu yang ditetapkan bagi Negeri-negeri. Guru-guru pelatih yang dimasukkan ke Maktab-maktab Perguruan dipilih berdasarkan penilaian dari segi:

- (a) kelulusan akademik, iaitu mempunyai sekurang-kurangnya EMPAT kepujian di peringkat peperiksaan SPM/MCE, termasuk Bahasa Malaysia dan lulus Ujian Lisan,
- (b) pencapaian yang memuaskan dalam Ujian Kelayakan Latihan Perguruan, dan
- (c) prestasi dalam temuduga.

Bagaimanapun, dalam keadaan khas dan tertentu, bagi Maktab-maktab perguruan di Sabah dan Sarawak, keutamaan diberi kepada calon-calon tempatan dengan mengadakan penyesuaian-penyesuaian dari segi kelayakan memandangkan kepada keadaan dan keperluan tempatan.

Dalam penempatan guru-guru pelatih ke Maktab-maktab Perguruan bagi mencapai persefahaman, muhibbah dan intergrasi nasional sesuai dengan matlamat Dasar Ekonomi Baru, ada guru-guru pelatih dari Semenanjung yang ditempatkan

di Maktab-maktab Perguruan Sabah dan Sarawak, dan begitu juga terdapat guru-guru pelatih dari Sabah dan Sarawak yang dimasukkan ke Maktab-maktab Perguruan Semenanjung.

Mengenai bilangan guru-guru pelatih yang dimasukkan ke Maktab-maktab Perguruan bagi tahun-tahun 1981, 1982 dan 1983 mengikut negeri-negeri adalah seperti berikut:

<i>Bil.</i>	<i>Negeri</i>	<i>1981</i>	<i>1982</i>	<i>1983</i>
1.	Perlis	122	167	88
2.	Kedah	647	718	501
3.	Pulau Pinang	512	529	392
4.	Perak	914	1027	615
5.	Selangor	788	821	453
6.	Wilayah Persekutuan			
7.	Negeri Sembilan	349	438	251
8.	Melaka	416	386	316
9.	Johor	801	754	642
10.	Pahang	356	358	240
11.	Trengganu	473	404	276
12.	Kelantan	604	513	468
13.	Sarawak	477	448	479
14.	Sabah	440	447	479

PETRONAS—SIASATAN LETUPAN TELAGA MINYAK DI TERENGGANU

42. Tuan Lim Kit Siang minta Perdana Menteri menyatakan sama ada PETRONAS telah menjalankan siasatannya sendiri ke dalam letupan (blow-out) yang berlaku di Telaga No.8 di padang minyak Tiong A pada akhir bulan Januari, dan nyatakan punca-puncanya serta kerosakan yang dialami dari segi bahan (material) dan kewangan akibat letupan tersebut dan beri satu senarai penuh mengenai kesemua kemalangan yang telah berlaku di padang minyak kepunyaan EPMI dekat Trengganu sejak pengeluaran bermula, punca-punca dan kerosakan serta kerugian dari segi kewangan yang dialami dalam setiap kes.

Dato' Musa Hitam: Letupan di Telaga Tiong A8 di luar pantai Trengganu telah berlaku pada 30hb Januari 1983 pada pukul 10 malam. PETRONAS telah menjalankan siasatan sebaik sahaja letupan berlaku. Berikutan siasatan itu tindakan sertamerta diambil

memberhentikan operasi pelantar minyak tersebut dan ini dapat mengelakkan dari berlakunya kemalangan jiwa dan kebakaran dipelantar itu yang boleh membawa akibat yang amat buruk.

Daripada siasatan itu didapati pihak Kontraktor (EPMI) tidak menunjukkan kelalaian dalam menjalankan kerja-kerjanya. Juga didapati bahawa pengaliran gas yang banyak ke permukaan laut dan keadaan cemas yang berlaku selepas itu mungkin berpunca dari saluran "diverter" (low pressure blow-out preventer) yang tersumbat dengan ketulan-ketulan batu/tanah liat. Tekanan gas yang kuat di dalam telaga itu telah memaksa gas naik ke permukaan. Selepas operasi telaga itu diberhentikan, didapati selain dari sedikit kemendapan (subsidence) tanah, tiada kerosakan berlaku ke atas pelantar dan peralatannya.

Sejak waktu letupan itu hingga operasi biasa dijalankan semula pada 7hb Februari, 1983, operasi telaga-telaga di pelantar tersebut terpaksa ditutup kerana sebab-sebab

keselamatan. Pelantar Kepong A yang berhubung dengan pelantar itu juga terpaksa dihentikan operasinya, menyebabkan kehilangan "rig time" yang mana mengakibatkan kerugian sebanyak M\$1,780,000.

Selain dari letupan di Telaga Tiong A8 itu tidak ada kemalangan yang berlaku di padang minyak kepunyaan EPMI, dekat Trengganu sejak pengeluaran bermula.

PEKERJA DARI ASEAN— MEMBENARKAN

43. Dato' Lee Kim Sai minta Menteri Hal Ehwal Dalam Negeri menyatakan:

- (a) Keadaan sebenar sekarang mengenai rancangan Kerajaan untuk mengesahkan kemasukan pekerja-pekerja dari Indonesia.
- (b) Adakah Kerajaan juga bercadang menimbang pengambilan pekerja-pekerja dari sumber negara lain seperti India dan Bangladesh, selain dari Indonesia.

Tuan Mohd. Kassim bin Ahmed: Untuk makluman Dewan yang mulia, sebenarnya Kerajaan sedang mengkaji kaedah bagi membolehkan pekerja-pekerja dari Negara ASEAN, dan juga dari India dan Bangladesh untuk bekerja sektor-sektor perladangan dan pembinaan yang mengalami kekurangan tenaga buruh.

PELAJARAN TAMADDUN ISLAM DI UNIVERSITI

44. Tuan Chan Kok Kit minta Menteri Pelajaran menyatakan sama ada beliau sedar para pelajar dan ibubapa bimbang dan khuatir atas pengumuman dibuat oleh Kerajaan untuk mewajibkan setiap pelajar universiti mempelajari mata pelajaran Tamaddun Islam; jika ya, sama ada

Kerajaan berniat menggantikan mata pelajaran tersebut dengan mata pelajaran Tamaddun Asia di mana tamaddun Islam, India dan China akan diajar; jika tidak, mengapa.

Datuk Dr Sulaiman bin Haji Daud: Saya sedar bahawa mungkin timbul di kalangan sebilangan pelajar dan ibubapa kebimbangan dan khuatir atas pengumuman dibuat oleh Kerajaan untuk mengadakan kursus tamaddun Islam di institusi pelajaran tinggi. Perlulah saya nyatakan bahawa kebimbangan dan rasa khuatir tidak harus timbul kerana kursus tersebut hanya bertujuan untuk memberi pengetahuan kepada pelajar-pelajar supaya mereka lebih siap-sedia untuk menjadi warganegara yang tahu semua aspek hidup rakyat Malaysia, dengan itu mereka akan menjadi pemimpin masyarakat yang lebih berjaya. Kursus ini hanya menyentuh aspek tamaddun (civilization) tetapi tidak menyentuh hal akidah (faith) dan tidak menyentuh kepercayaan mana-mana kaum.

Dengan lain perkataan kursus ini tidaklah berorientasikan pendidikan. Dengan adanya kursus ini adalah diharapkan agar semua orang boleh membezakan antara ajaran Islam dengan amalan setengah-setengah orang Islam.

Buat masa ini Kerajaan memutuskan agar tamaddun Islam sahaja diperkenalkan, kerana pada masa ini hal Islam menjadi satu isu semasa yang sangat menonjol.

POS MEL UDARA KE MIRI— PERBAIKI PERKHIDMATAN

45. Dr George Chan Hong Nam minta Menteri Tenaga, Telekom dan Pos menyatakan sama ada Kementerian beliau sedar bahawa kiriman mel udara biasa dari Kuala Lumpur mengambil masa selama satu minggu untuk sampai ke Miri sungguhpun terdapat perkhidmatan kapal terbang

jenis Boeing 737 ke Miri tiap-tiap hari? Jika ya, apakah tindakan yang akan diambil untuk memperbaiki perkhidmatan tersebut khasnya dan perkhidmatan pos mel udara dalam negara kita amnya.

Dato Leo Moggie anak Irok: Untuk maklumat Ahli Yang Berhormat, kelewatan surat di antara Kuala Lumpur dengan Miri adalah disebabkan oleh kekurangan ruang kapalterbang ke Miri. Perkara ini telahpun dibawa ke pengetahuan pihak Sistem Penerbangan Malaysia (MAS) dan buat masa sekarang sebahagian besar daripada perkara ini telahpun dapat diselesaikan. Buat masa ini surat-surat yang dihantar ke Miri sepatutnya sampai ke alamat yang berkenaan selewat-lewatnya pada hari yang ketiga.

Dalam hal ini suka saya maklumkan bahawa Jabatan Perkhidmatan Pos Malaysia pada masa kini sedang mengawasi supaya masa yang diambil untuk menyerahkan surat yang dihantar ke Miri dari Kuala Lumpur dan sebaliknya supaya sampai tidak lewat dari 3 hari. Setiap kesempatan akan diambil untuk memperbaiki lagi masa pengangkutan surat-surat di antara kedua-dua tempat tersebut.

HICOM—PROJEK INDUSTRI BERAT

46. Dr Koh Tsu Koon meminta Perdana Menteri menyatakan projek-projek industri berat dan petroleum/gas serta jumlah pelaburan yang setakat ini telah disalurkan kepada tiap-tiap satu projek ini oleh HICOM. Berapa banyakkah pekerjaan-pekerjaan yang dapat dibentuk dari projek-projek ini, berapa banyak pelaburan lagi akan dibuat dalam jangka masa 5 tahun akan datang dan berapa banyak pekerjaan-pekerjaan baru dijangka akan dibentuk lagi.

Dato' Musa Hitam: Terlebih dahulu sukalah saya menjelaskan di sini bahawa HICOM tidak menceburkan diri secara langsung di dalam projek-projek petroleum dan gas buat masa ini, walaupun terdapat projek-projek HICOM yang menggunakan sumber petroleum/gas.

Sehingga awal tahun 1983, HICOM telah membuat pelaburan di dalam projek-projek kilang simen dan kilang sponge-iron/billet. Bagi projek kilang simen di Pulau Langkawi HICOM memegang ekuiti sebanyak 40% dan kos projek itu ialah sebanyak M\$595 juta. Kos projek besiwaja/keluli di Trengganu pula ialah M\$1,080 juta dan HICOM memegang 50% ekuitinya.

Peluang pekerjaan yang dapat diadakan secara langsung dari dua projek-projek tersebut adalah bagi lebih kurang 1,300 orang. Secara tidak langsung pula banyak lagi pekerjaan-pekerjaan sampingan akan wujud hasil dari projek-projek ini.

Dalam jangkamasa 5 tahun akan datang, sebanyak 8 buah projek lagi telah dikenalpasti untuk dilaksanakan oleh HICOM dengan anggaran pelaburan sebanyak M\$3,500 juta dan sebanyak 6,000 pekerjaan baru secara langsung dijangka dapat diwujudkan.

INDUSTRI MINYAK— PENDAPATAN EKSPORT

47. Tuan Sim Kwang yang minta Perdana Menteri menyatakan:

- (a) berapakah kuantiti eksport dan pendapatan eksport dari industri minyak di Malaysia dalam tahun 1982 dibandingkan pada tahun 1981 dan berapakah kuantiti eksport yang dijangka dan pendapatan eksport pada tahun 1983;
- (b) adakah Kerajaan bercadang untuk membuat penurunan kesesuaian hanya dalam

penjualan minyak mentah yang dieksport dari Malaysia ketika menghadapi permintaan dunia yang berkurangan serta kejatuhan dalam harga minyak di pasaran dunia. Jika ya, adakah Kerajaan bercadang untuk meningkatkan pengeluaran minyak untuk menampung kerugian pendapatan dari pengeksport minyak akibat harga eksport yang rendah.

Dato' Musa Hitam:

- (a) Dalam tahun 1982 Malaysia mengeksport minyak mentah sebanyak 92 juta tong dan memperolehi pendapatan eksport kira-kira M\$7.6 billion. Dibandingkan dengan tahun 1981, jumlah ini merupakan pertambahan sebanyak 19% kepada kuantiti eksport dan pertambahan sebanyak 10% kepada jumlah pendapatan eksport.

Jumlah minyak mentah yang akan dieksport dalam tahun 1983 dijangka akan dipertambahkan lagi sekurang-kurangnya 10%. Walau bagaimanapun, jumlah pendapatan pertukaran asing yang akan diperolehi darinya dijangka tidak akan meningkat dari jumlah yang diperolehi dalam tahun 1982, disebabkan kadar harga minyak yang merosot.

- (b) Sebagai sebuah negara pengeluar minyak yang kecil, Malaysia tidak mempunyai jalan lain melainkan mengikut keadaan pasaran minyak mentah sedunia. Jika harga minyak di pasaran antarabangsa jatuh, maka harga minyak mentah kita pun akan turut jatuh. Walau bagaimanapun, kadar pengeluaran kita akan

juga bergantung kepada jumlah telaga-telaga minyak yang kita jumpai, dan kita tidak boleh menambah atau mengurangkan kadar pengeluaran sewenang-wenangnya.

NISBAH KELAS—GURU DI SEKOLAH

48. Dr Tan Seng Giaw minta Menteri Pelajaran menyatakan kekurangan guru-guru mengikut nisbah kelas-guru 1.5 di (1) Sekolah Rendah Kebangsaan, (2) Sekolah Rendah Jenis Kebangsaan (C), (3) Sekolah Rendah Jenis Kebangsaan (T) pada 1hb Mac, 1983. Bilakah nisbah 1.5 ini akan dicapai untuk menjayakan Kurikulum Baru Sekolah Rendah. Adakah matlamat jangka panjang Kerajaan untuk mengurangkan bilangan murid-murid kepada 20 sekelas.

Datuk Dr Sulaiman bin Haji Daud: Sebenarnya nisbah guru sebanyak 1.5 untuk tiap-tiap kelas Kurikulum Baru Sekolah Rendah (K.B.S.R.) telah pun dilaksanakan sepenuhnya mulai tahun 1983 ini, iaitu di kelas-kelas tahun I di semua sekolah rendah dan tahun II di 302 buah sekolah rendah percubaan K.B.S.R. Dengan itu masalah kekurangan guru dalam kelas-kelas K.B.S.R. adalah tidak timbul di semua jenis sekolah rendah. Mengenai bilangan murid dalam satu-satu darjah, Kerajaan tidak bercadang untuk menjadikan kepada 20 orang sekelas.

NILAI-NILAI ISLAM—MENERAPKAN

49. Tuan Lee Lam Thye minta Perdana Menteri menyatakan sama ada beliau sedar bahawa langkah Kerajaan pada akhir-akhir ini untuk menerapkan nilai-nilai Keislaman ke dalam setiap aspek pentadbiran dan

perjalanan pemerintahan negara telah membangkitkan kebimbangan dan rasa takut serta curiga di kalangan rakyat Malaysia bukan Islam; jika sedar, bolehkah Kerajaan memberi jaminan bahawa tindakan Kerajaan itu tidak seharusnya dibimbangi oleh lain-lain rakyat Malaysia bukan beragama Islam memandangkan keutuhan perlembagaan melindungi hak semua kaum.

Menteri di Jabatan Perdana Menteri (Dato' Haji Mohamad bin Nasir): Langkah Kerajaan menerapkan nilai-nilai Islam dalam pentadbiran negara tidak akan menggugat keadaan Malaysia sebagai sebuah negara yang berbilang kaum dan agama. Dalam penerapan nilai-nilai Islam ini Kerajaan akan senantiasa mengamalkan sikap terbuka dan jalan tengah bagi menjamin keutuhan perlembagaan yang melindungi hak semua kaum, dengan itu kaum-kaum lain tidak perlu bimbang.

NILAI-NILAI ISLAM— PELAKSANAAN

50. Tuan Mohd. Tajol Rosli bin Ghazali minta Perdana Menteri menyatakan apakah perancangan yang telah disediakan untuk menyerapkan nilai-nilai Islam ke dalam perlaksanaan dasar Kerajaan dan setakat mana ianya telah dilaksanakan.

Dato' Haji Mohamed bin Nasir: Semenjak Agama Islam termaktub dalam Perlembagaan sebagai Agama Rasmi Kerajaan telah mengambil berbagai langkah untuk terus menegakkan Agama Islam selaras dengan kedudukannya mengikut Perlembagaan, sementara agama-agama lain tidak dihalang untuk berkembang. Secara tidak langsung nilai-nilai Islam disemai ke dalam sistem dan institusi pentadbiran dan sosial. Dalam sistem pendidikan mata

pelajaran agama terus dipertingkatkan hingga ke peringkat maktab dan universiti.

Kerajaan telah menubuhkan berbagai institusi pentadbiran agama seperti Yayasan Islamiah dan Instituit Dakwah Malaysia, di samping memperlempakkan Bahagian Agama di Jabatan Perdana Menteri dengan Pusat Penyelidikan Agama. Semua ini adalah bertujuan untuk mengadakan aktiviti-aktiviti yang sihat melalui dapat menguatkan lagi pegangan kepada nilai-nilai Islam di kalangan umat Islam.

Di dalam rancangan-rancangan pembangunan lima tahunnya Kerajaan tidak semata-mata menekankan kepada pembangunan material, tetapi di sampingnya Kerajaan sentiasa menitikberatkan kemajuan rohani berasaskan kepada nilai-nilai agama yang murni. Dalam rancangan-rancangan itu Kerajaan mengadakan berbagai usaha bagi kemajuan orang-orang Melayu. Ini sebenarnya adalah untuk kemajuan orang-orang Islam jua. Mereka digalakkan untuk mencebur dalam bidang ekonomi secara lebih positif. Mereka digalakkan mengambil bahagian dalam berbagai perusahaan di sektor perniagaan. Galakan ini merupakan sebahagian daripada langkah-langkah menyerapkan nilai-nilai Agama Islam untuk kebaikan ummah.

Di samping institusi seperti Majlis Kebangsaan bagi Agama Islam, tidak lama dahulu Kerajaan telah menubuhkan sebuah Badan Perunding Islam yang dianggotai oleh orang-orang yang berpengalaman dalam bidang professional dan disiplin seperti ekonomi, pertanian, perundangan, sains, kejuruteraan dan beberapa bidang lain, dan badan ini dipertanggungjawabkan membuat penilaian berhubung dengan nilai-nilai

yang patut dijadikan asas dan pegangan kepada usaha-usaha pembangunan.

Kerajaan adalah berazam untuk mengadakan pentadbiran yang bersih, cekap dan amanah. Kerajaan menekankan pentingnya kita mempunyai suatu etika kerja yang berlandaskan kepada konsep bersih, cekap dan amanah. Semua rakyat digesa bekerja kuat untuk memajukan lagi negara ini. Nilai-nilai bersih, cekap dan amanah adalah juga nilai-nilai yang murni dalam Islam. Sekarang Kerajaan berkehendakkan supaya semua kakitangan dalam perkhidmatan berpegang teguh dan mengamalkan nilai-nilai ini, dalam usaha meningkatkan daya pengeluaran perkhidmatan masing-masing untuk kemajuan negara yang lebih pesat lagi.

Di akhir-akhir ini Kerajaan telah mengambil langkah yang lebih positif lagi dengan usaha menubuhkan Bank Islam dan Universiti Islam, serta mengamalkan suatu mata pelajaran baru mengenai tamaddun Islam di Maktab-maktab dan Universiti-universiti.

ETIKA KERJA

51. Tuan Peter Chin Gan Oon minta Perdana Menteri menyatakan sama ada orang-orang Malaysia pada amnya telah memperbaiki etika-etika kerja mereka sejak ianya diumumkan pada pertama kalinya oleh Yang Amat Berhormat dan sama ada ia telah diperbaiki dengan cukupnya bahawa kita seharusnya sekarang menggalak suatu bilangan penduduk yang besar agar memperuntukkan suatu asas tempatan yang cukup besar untuk diperindustrikan, atau sama ada ia lebih baik jika bilangan penduduk sekarang seharusnya mencapai suatu taraf yang lebih tinggi dahulu menerusi industri-industri teknologi yang tinggi

seperti jiran kita, Singapura, sebelum menggalak satu bilangan penduduk yang lebih besar yang hendak bergantung kepada kami mencapai suatu etika kerja yang betul dahulu.

Datuk Abdullah bin Haji Ahmad Badawi: Ada dua perkara yang ditimbulkan oleh Ahli Yang Berhormat dalam soalnya, iaitu mengenai etika kerja dan bilangan penduduk dalam negara ini. Berhubung dengan perkara pertama, etika kerja baru itu bukanlah sesuatu yang boleh lahir sesudah sahaja diumumkan. Penyemaian etika kerja baru yang boleh mengatasi sifat-sifat bekerja yang lama antara masyarakat tanah air, akan mengambil masa yang panjang. Ia memerlukan perubahan sikap terhadap pekerjaan, kepada tanggungjawab sebagai seorang Warganegara dan perspektif kemasyarakatan pada keseluruhannya.

Etika kerja yang baru hanya boleh lahir dengan kesedaran baru, semangat cintakan tanah air yang mendalam dan kesediaan untuk berusaha dengan sungguh-sungguh bagi kemajuan dan kebahagiaan negara serta masyarakat. Ia hanya boleh lahir melalui usaha bersama yang gigih antara semua lapisan masyarakat di Malaysia dan dengan semangat serta azam yang kuat untuk meningkatkan lagi daya pengeluaran kerja di segala bidang perusahaan. Sikap, semangat, azam dan kesediaan inilah yang sedang dibina di bawah etika kerja baru itu.

Berhubung dengan bilangan penduduk Malaysia soal menambahnya untuk memperkuatkan asas perindustrian di negara ini atau terus mengamal sambil meningkatkan daya pengeluaran masyarakat bukanlah berupa dua pilihan yang "mutuality exclusive". Sesebuah negara memang memerlukan penduduk yang cukup untuk menjadi

pengguna-pengguna tempatan, dan dengan demikian menggalakkan perkembangan industri di negara itu. Tetapi pengguna-pengguna tempatan itu sendiri harus berkemampuan untuk membeli barang-barang yang dikeluarkan. Mereka perlu mempunyai kuasa membeli (purchasing power) yang tinggi dengan pendapatan yang lumayan. Ia cuma boleh dicapai jika ekonomi negara bertambah baik melalui penghasilan kerja yang tinggi. Ini bergantung pula kepada wujudnya etika kerja baru yang berkesan.

Demikian hubungan kuasa membeli dengan etika kerja yang baik amatlah rapat. Kerajaan sudah pun memilih untuk memperkuat daya pengeluaran masyarakat itu terlebih dahulu. Dalam pada itu, satu dasar baru mengenai usaha mencapai bilangan penduduk yang optima sedang dikaji. Ia akan mengambil kira tentang kesanggupan negara menampung penduduk-penduduk itu di peringkat hidup tertentu, kemampuan negara untuk menggunakan tenaga pekerja dengan sebaik-baiknya, kadar pengeluaran dan perkembangan ekonomi yang harus dicapai, dan sebagainya. Sesudah semua faktor-faktor yang terlibat dikaji dengan teliti barulah soal bilangan penduduk itu dapat dihadapi dengan tegas. Sementara itu, segala usaha akan ditumpukan kepada penambahan daya pengeluaran negara dengan penduduk-penduduk yang ada.

PAMPASAN KEPADA MANGSA DI ESTET THEAN TEIK

52. Tuan Gooi Hock Seng minta Menteri Hal Ehwal Dalam Negeri menyatakan sama ada Kerajaan akan membayar sebarang pampasan atau ganti-rugi kepada keluarga mangsa penembakan oleh anggota polis pada 29-10-1982 di Estet Thean Teik, Pulau Pinang.

Tuan Mohd. Kassim bin Ahmad: Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, perkara berkenaan dengan pampasan atau ganti rugi kepada keluarga mangsa penembakan tersebut bergantung kepada keputusan yang akan dibuat oleh pihak Peguam Negara setelah meneliti Kertas Siasatan yang dikemukakan oleh Pasukan Penyiasat.

CUKAI PERKHIDMATAN KEPADA RESTORAN

53. Tuan Lee Lam Thye minta Menteri Kewangan menyatakan sama ada beliau sedar bahawa sejak Cukai Perkhidmatan 10% diperkenal dan dikuatkuasa ke atas semua restoran dan tempat makanan yang mempunyai jumlah jualan tahunan sebanyak \$500,000 atau lebih dan terletak di luar hotel mulai 1hb Januari, 1983, banyak restoran kecil dan sederhana menerima pukulan yang teruk kerana perniagaan merosot sekali, jika sedar, sama ada Kerajaan akan menghapuskan cukai tersebut atau sekurang-kurangnya mengurangkan cukai tersebut dengan tujuan membolehkan kedai-kedai makan yang terlibat mencari sedikit keuntungan, jika tidak, mengapa.

Menteri Kewangan (Tengku Tan Sri Razaleigh Hamzah): Tidak ada keterangan yang menunjukkan bahawa restoran kecil dan sederhana menerima pukulan yang teruk akibat daripada pengenaan cukai perkhidmatan ke atas tempat-tempat tersebut yang terletak di luar hotel dan mempunyai jumlah jualan sebanyak \$500,000 atau lebih bagi setahun. Sebenarnya jumlah jualan \$500,000 setahun telah khususnya dikenakan bertujuan untuk mengecualikan restoran-restoran kecil dan sederhana daripada skop cukai perkhidmatan ini. Untuk pengetahuan ahli-ahli yang berhormat sehingga ini bilangan restoran dan tempat-tempat makan yang terletak di luar hotel dan telah

dilesenkan bagi tujuan cukai ini ialah sebanyak 359 sahaja. Jumlah yang kecil ini dengan sendirinya sudah cukup membuktikan bahawa masalah-masalah yang dihadapi oleh restoran-restoran kecil dan sederhana adalah disebabkan faktor-faktor lain selain daripada cukai perkhidmatan. Memandang kepada keadaan di atas Kerajaan tidak bercadang untuk menghapuskan ataupun mengurangkan cukai ini.

**PUSAT PENGAJIAN ASIA
TENGGERA DI UNIVERSITI
AL-AZHAR**

54. Tuan Haji Dusuki bin Haji Ahmad minta Menteri Pelajaran menyatakan langkah-langkah yang sedang diambil oleh Kementerian terhadap cadangan Yang Amat Berhormat Timbalan Perdana Menteri, Dato' Musa Hitam ketika beliau melawat Mesir baru-baru ini untuk mewujudkan Pusat Pengajian Asia Tenggara di Universiti Al-Azhar.

Datuk Dr Sulaiman bin Haji Daud:

- (a) Dalam lawatan rasminya ke negara Mesir di antara 2 hingga 5hb November, 1982 baru lalu ini Yang Amat Berhormat Dato' Musa Hitam, Timbalan Perdana Menteri Malaysia memang ada membuat satu cadangan mengenai penubuhan sebuah Pusat Pengajian Asia Tenggara, namun begitu tidaklah dipastikan sama ada sesuatu institusi pengajian tinggi yang tertentu di negara tersebut yang akan menerima tawaran ini. Pelawaan atau cadangan itu adalah terbuka; yakni terpulanglah kepada Kerajaan Mesir sendiri untuk mengenalpasti dan menentukan di Universiti manakah Pusat tersebut akan ditempatkan. Di samping itu, ia juga adalah merupakan satu tawaran

“government to government” yang telahpun disambut baik oleh pihak Mesir.

- (b) Setakat ini kita sedang menunggu jawapan dari Mesir bersabit dengan penentuan institusi pengajian tinggi di mana Pusat Pengajian Asia Tenggara ini akan ditubuhkan. Berikutnya barulah perkara ini akan dibawa ke pengetahuan Jawatankuasa Kabinet bagi mendapatkan kelulusan rasmi. Selepas direstui oleh Jawatankuasa Kabinet, Kementerian Pelajaran akan diminta memikir dan seterusnya menyiapkan satu kertas cadangan yang lengkap berhubung dengan penubuhan Pusat tersebut.
- (c) Cadangan Yang Amat Berhormat Timbalan Perdana Menteri itu adalah jelas berdasarkan kepada hubungan baik di antara kedua buah negara yang sedia wujud sejak beberapa lama bukan sahaja dari segi politik bahkan lebih-lebih lagi dari segi perkembangan ilmu, intelek dan Islam. Pelajar-pelajar kita, khususnya pemimpin-pemimpin agama masakini, telah mengenal universiti-universiti Al-Azhar dan Khaherah semenjak beberapa dekad yang lampau, dengan itu adalah wajar dan sudah sampai masanya kita menghulurkan sumbangan yang bermakna kepada ‘orang yang berbudi’ dalam bentuk penubuhan sebuah Pusat Pengajian. Selain dari itu kita ingin menggerakkan rasa kesedaran serta menarik minat, terutama para cerdik pandai dan ahli-ahli fikir Islam di Mesir terhadap perkembangan dan kemajuan negara-negara di rantau sebelah

sini, khususnya Malaysia dan negara-negara Islam yang lain.

- (d) Pusat Pengajian yang dicadangkan ini akan dikelolakan sebahagian besarnya oleh Kerajaan Malaysia, terutamanya dari segi kewangan, tenaga pengajar/kerja, bidang pengajian, dan lain-lain tugas yang berkaitan.

PELAJARAN DI SABAH— MEMPERBAIKI MUTU

55. Tuan Fung Ket Wing minta Menteri Pelajaran menyatakan butir-butir berkaitan dengan memperbaiki mutu pelajaran di Sabah dan Sarawak dan sama ada Kerajaan Persekutuan bercadang menubuhkan sebuah universiti di salah satu Negeri ini bagi faedah penuntut-penuntut Negeri-negeri ini, dan jika tidak mengapa.

Datuk Dr Sulaiman bin Haji Daud: Kerajaan sentiasa berusaha untuk memperbaiki mutu pelajaran di seluruh negara. Bagi Sabah dan Sarawak Kerajaan telah pun membina lebih banyak lagi sekolah-sekolah rendah, sekolah-sekolah menengah, dan sekolah-sekolah vokesyenal. Kerajaan juga sedang membina dua lagi Maktab Perguruan dan sebuah Politeknik. Di samping pembangunan fizikal. Kementerian Pelajaran telah menghantar guru-guru yang terlatih di peringkat sijil dan ijazah. Kedua-dua buah negeri tersebut Kementerian juga telah mengadakan kursus-kursus dalam perkhidmatan bagi guru-guru tempatan mengadakan lawatan dan pengawasan yang lebih kerap oleh Jemaah Nazir Sekolah-sekolah dan juga menambahkan pegawai-pegawai di peringkat Pejabat Pelajaran Daerah. Semua usaha ini bertujuan untuk meninggikan taraf pelajaran di negeri-negeri tersebut.

Buat masa ini Kerajaan belum ada cadangan untuk menubuhkan sebuah universiti yang tersendiri di Sabah ataupun di Sarawak. Walau bagaimana pun, ketika ini Kerajaan telahpun menubuhkan kampus-kampus Cawangan Institut Teknologi Mara di Sabah dan di Sarawak, dan Kampus Cawangan Universiti Kebangsaan Malaysia di Sabah manakala Kampus Cawangan Universiti Pertanian Malaysia di Sarawak.

Ingin ditegaskan di sini bahawa institusi-institusi pelajaran tinggi tersebut ditubuhkan di Sabah dan Sarawak bukanlah semata-mata untuk faedah penuntut-penuntut di negeri-negeri tersebut tetapi adalah juga untuk faedah penuntut-penuntut dalam negara pada keseluruhannya, demikian juga pusat-pusat pengajian tinggi yang ada di Semenanjung adalah untuk semua penuntut di negara ini.

PANDANGAN PERIBADI Y.T.M. TUANKU ABDUL RAHMAN

56. Tuan Haji Nik Abdul Aziz bin Haji Mat minta Perdana Menteri menyatakan:

- (a) sama ada beliau sedar dan bersetuju dengan ucapan yang dibuat oleh bekas Perdana Menteri, Y.T.M. Tunku Abdul Rahman selepas menyambut hari jadinya yang ke 80 yang menyatakan “Bahawa Negara Malaysia ini bukan negara Islam dan sebaliknya Negara Sekular serta menggesa pemimpin negara sekarang jangan menjadikan Malaysia ini Negara Islam Tulin, kerana akibatnya akan menimbulkan huru-hara”;
- (b) apakah pendapat beliau terhadap pandangan bekas Perdana Menteri itu yang menentang penutupan semua jenis perjudian seperti kasino,

loteri, lumba kuda, empat nombor ekor, loteri kebajikan masyarakat dan lain-lain yang dibenarkan berjalan di bawah perlindungan undang-undang negara ini atas alasan bahawa negara ini akan kehilangan sumber hasil yang berjumlah beribu-ribu juta ringgit; dan

- (c) sama ada beliau sedar tentang kenyataan beliau (Perdana Menteri) semasa majlis sambutan hari jadi yang ke 80 bekas Perdana Menteri itu yang menyatakan "Saya yakin selagi parti campuran yang diasaskan oleh Tunku dalam tahun 1952 dahulu masih berkuasa, dasar dan prinsip perjuangan Tunku akan tetap dikekalkan," boleh dianggap Kerajaan sekarang akan meneruskan pandangan-pandangan Tunku seperti diperenggan (a) dan (b) di atas.

Dato' Haji Mohamed bin Nasir:

- (a) Jawapan pertanyaan (a), itu adalah pandangan dan nasihat peribadi Y.T.M. Tunku dan tidak semestinya diterima.
- (b) Bagi menjawab soalan kedua, penerapan nilai-nilai Islam dalam pentadbiran Negara ini adalah dibuat secara beransur-ansur. Kerajaan tidak akan tergesa-gesa menjalankan sesuatu tanpa mengambil kira kepentingan Negara. Jika kepentingan Negara memerlukan perjudian-perjudian tersebut diberhentikan, maka Kerajaan akan berbuat demikian.
- (c) Menyentuh soal ketiga kenyataan saya seperti yang disebutkan oleh Ahli Yang Berhormat itu dalam majlis sambutan hari jadi yang ke 80 bekas Perdana Menteri tidak ada kaitan dengan soalan pertama dan soalan kedua.

UNDANG-UNDANG MORAL— MEMPERKENALKAN

57. Tuan Karpal Singh minta Perdana Menteri menyatakan adakah sebarang asas terhadap kenyataan Menteri tidak berjabatan di Jabatan Perdana Menteri, Datuk Mohamad Nasir untuk memperkenalkan undang-undang moral ke seluruh negara. Jika tidak, adakah Menteri berkenaan memperolehi kelulusan kabinet sebelum membuat kenyataan am tahun lalu tentang kemungkinan memperkenalkan undang-undang seumpama itu.

Dato' Haji Mohamed bin Nasir: Kerajaan belum lagi bercadang untuk mengadakan undang-undang moral di negara ini.

GRIK/BALING/SIK DIJADIKAN DUSUN BUAH-BUAHAN

58. Tuan Haji Seroji Affandi bin Haji Haron minta Menteri Pertanian menyatakan adakah Kementerian Pertanian bercadang untuk mengadakan kempen secara bersungguh-sungguh bagi membangun kawasan sempadan Thai seperti Grik/Baling/Sik, yang mana tanahnya sama subur dengan kawasan sempadan Thai dijadikan kawasan dusun buah-buahan.

Dato' Abdul Manan bin Othman: Kementerian Pertanian pada masa kini sedang melaksanakan Projek Pembangunan Pertanian Bersepadu (IADP) Lembah Kedah yang juga meliputi daerah-daerah Baling dan Sik. Projek ini meliputi kawasan seluas 1.3 juta ekar. Di samping membaiki kemudahan-kemudahan bagi tanaman padi, mempergiatkan tanaman semula getah, projek ini adalah juga memberi tumpuan kepada usaha-usaha memulihkan kawasan-kawasan dusun buah-buahan, di 11 daerah di Negeri Kedah yang termasuk daerah-daerah Baling dan Sik.

Pemulihan dusun ini akan dijalankan mengikut Mukim yang mana di daerah Baling, sejumlah 5 Mukim telah dan akan dipulihkan, iaitu Jeneri (28 ha.), Pulai (61 ha.) Bakai (18 ha.), Bongor dan Teloi Kanan. Dusun-dusun di Mukim-mukim Jeneri, Pulai dan Bakai telah dipulihkan dalam tahun 1982. Di daerah Sik pula, sejumlah 5 Mukim lagi telah dan akan dibaikpulihkan iaitu Bt. Meriam (102 ha.), Sik (28 ha.) dan Teloi (20 ha.), Banggol Derdap dan Banggol Kiat. Dusun-dusun di Mukim-mukim Bt. Meriam, Sik dan Teloi telah dipulih dalam tahun 1982.

Dalam usaha-usaha melaksanakan program baikpulih dusun yang disebutkan di atas, perjumpaan-perjumpaan sentiasa diadakan di peringkat Mukim dan Kampung, melalui Sistem Perkembangan 2L dengan penglibatan JKKK berkenaan bagi menentukan sambutan yang baik dan pelaksanaan yang licin dan teratur.

Rancangan baikpulih Dusun sedang dan akan dijalankan di kawasan-kawasan yang sesuai dalam daerah Grik seperti mana yang dilakukan dalam kawasan yang sesuai dengan tanaman buah-buahan. Pembangunan dusun bagi kawasan-kawasan yang berhampiran dengan sempadan Negeri Thai akan diselaraskan dengan projek-projek yang dirancang di bawah Projek KESBAN.

RANG UNDANG-UNDANG DI BAWA KE DALAM MESYUARAT

RANG UNDANG-UNDANG MAHKAMAH KEHAKIMAN (PINDAAN)

Rang Undang-undang bernama Suatu Akta bagi meminda Akta Mahkamah Kehakiman 1964; dibawa ke dalam Mesyuarat oleh Menteri di Jabatan

Perdana Menteri; dibaca kali yang pertama; akan dibacakan kali yang kedua pada Mesyuarat kali ini.

RANG UNDANG UNDANG PEREMPUAN BERSUAMI (PINDAAN)

Rang Undang-undang bernama Suatu Akta bagi meminda Ordinan Perempuan Bersuami 1957; dibawa ke dalam Mesyuarat oleh Menteri di Jabatan Perdana Menteri; dibaca kali yang pertama; akan dibacakan kali yang kedua pada Mesyuarat kali ini.

RANG UNDANG-UNDANG

RANG UNDANG-UNDANG AUDIT (PINDAAN)

Bacaan Kali Yang Kedua dan Ketiga

Aturan Urusan Mesyuarat dibacakan bagi menyambung semula perbahasan yang ditangguhkan atas masalah, "Bahawa Rang Undang-undang ini dibacakan kali yang kedua sekarang." (14hb Mac, 1983).

Tuan Yang di-Pertua: Saya menjemput Yang Berhormat dari Grik menyambung ucapannya.

3.38 ptg.

Tuan Mohamed Tajol Rosli bin Mohamud Ghazali (Gerik): Tuan Yang Dipertua, saya ingin menyambung saranan yang telah saya buat semalam dalam membahaskan Rang Undang-undang untuk meminda Akta Audit 1957.

Semalam semasa Tuan Yang Dipertua meminta saya memberhentikan hujah-hujah saya, saya telah menyatakan bahawa saya akan membawa satu contoh bagaimana sebuah syarikat di Amerika dengan adanya pertukaran pegawai-pegawai, dengan adanya percutian yang diambil oleh Pengarah Urusan syarikat itu, maka syarikat ini telah kerugian besar dan untuk mengatasi masalah kerugian ini

syarikat ini telah mengambil khidmat satu pakar perunding dan membelanjakan berpuluh-puluh ribu ringgit US untuk mengatasi masalah ini. Apabila Pengarah Urusan syarikat yang berkenaan mengambil cuti, maka seorang pegawai daripada syarikat yang lain telah dipinjamkan untuk menguruskan perjalanan syarikat yang tersebut dan satu perkara yang sangat kecil telah diubah iaitu kebiasaannya bilik air di syarikat ini membekalkan sabun ketul, tetapi telah diubah dengan membekalkan sabun-sabun cair, maka selang tiga bulan didapati bahawa pengeluaran di syarikat ini telah menurun sebanyak 30%. Berbagai-bagai cara telah dijalankan oleh Pengurusan yang baru ini untuk mengetahui apakah sebabnya maka syarikat ini mengalami pengeluaran yang berkurangan. Jadi sebuah syarikat perunding telah diambil untuk menyiasat dan mengkaji kenapakah kekurangan berlaku disegi pengeluaran syarikat ini, setelah berbulan-bulan syarikat perunding ini menjalankan pengkajian maka didapati bahawa masalah yang timbul hanyalah oleh kerana syarikat ini menukarkan sabun-sabun di bilik mandi atau di bilik air daripada sabun ketul kepada sabun cair dan oleh kerana kebiasaannya pekerja kilang ini akan membawa balik seminggu seketul tiap-tiap seorang maka apabila sabun ini ditukarkan kepada sabun cair, mereka merasa kurang senang dan merekapun mulalah 'go slow' dalam pekerjaan mereka dan pengeluaran berkurangan.

Saya berharaplah kepada Jabatan-jabatan Kerajaan oleh kerana hari ini kita dapati bahawa kadangkala pertukaran pegawai-pegawai terutama sekali pegawai-pegawai perakaunan di Jabatan-jabatan Kerajaan dilakukan dengan sewenang-wenangnya. Saya menyarankan perkara ini oleh kerana Ketua Akauntan di Jabatan Telekom hari ini merupakan seorang pegawai yang begitu baik sekali, kalau

dahulunya Jabatan Telekom ketinggalan 3 tahun dalam menyediakan akaun-akaun mereka, tetapi pada tahun sudah Jabatan Telekom telah dapat menyediakan akaun untuk tahun 1979, 1980 dan 1981 dalam masa setahun dan insya Allah pada tahun ini akaun Jabatan Telekom bagi tahun 1982 akan dapat disediakan sebelum akhir bulan Mei 1983.

Jadi menunjukkan kadangkala pegawai-pegawai yang ditugaskan untuk menyediakan akaun-akaun di satu-satu jabatan itu amatlah penting tugasnya dan kalau mereka ini ditukarkan daripada satu jabatan ke satu jabatan yang lain akan merumitkan pula keadaan di satu-satu jabatan. Pengurusan-pengurusan ataupun ketua-ketua jabatan berkenaan juga seboleh-bolehnya perlulah dikekalkan 2 atau 3 tahun, sekurang-kurangnya 3 tahun supaya pengurusan di jabatan-jabatan berkenaan dapat diselaraskan dengan lebih berkesan lagi.

Tuan Yang Dipertua, saya ingin menarik perhatian Dewan kepada Laporan Ketua Odit Negara dalam Laporan Odit 1978. Mengikut paragraph 8 daripada saranan Ketua Odit Negara beliau menyatakan dan saya quote:

"Manakala pada lazimnya telah menjadi fungsi odit untuk mengkaji operasi-operasi jabatan dalam proses pemeriksaan akaun-akaun awam, dalam keadaan sebaik-baiknya ini hanya akan dapat dilakukan setelah beberapa lama selepas sesuatu kejadian itu berlaku dan juga sedikit sebanyak kerana kekurangan masa dan keupayaan. Satu kajian 'post-audit' tidak sekali-kali akan dapat menggantikan jenis penilaian semasa yang perlu dijalankan oleh pengurusan (Pegawai-pegawai Pengawal) ataupun odit dalam."

Sehubungan dengan inilah saya ingin mencadangkan supaya jabatan-jabatan Kerajaan diperkuatkan lagi, mengukuhkan lagi odit-odit dalam mereka supaya mereka dapat mengawal keadaan-keadaan yang berlaku dalam jabatan-jabatan mereka masing-masing supaya Ketua Odit Negara dan Jabatan Odit Negara hanya akan menjalankan performance audit ke atas jabatan-jabatan ini.

Tuan Yang Dipertua, saya ingin menyambung lagi iaitu mengikut kata Ketua Odit Negara:

“Untuk maksud ini Perbendaharaan telah mengeluarkan garis-garis panduan untuk Pegawai-pegawai Pengawal mengembangkan teknik-teknik penilaian yang boleh digunakan untuk mengukur prestasi aktiviti-aktiviti di jabatan mereka sendiri.”

Jadi dengan sebab itulah saya berharap supaya demi kita hendak mengurangkan lagi perbelanjaan Jabatan Odit Negara, demi kita hendak memberi masa yang lebih kepada Jabatan Odit Negara untuk mengodit performance, maka saya berharaplah kepada jabatan-jabatan Kerajaan supaya diperkuatkan lagi odit-odit dalam mereka untuk memberikan lebih masa kepada Jabatan Odit Negara mengkaji perkara-perkara yang lebih penting kepada pentadbiran kita.

Saya juga ingin menarik perhatian Dewan kepada satu lagi saranan yang telah dibuat oleh Ketua Odit Negara di mana kadangkala odit-odit tidak dapat dijalankan oleh kerana akaun-akaun yang diserahkan oleh jabatan-jabatan Kerajaan kepada Ketua Odit Negara merupakan akaun-akaun deraf, akaun-akaun yang belum lengkap dan kadangkala akaun-akaun ini diserahkan kepada Jabatan Odit

Negara lebih lewat daripada masa yang telah ditentukan oleh Seksyen 16 Akta Acara Kewangan, 1957 sebagaimana kata Ketua Odit Negara dan saya quote:

“Penyata-penyata Kewangan tahunan Kerajaan Persekutuan bagi tahun 1978 yang hendak diserahkan selewat-lewatnya sebelum pada 31hb Julai, 1979 telah diserahkan hanya pada 13hb November, 1979.”

Ini menyebabkan Jabatan Odit Negara tidak dapat menyiapkan odit dalam masa yang ditentukan dan sebagaimana kata Ahli Yang Berhormat dari Tanjong semalam dalam Dewan yang mulia ini kita telah dibentangkan Penyata Kewangan Perbadanan Stadium Merdeka bagi tahun 1971 sehingga 1980; bermakna Perbadanan Stadium Merdeka menyediakan akaun mereka yang 10 tahun ini hanyalah tahun ini baru diserahkan ke Parlimen. Ini menunjukkan juga bahawa jabatan-jabatan Kerajaan tidak menyediakan akaun-akaun mereka dalam masa yang dituntut oleh Seksyen 16 Akta Acara Kewangan, 1957.

Saya berharap kepada Kerajaan supaya misalnya dalam syarikat-syarikat swasta jikalau satu-satu syarikat itu lambat menghantar akaun mereka maka pihak Pendaftar Syarikat berhak untuk mendenda syarikat-syarikat yang berkenaan. Jadi saya ingin bertanya kepada Kerajaan apakah satu-satu tindakan dapat diambil oleh pihak Kerajaan untuk menggalakkan ataupun untuk menentukan bahawa jabatan-jabatan Kerajaan, Kementerian-kementerian, agensi-agensi Kerajaan akan menghantar akaun mereka kepada Jabatan Odit Negara dalam masa yang ditentukan oleh Seksyen 16 ini.

Tuan Yang Dipertua, saya juga ingin menarik perhatian Dewan iaitu kadangkala teguran-teguran yang dibuat oleh Ketua Odit Negara yang

dihantar kepada jabatan-jabatan Kerajaan sebelum odit-odit ini ataupun teguran-teguran ini dicetak di dalam Laporan Odit, maka jabatan-jabatan ini mengambil masa yang begitu panjang sekali untuk menjawab teguran-teguran yang dikemukakan oleh Jabatan Odit Negara sehingga ini membuatkan Laporan-laporan Ketua Odit Negara begitu tebal sekali untuk dibaca oleh Ahli-ahli Parlimen.

Saya mencadangkan kepada jabatan-jabatan Kerajaan supaya di masa-masa yang akan datang agar mereka dapat memberi jawapan kepada teguran-teguran daripada Ketua Odit Negara sebelum teguran-teguran itu dimasukkan ke dalam Laporan Odit, supaya di masa-masa yang akan datang Laporan Ketua Odit Negara yang dibentangkan di dalam Parlimen ini tidaklah sampai beratus-ratus muka—pada tahun 1978 157 muka. Kita berharap supaya di masa-masa yang akan datang Laporan-laporan seumpama ini boleh dikurangkan mukanya kepada 30 muka ataupun lagi kurang lagi baik.

Tuan Yang Dipertua, akhirnya, saya inginlah menarik perhatian Dewan sekali lagi kepada saranan yang telah dibuat oleh Ahli Yang Berhormat dari Kuala Lumpur Bandar dalam mana beliau menyatakan bahawa Ketua Audit Negara dan Jabatan Audit Negara telah menjalankan tugas mereka dengan begitu baik sekali dan Ahli Yang Berhormat dari Tanjong pula menyatakan bahawa Jabatan Audit Negara merupakan satu agensi Kerajaan yang boleh dibanggakan hari ini oleh kerana mereka telah menjalankan tugas-tugas mereka tanpa takut dan segan dan kita berharap supaya Jabatan Odit Negara dengan adanya saraan-saraan yang telah diberi kepada Ketua Audit Negara oleh Kerajaan, menunjukkan bahawa Kerajaan hari ini berdiri teguh di belakang Jabatan Audit Negara dan

saya inginlah bagi pihak orang ramai mengucapkan tahniah dan syabas kepada Kerajaan Malaysia yang telah memberikan kemudahan-kemudahan, yang telah memberikan kesempatan, yang telah memberikan peluang kepada Jabatan Audit ini untuk menjalankan audit dengan begitu baik sekali, dengan begitu berkesan sekali supaya audit-audit dan juga akaun-akaun jabatan Kerajaan ini akan dapat diambil oleh orang ramai (public) sebagai satu akaun yang boleh dipercayai oleh orang ramai, supaya kewangan Kerajaan, supaya perbelanjaan yang telah dibelanjakan oleh jabatan-jabatan dapat dianggap oleh orang ramai sebagai perbelanjaan, sebagai kewangan yang telah dibelanjakan untuk faedah orang ramai dan kita berharap Jabatan Audit Negara akan dapat menjadi pelindung kepada orang ramai di segi kewangan, di segi perbelanjaan jabatan-jabatan Kerajaan.

Sekianlah, Tuan Yang Dipertua, dan sekali lagi saya ingin mengucapkan ribuan terima kasih dan syabas kepada Jabatan Audit Negara dan akhirnya saya mengambil kesempatan ini sekali lagi untuk menyokong Rang Undang-undang Audit (Pindaan), 1983 yang telah dikemukakan oleh Yang Berhormat Menteri.

3.49 ptg.

Tuan Daud bin Dato' Haji Taha (Batu Pahat): Tuan Yang Dipertua, saya bangun untuk turut menyokong bersama-sama dengan sahabat-sahabat saya Rang Undang-undang yang dibentangkan di dalam Parlimen yang mulia ini iaitu yang bernama suatu Akta untuk meminda Akta Audit, 1957 yang juga dikenali sebagai Akta Audit (Pindaan), 1983.

Sesungguhnya kita semua patut memberi tahniah yang begitu tinggi kepada Ketua Audit Negara yang telah berjaya memberi kesedaran

kepada pihak-pihak yang telah ditegur, pihak-pihak Kerajaan, Kementerian-kementerian dan juga badan-badan berkanun menyedari akan hakikat pengawalan kewangan negara adalah perlu dan sangat-sangat dikehendaki. Sahabat-sahabat saya telah pun menerangkan bagaimana pada masa-masa yang lampau kira-kira jabatan-jabatan Kerajaan dan badan-badan berkanun telah tidak disiapkan dengan begitu lama.

Tetapi alhamdulillah disebabkan oleh teguran-teguran yang dibuat oleh Jabatan Odit Negara khasnya Ketua Odit Negara maka kita dapati pada tahun ini akaun-akaun yang bertahun-tahun telah tidak disiapkan telah dapat disiapkan dalam masa yang begitu pendek. Dengan ini telah sah dan terang ternyata akan kewibawaan Jabatan Odit Negara dan juga tanggungjawab Ketua-ketua Jabatan yang menerima segala teguran-teguran itu dan seterusnya mengambil tindakan yang sewajarnya.

Di sini saya suka jugalah memberi tahniah kepada mereka yang berkenaan yang telah menyahut seruan pembedulan dari Ketua Odit Negara ini.

Dengan lulusnya Akta Odit Pindaan 1983 ini, bukanlah bermakna Ketua Odit Negara akan terus boleh memeriksa segala kira-kira di dalam badan-badan berkanun dan syarikat-syarikat yang ditubuhkan di bawah Akta Syarikat 1965 yang mana Kerajaan mempunyai saham lebih daripada 50%. Kerana sebagaimana yang kita ketahui pada masa ini Jabatan Odit Negara sedang menghadapi kekurangan kakitangan sebanyak 40%. Ini sangat-sangatlah berkurangan kerana yang kita tahu, Jabatan Odit Negara sangat-sangat berkehendakkan mereka yang berkeupayaan dan berkeelayakan untuk mengendalikan kerja-kerja audit. Mereka adalah dikehendaki terdiri daripada mereka yang

berkelulusan di dalam bidang perakaunan yang mempunyai kelulusan profesional atau sub-profesional. Di dalam hal ini disebabkan oleh kerja-kerja di Jabatan Odit adalah satu kerja yang sangat tidak disukai oleh mereka yang kena audit dan kerap kali Auditor General adalah dituduh sebagai orang yang sengaja mencari salah orang-orang lain, maka sudah tentulah mereka yang bekerja di Jabatan Odit kurang senang dengan pendirian-pendirian mereka yang saya sebutkan tadi.

Oleh sebab yang demikian, mereka juga mendapat cemuhan-cemuhan dan ada kala Jabatan-jabatan Kerajaan telah menggunakan nama Ketua Odit Negara untuk mendapatkan sesuatu maklumat. Saya suka memberi misalan, satu Jabatan Kerajaan telah menghantar surat kepada orang-orang awam atau orang yang berkenaan supaya menjawab soalan-soalan yang diterbitkan kerana ini telah ditimbulkan oleh Ketua Odit Negara. Jadi seolah-olah perkara ini tidak mungkin ditimbulkan sekiranya Ketua Odit Negara tidak membawa perkara ini untuk diperbaiki. Walaupun perkara ini benar, tetapi sepatutnya pihak Jabatan itu hendaklah jangan menggunakan nama Ketua Odit Negara tetapi hendaklah mengambil tindakan itu sebagai tindakan Ketua Jabatan tersebut.

Dengan kelulusan pindaan undang-undang ini bermakna Ketua Odit Negara akan mempunyai kuasa yang lebih luas untuk memeriksa segala kewangan, segala wang-wang negara, wang-wang rakyat. Ini menunjukkan dengan sebenarnya hasrat Kerajaan kita untuk menentukan supaya segala kewangan negara ditadbirkan dengan betul, dengan tegas dan dengan amanah bersesuaian dengan apa yang kita selogankan sekarang di bawah pimpinan Kerajaan 2M iaitu bersih, cekap dan amanah.

Di dalam kerja-kerja odit, suka saya menerangkan sedikit iaitu apa yang dilakukan oleh Ketua Odit Negara pada masa ini ialah kerja "post audit" ataupun memberitahu kepada Parlimen atau kepada orang ramai apa yang telah berlaku di dalam pentadbiran kewangan oleh Jabatan-jabatan Kerajaan atau badan-badan berkanun ataupun mana-mana badan yang diudit oleh Ketua Odit Negara. Ini bermakna sekiranya ada kesalahan atau penyelewengan, ini telah pun berlaku. Pada masa-masa yang lampau teguran-teguran yang dibuat oleh Ketua Odit Negara yang begitu banyak ialah disebabkan kerana dengan adanya kelemahan di dalam sistem-sistem kewangan negara ataupun di dalam sistem-sistem kewangan badan-badan berkanun atau badan-badan yang lain-lain yang diudit oleh Ketua Odit Negara. Yang mustahaknya ialah menentukan supaya sistem kewangan di dalam jabatan-jabatan yang berkenaan itu hendaklah diperbetulkan, diperketatkan dengan mengadakan satu sistem "internal control" ataupun pengawalan dalam yang cekap, yang baik supaya menentukan pentadbiran kewangan itu dapat diselaraskan, dapat dijalankan dengan penuh kesempurnaan.

Di dalam perkara ini, satu perkara yang mustahak yang perlu saya katakan di sini ialah mestilah kita adakan pre-audit ataupun odit sebelumnya kerja-kerja itu dijalankan. Dengan bermakna, ini mestilah mengadakan mereka yang berkemampuan untuk mengendalikan pre-audit ini terdiri daripada mereka yang mempunyai kelulusan di dalam bidang-bidang perakaunan khasnya terpaksa di Jabatan-jabatan Kerajaan atau badan-badan berkanun itu mengadakan mereka yang terdiri yang terkenal dengan nama "Internal Auditors" ataupun odit-odit dalam. Tetapi untuk mengadakan mereka yang berkemampuan ini tentulah

dikehendaki mereka mempunyai pelajaran atau bidang-bidang pelajaran yang berkenaan iaitu bidang perakaunan.

Buat masa ini negara kita sedang menghadapi kekurangan mereka yang berkemampuan di dalam bidang perakaunan khasnya akauntan-akauntan dan oleh sebab itu maka terpaksa Kerajaan kita menghantar mereka ke luar negeri juga untuk mendapatkan ijazah lanjutan ataupun kelulusan di dalam bidang-bidang profesional yang saya sebutkan tadi. Dalam hal ini, suka saya menyeru kepada badan profesional akauntan iaitu seperti Malaysian Institute of Accountants ataupun Malaysian Institute of Certified Public Accountants supaya menyegerakan penyatuan kedua-dua buah badan ini di bawah satu payung supaya dapat kerja-kerja penyelarasan ini, kerja-kerja menguatkan lagi pentadbiran kewangan dan seterusnya kerja-kerja membantu Kerajaan untuk membanyakkan akauntan-akauntan dapat disegerakan. Setakat ini kedua-dua badan ini masih lagi belum bersatu dan oleh yang demikian tenaga-tenaga mereka tidak dapat digunakan dengan sepenuhnya.

Tuan Yang Dipertua, di dalam perkara ini saya suka menimbulkan apa yang berlaku pada masa ini di dalam Jabatan-jabatan Kerajaan. Kelemahan di dalam pentadbiran kewangan kadang kala ialah disebabkan tiada keupayaan mereka yang telah ditugaskan untuk mentadbirkan kewangan itu disebabkan tidak mempunyai kemampuan. Pada masa yang lampau kita telah menggunakan "Book-keepers" atau Penyimpan Kira-kira untuk mentadbirkan kewangan di tiap-tiap jabatan tetapi pada masa ini kita telah mengubah dengan mengadakan hanya kerani-kerani biasa—General Clerks untuk mentadbirkan kewangan-kewangan di jabatan-jabatan yang berkenaan. Kadang kala

mereka selepas sahaja mempunyai keupayaan mengendalikan kerja-kerja itu kerap kali pula ditukar kepada jabatan-jabatan lain disebabkan oleh kerana mereka hanyalah ditarafkan sebagai kerani biasa. Maka dengan pertukaran ini akan timbul satu kekosongan, maka seseorang yang baharu tentulah akan mengambil masa pula untuk mempelajari cara-cara untuk mentadbirkan kewangan tersebut. Maka yang demikian akan timbul satu masalah yang mana kerja-kerja akan tertinggal maka oleh sebab itulah akan menjadi kebelakangan penyediaan kira-kira ataunya jadi kesusahan kepada Ketua Audit Negara untuk mendapat kira-kira untuk diaudit. Oleh sebab itu, saya suka menyarankan supaya dilaksanakan semula perlantikan Penyimpan Kira-kira (Book-Keepers) supaya mereka ini dikekalkan di dalam jawatan-jawatan mereka dan walaupun mereka ini ditukarkan hendaklah juga ditukarkan ke satu Jabatan yang mana mereka akan mengerjakan juga kerja-kerja Book-keeping atau kerja menyimpan kira-kira. Dengan cara ini bermakna kerja-kerja mengendalikan kira-kira kewangan itu akan berterusan dipandu dan diselenggarakan oleh mereka yang berkemampuan.

Tuan Yang Dipertua, saya suka menerangkan juga di sini, iaitu sekiranya satu internal system itu dapat dilaksanakan dengan baik, saya penuh percaya segala penyediaan kira-kira ataupun kesalahan di dalam pentadbiran kewangan boleh diperkecilkan atau diperkurangkan. Dengan adanya Internal Auditors ataupun Audit Dalam dalam jabatan-jabatan berkenaan mereka boleh membantu untuk menjalankan kerja-kerja audit menegur segala perkara-perkara yang salah yang patut diperbetulkan dan seterusnya hendaklah memberi laporan kepada ketua-ketua jabatan. Pada masa ini segala teguran-teguran yang diberikan

kepada ketua-ketua jabatan kurang mendapat sambutan daripada ketua-ketua jabatan yang berkenaan mungkin kerana mereka memandangkan Internal Auditor itu tidak mempunyai kelayakan yang tinggi ataupun kemungkinan mereka mengirakan mereka hanyalah pekerja di bawah jagaan mereka. Tetapi saya suka menyarankan supaya segala laporan-laporan dan teguran-teguran yang dibuat oleh Internal Auditors ini hendaklah disalinkan kepada pihak Perbendaharaan (Treasury) dan juga kepada Ketua Audit Negara supaya perkara-perkara ini ada di dalam pengetahuan Perbendaharaan dan juga Ketua Audit Negara dan seterusnya pihak Ketua Audit Negara bolehlah mengambil tindakan atau menyongsong apakah tindakan-tindakan lanjut yang boleh diambil ataupun yang telah diambil ataupun yang akan diambil oleh pihak jabatan-jabatan yang berkenaan yang telah ditegur oleh pihak Audit Dalam tadi.

Di dalam perkara ini saya suka pula juga menyatakan kelemahan-kelemahan di dalam kira-kira yang dibentangkan ialah disebabkan oleh kerana kekurangan pegawai-pegawai. Selain daripada itu cara sistem penyediaan kira-kira kita juga mungkin telah ketinggalan zaman kerana pada masa ini terpaksa kita mengikut perubahan zaman kerana banyak sangat kerja-kerja yang bertimbun-timbun tidak dapat dilaksanakan oleh tenaga manusia tetapi terpaksa menggunakan tenaga komputer. Di dalam perkara ini walaupun ada banyak jabatan-jabatan yang telah menggunakan komputer tetapi masih banyak juga jabatan-jabatan yang belum lagi berkeupayaan ataupun mendapat kemudahan kegunaan komputer. Oleh sebab perkara ini tidak mungkin boleh dielakkan maka adalah satu perkara yang mustahak Kerajaan meneliti akan kegunaan komputer di semua jabatan-jabatan Kerajaan.

Untuk mengadakan satu komputer sistem yang menyeluruh sebelum ini diadakan tentulah sistem-sistem yang ada yang dijalankan oleh tenaga manusia mestilah mampu mempunyai satu sistem yang baik yang berkeupayaan yang boleh menentukan segala kejayaan di dalam pentadbiran kewangan jabatan-jabatan yang berkenaan. Sekiranya tidak, tidak mungkin perubahan daripada sistem kawalan manusia ini kepada sistem kawalan komputer dengan baik kerana segala sistem yang hendak diubah itu mestilah terdiri daripada sistem yang baik untuk menjadi sistem yang lebih baik lagi.

Tuan Yang Dipertua, di dalam perkara ini saya suka berbalik kepada tindakan yang patut diambil kepada ketua-ketua jabatan yang sengaja mengabaikan teguran-teguran daripada Audit Dalam (Internal Auditors) atau daripada Ketua Audit Negara supaya dikenakan surcharge kepada mereka-mereka supaya menyedari mereka iaitu tanggungjawab mereka adalah besar untuk menentukan segala kewangan, wang rakyat dan wang negara ini ditadbirkan dengan betul, dengan tegas dan dengan cekap serta amanah.

Tuan Yang Dipertua, saya suka jugalah menyentuh mengenai kadangkala kelemahan audit ini ialah disebabkan negara kita membangun dengan begitu pesat, dengan begitu cepat dengan membelanja wang dengan beribu-ribu juta ringgit. Kalau dulu perbelanjaan negara tidaklah seberapa banyak sekarang disebabkan oleh projek-projek yang begitu banyak dilaksanakan dan juga kadangkala disebabkan oleh projek itu hendak dilaksanakan dengan seberapa segera menyebabkan penelitian yang sepatutnya tidak diberikan. Maka pada hemat saya perkara ini hendaklah diperbetulkan supaya perancangan atau feasibility study hendaklah dibuat dengan sewajarnya sebelum sesuatu projek itu hendak

dilaksanakan untuk menentukan supaya wang rakyat tidak diseleweng atau tidak dipergunakan dengan membazir. Ini perlu kerana kita sedang menghadapi zaman meleset. Barangkali zaman meleset ini adalah satu rahmat daripada Allah s.w.t. supaya kita sedar, membetul keadaan ini dan menentukan supaya hanya projek-projek yang memberi manfaat sepenuhnya kepada rakyat sahaja yang patut dilaksanakan.

Tuan Yang Dipertua, dalam perkara ini juga, saya suka mengambil perhatian Dewan ini kepada apa yang dilakukan oleh Ketua Audit Negara iaitu mengenai audit kewangan, audit compliance dan juga audit prestasi. Pada masa ini saya percaya audit prestasi masih belum dapat dilaksanakan oleh Ketua Audit Negara kerana apa yang disarankan oleh Kerajaan iaitu mengenai Programme Performance Budgeting System masih belum dapat dilaksanakan dengan sepenuhnya. Apabila dapat dilaksanakan Programme Performance Budgeting System ini saya percaya tentulah dengan mudah Ketua Audit Negara dan Ahli-ahli Parlimen membaca dengan senang akan prestasi jabatan-jabatan Kerajaan di dalam mana mereka membelanja wang-wang yang telah ditentukan kepada mereka. Jadi oleh itu saya menyerulah supaya pihak Perbendaharaan menyegerakan perlaksanaan program PPBS ini supaya pada masa yang akan datang Ketua Audit Negara akan dapat memberikan laporan dari segi prestasi jabatan-jabatan Kerajaan untuk maklumat Ahli-ahli Parlimen sekalian.

Sebelum saya menghabiskan ucapan saya, saya juga suka memberi keterangan sedikit mengenai kerja-kerja Audit Luar yang pada masa ini digunakan oleh Ketua Audit Negara. Kerana kemampuan Audit Negara sangat berkurangan untuk mengadakan keseluruhan audit-audit

yang patut mereka laksanakan, mereka terpaksa menggunakan audit-audit luar untuk mengaudit bagi pihak mereka.

Dalam perkara ini kemungkinan cara-cara audit itu berlainan sedikit tetapi perlulah saya menyatakan pihak-pihak Audit Luar (Independent Private Auditors) mempunyai cara-cara atau standard yang dikenali international accounting standards untuk melaksanakan tugas-tugas audit mereka. Ini adalah satu standard yang tinggi yang diperakui oleh seluruh dunia. Maka penyelewengan di dalam membenteng laporan-laporan audit adalah sangat-sangat berkurangan kerana mereka terpaksa mematuhi perkara-perkara yang dikehendaki di bawah international accounting standards. Tetapi untuk mengelakkan apa yang disarankan oleh pihak Ketua Audit Negara pada hari semalam di dalam suratkhbar, saya ada baca iaitu kemungkinan Audit-audit Luar ini takut untuk melaksanakan tugas-tugas dengan berani, dengan tegas kerana kemungkinan mereka tidak akan dipilih untuk menjadi Auditor syarikat-syarikat berkenaan, perlulah saya mencadangkan di sini iaitu sekiranya Audit-audit Luar (Private Auditors) ini dilantik terus oleh Ketua Audit Negara maka mereka akan terus bertanggungjawab kepada Ketua Audit Negara dan dengan ini mereka tidak takut lagi mereka tidak akan dilantik semula oleh syarikat-syarikat dan badan-badan berkanun berkenaan kerana lantikan mereka adalah dilantik oleh Ketua Negara sendiri dan tidaklah seperti pada masa sekarang yang mana lantikan Audit-audit Luar ini adalah oleh syarikat-syarikat berkenaan atau badan-badan berkanun dengan persetujuan oleh Ketua Audit Negara.

Jadi dengan kata-kata ini, Tuan Yang Dipertua, saya juga menyokong Rang Undang-undang Audit (Pindaan) 1983.

Tuan Yang Dipertua: Yang Berhormat Menteri menjawab.

4.09 ptg.

Menteri di Jabatan Perdana Menteri (Datuk Abdullah bin Haji Ahmad Badawi): Tuan Yang Dipertua, saya suka lah mengucapkan ber banyak terima kasih kepada semua Ahli-ahli Yang Berhormat yang telah bangun membahaskan pindaan Rang Undang-undang ini dan dengan sokongan yang telah diberikan. Sesungguhnya sokongan yang diberikan itu adalah dari semua Ahli-ahli Yang Berhormat yang bercakap sama ada dari pihak Kerajaan atau dari pihak Pembangkang.

Sokongan ini melambangkan satu penghargaan daripada Ahli-ahli Yang Berhormat di atas usaha dan kerja baik sebuah jabatan Kerajaan iaitu Jabatan Audit Negara yang mempunyai fungsi yang begitu besar ertinya dalam memastikan bahawasanya kewangan negara itu dibelanjakan dengan baik dan memenuhi tujuan-tujuan sesuatu perbelanjaan itu dibenarkan oleh Parlimen kita.

Tuan Yang Dipertua, memang banyak perkara-perkara yang telah dikemukakan oleh Ahli-ahli Yang Berhormat dalam perbahasan yang telah bermula semenjak petang semalam sehingga baharu-baharu ini dan cadangan-cadangan itu bolehlah saya simpulkan kepada beberapa perkara yang besar yang mengenainya saya akan memberi sedikit penjelasan dan penerangan.

Pertama berhubung dengan auditan ke atas syarikat-syarikat Kerajaan. Undang-undang membenarkan Ketua Audit Negara mengaudit akaun-akaun syarikat-syarikat di mana Kerajaan mempunyai kepentingan dalam syarikat tersebut melebihi 50%

dengan perintah Duli Yang Maha Mulia Seri Paduka Baginda Yang di-Pertuan Agong ialah supaya Kerajaan boleh menggunakan budibicaranya untuk menentukan syarikat-syarikat yang mana Kerajaan fikir sesuai akaunnya diperiksa oleh Ketua Audit Negara. Tidakkah praktikal sekiranya semua syarikat-syarikat Kerajaan diaudit oleh Ketua Negara kerana bebankerja tambahan ini tidak terpikul oleh Pejabat Audit dengan bilangan kakitangan yang ada sekarang ini. Kerajaan sedar terhadap tanggungjawab menentukan kedudukan wang awam yang dilaburkan dalam syarikat-syarikat berkenaan. Sekiranya dari pandangan-pandangan orang awam akaun-akaun syarikat-syarikat Kerajaan benar-benar memerlukan pemeriksaan oleh Ketua Audit Negara Kerajaan akan mengambil keputusan selaras dengan keadaan yang timbul itu.

Berhubung dengan kelewatan laporan-laporan audit pula, semenjak 10 tahun kebelakangan ini Jabatan Audit menghadapi lebih kurang 25% kekosongan jawatan, 30% darinya adalah kakitangan yang mempunyai kurang dari 3 tahun pengalaman dalam perkhidmatan. Kelewatan menyediakan laporan adalah disebabkan masalah kekurangan kakitangan. Masalah yang paling besar ialah menyediakan akaun-akaun dan kelewatan mengemukakannya. Faktor masa juga diambil kira terutama dalam persiapan mengaudit dan memperolehi tindak-balas dari agensi-agensi yang telah diaudit itu. Persiapan menyediakan report mencetak, memproses dan membentangkan ke Parlimen juga mengambil masa. Walau bagaimanapun, Ketua Audit Negara telah mengambil langkah-langkah untuk mempercepatkan lagi penyediaan laporan ke atas semua kira-kira. Laporan berasingan sedang disediakan ke atas kira-kira Kerajaan dan lain-lain laporan ke atas program

Kerajaan yang tidak berkaitan dengan tahunan kira-kira berkenaan sedang juga disediakan. Kuatkuasa melaksanakan multiple reporting telah mengurangkan masa memproses dan laporan akan dikeluarkan dari semasa ke semasa.

Laporan Audit tahun 1980 ke atas kira-kira Kerajaan Persekutuan telah pun dikemukakan kepada Kerajaan dan Laporan tahun 1981 sedang dalam peringkat penyediaan muktamat. Akta 240 Badan-badan Berkanun (Akaun dan Laporan) 1980 sekarang menghendaki badan-badan tersebut mengemukakan akaun-akaun mereka dalam masa 6 bulan dari tarikh penutupan akaun. Langkah positif yang diambil oleh Kerajaan seperti ini telah mempercepatkan lagi dalam mengemukakan akaun-akaun dan auditan serta penyediaan laporan oleh Ketua Audit Negara adalah lebih kemas lagi pada masa sekarang ini.

Ada juga cadangan bagi menyusun struktur Jawatankuasa Kira-kira Wang Negara. Jawatankuasa Kira-kira Wang Negara sudah mengkaji laporan-laporan Ketua Audit Negara bagi tahun 1978 dan 1979. Adalah benar bahawa dengan termaktubnya Akta 240, Akta Badan-badan Berkanun (Akaun dan Laporan) 1980, laporan-laporan mengenai badan berkanun akan turut dibentangkan di Parlimen. Dalam hal ini Kerajaan akan berunding dengan agensi-agensi yang berkenaan dan juga dengan Jawatankuasa Kira-kira Wang Negara untuk mengkaji keperluan sama ada menambahkan bilangan ahli-ahli bertujuan memeriksa berbagai laporan itu berdasarkan kepada jawatankuasa kecil atau menubuhkan satu jawatankuasa berasingan dalam mengkaji laporan-laporan ke atas badan-badan berkanun dalam peringkat yang muktamat ianya hendaklah merupakan satu penyelesaian yang praktikal.

Ada Ahli Yang Berhormat telah membuat pertanyaan yang khusus tentang sama ada Jawatankuasa Kira-kira Wang Negara bagi Parlimen Keenam yang baharu dilantik telah bermesyuarat atau tidak. Sesungguhnya sukaiah saya menyatakan bahawasanya jawatankuasa ini telah bermesyuarat untuk menyiasat ke atas kedua-dua laporan yang dibentangkan oleh Ketua Audit Negara pada 28hb Februari hingga 10hb Mac, 1983 ini. Laporan Ketua Audit Negara bagi tahun 1980 masih belum dibentangkan di Dewan Rakyat.

Berhubung dengan kakitangan Jabatan Audit, kemampuan Jabatan Audit untuk melaksanakan tugas yang begitu besar yang diharapkan adalah menjadi tajuk yang disentuh oleh hampir semua Ahli-ahli Yang Berhormat yang bangun membahaskan Rang Undang-undang ini. Sukaiah saya menyatakan bahawasanya memanglah benar bahawa Ketua Audit Negara memerlukan 40% tambahan kakitangan termasuk kekosongan 25% yang ada sekarang untuk dilaksanakan sepenuhnya dengan jumlah bebankerja yang ada dan yang kian bertambah itu. Kerajaan akan memberi pertimbangan apa juga cadangan dari Ketua Audit Negara untuk menambah kekurangan kakitangan yang diperlukan. Pegawai kanan untuk membantu Ketua Audit Negara menjalankan tugas-tugasnya dan yang mempunyai kelulusan iktisas yang tinggi untuk membuat pengambilan serta memperolehi masa hadapan kenaikan pangkat untuk kakitangan juga dipertimbangkan.

Tuan Yang Dipertua, bebankerja Jabatan Audit selalunya menjadi rumit apabila akaun-akaun yang dibuat oleh jabatan-jabatan adalah dalam keadaan yang tidak begitu kemas. Kita memang menyedari bahawasanya pentadbiran kewangan Kerajaan itu ada juga kelemahan-

kelemahan, maka sebab itulah dalam laporan-laporan audit jelas dilihat, jelas terbaca adanya komen-komen yang dibuat oleh Ketua Audit Negara terhadap kelemahan-kelemahan tersebut dan juga kelemahan ini telah mengakibatkan penyediaan laporan kewangan yang begitu lewat. Langkah yang patut diambil juga sering dengan meningkatkan lagi keupayaan Jabatan Audit Negara ialah dengan memperkemaskan dan meningkatkan lagi kecekapan serta keupayaan pentadbiran kewangan dalam jabatan Kerajaan.

Dalam Dewan yang mulia ini juga saya telah memaklumkan dalam sidang yang lalu bahawa satu skim perkhidmatan khusus untuk pegawai-pegawai kewangan akan diadakan oleh Kerajaan. Apabila skim ini diadakan dan pegawai-pegawai dilantik mengikut skim ini maka mereka akan ditugaskan khusus dalam hal-hal yang berhubung dengan pentadbiran kewangan dan pegawai-pegawai yang dilantik di bawah skim ini tentulah mereka yang akan mempunyai kelayakan yang khusus yang diperlukan yang sesuai dengan pentadbiran kewangan. Dan saya percaya apabila terlantiknya pegawai-pegawai seperti ini maka mereka akan menjadi pegawai yang bukan hanya mempunyai kelayakan yang dikehendaki dalam bidang untuk pentadbiran kewangan tetapi mereka nanti adalah pegawai-pegawai yang mempunyai pengalaman dan kelayakan itu mereka boleh memberi continuity kepada kerja-kerja mereka dan dengan itu akan dapat membantu ke arah memperkemaskan dan meningkatkan lagi kecekapan pentadbiran kewangan jabatan-jabatan Kerajaan.

Apabila keadaan ini wujud, maka tentulah kerja-kerja menyediakan kira-kira akan dibuat dengan betul dan rapi dan ini saya percaya akan mengurangkan lagi kesulitan-kesulitan

yang dihadapi oleh Jabatan Audit Negara apabila Jabatan itu melaksanakan kerja-kerja audit terhadap sesuatu Jabatan.

Seiring dengan usaha memperbaiki pentadbiran kewangan, adalah perlu juga aspek-aspek pentadbiran lain ditingkatkan kecekapannya kerana pentadbiran kewangan itu ada banyak hubungannya dengan pelaksanaan program-program dan rancangan-rancangan Kerajaan yang memerlukan banyak wang dan saya percaya langkah yang mesti diambil untuk memperbaiki pentadbiran kewangan itu akan dapat lebih berkesan lagi jika seiring dengan langkah-langkah itu diambil juga langkah-langkah lain bagi memperbaiki keseluruhannya pentadbiran awam. Sekim-sekim latihan, rancangan-rancangan latihan bagi pegawai-pegawai kakitangan kewangan, sama ada yang ada di Jabatan Audit, di Jabatan Akauntan Negara ataupun dalam Jabatan-jabatan biasa akan dilaksanakan. Pihak INTAN akan memainkan peranan yang penting dalam memberi kursus-kursus kewangan kepada kakitangan-kakitangan Kerajaan supaya kebolehan mereka dan keupayaan mereka menjalankan pentadbiran kewangan itu akan dapat ditingkatkan.

Tuan Yang Dipertua, banyak lagi cadangan-cadangan yang telah dikemukakan oleh Ahli-ahli Yang Berhormat yang telah dicatatkan dan cadangan-cadangan ini akan dipertimbangkan dari segi kesuaiannya untuk pelaksanaan. Saya memberi jaminan kepada Ahli-ahli Yang Berhormat yang telah memberi banyak cadangan bagaimanakah keupayaan dan peranan Jabatan Audit Negara itu dapat diperbaiki. Saya memberi jaminan kepada mereka bahawa Kerajaan akan memberi pertimbangan yang halus terhadap cadangan-cadangan itu dan di mana yang difikirkan sesuai untuk dilaksanakan serta-merta dengan

tujuan meningkatkan lagi mutu dan kecekapan pentadbiran kewangan kita, maka cadangan-cadangan itu akan dilaksanakan.

Tuan Yang Dipertua: Ahli-ahli Yang Berhormat, sekarang saya kemukakan masalah kepada Majlis bagi diputuskan. Masalahnya ialah bahawa Rang Undang-undang ini dibacakan kali yang kedua sekarang.

Usul dikemuka bagi diputuskan, dan disetujui.

Rang Undang-undang dibacakan kali yang kedua dan diserahkan kepada Dewan sebagai Jawatankuasa.

Dewan bersidang sebagai Jawatankuasa.

Rang Undang-undang ditimbang-kan dalam Jawatankuasa.

(Timbalan Yang Dipertua *mem-pengerusikan Mesyuarat*)

Fasal 1 hingga 8 diperintahkan menjadi sebahagian daripada Rang Undang-undang.

Fasal 9—

Datuk Abdullah bin Haji Ahmad Badawi: Tuan Pengerusi, saya mohon mencadangkan pindaan kepada Fasal 9 seperti yang telah diedarkan, iaitu:

Clause 9: Substitute for the existing paragraphs 1 and 2 of the new Second Schedule appearing in the clause the following:

“1. ACCOMMODATION:

Such accommodation, or in lieu thereof housing allowance, and such other allowance as provided by Government from time to time to an officer drawing an equivalent salary in the public service.

2. ENTERTAINMENT ALLOWANCE:

Such entertainment allowance as is payable to an officer drawing an equivalent salary in the public service, as revised from time to time.”.

Pindaan dikemuka bagi diputuskan, dan disetujui.

Fasal 9 sebagaimana yang dipinda diperintahkan menjadi sebahagian daripada Rang Undang-undang.

Rang Undang-undang dilaporkan dengan pindaan: dibacakan kali yang ketiga dan diluluskan.

RANG UNDANG-UNDANG KERAJAAN TEMPATAN (PINDAAN)

Bacaan Kali yang Kedua dan Ketiga

4.29 *ptg.*

Timbalan Menteri Perumahan dan Kerajaan Tempatan (Puan Napsiah binti Omar): Tuan Yang Dipertua, saya mohon mencadangkan iaitu Rang Undang-undang bernama Suatu Akta untuk meminda Akta Kerajaan Tempatan 1976 dibacakan kali yang kedua sekarang.

Saya bangun untuk membentangkan satu Rang Undang-undang yang berbunyi:

“Suatu Akta untuk meminda Akta Kerajaan Tempatan 1976”.

Pindaan kepada Seksyen 102 (s) adalah perlu untuk memberi pengecualian kepada golongan profesional daripada dikenakan lesen oleh penguasa-penguasa tempatan atas alasan bahawa golongan profesional tersebut telah pun dikenakan lesen dan kawalan di bawah Akta-akta Parlimen yang tertentu. Peruntukan di bawah Seksyen 102 (s) yang ada pada masa ini adalah terlalu luas maksudnya yang meliputi mengenakan lesen dan kawalan ke atas golongan profesional.

Pindaan yang dicadangkan ini adalah juga untuk membetulkan kedudukan dan bidangkuasa penguasa-penguasa tempatan mengenai pelesenan supaya apa-apa yang boleh dilesenkan oleh penguasa-penguasa tempatan adalah selaras dengan, atau terletak di bawah lingkungan kuasa yang diperuntukkan oleh Perlembagaan Persekutuan.

Akta Kerajaan Tempatan 1976 pada masa ini mengandungi peruntukan-peruntukan yang tertentu dan mengurniakan ke atas penguasa-penguasa tempatan kuasa untuk mengawal, mengatur, melarang, memeriksa atau melesen apa-apa perkara yang melibatkan kesihatan awam, keselamatan (safety) dan kesentosaan pendudul-penduduk, dan juga aktiviti pelbagai tred, perniagaan atau perindustrian di dalam kawasan penguasa-penguasa tempatan. Oleh yang demikian pindaan kepada seksyen 102 (s) tidak akan menjejaskan hasil ataupun mengurangkan kuasa-kuasa penguasa-penguasa tempatan.

(Timbalan Yang Dipertua *mem-pengerusikan Mesyuarat*)

Dengan hujah-hujah saya di atas Tuan Yang Dipertua, saya mohon mencadangkan bahawa Rang Undang-undang untuk meminda Akta Kerajaan Tempatan 1976, disokong, diterima dan diluluskan oleh Dewan yang mulia ini.

Datuk Abdullah bin Haji Ahmad Badawi: Tuan Yang Dipertua, saya mohon menyokong.

Timbalan Yang Dipertua: Ahli-ahli Yang Berhormat, masalah di hadapan Majlis ialah suatu Akta untuk meminda Akta Kerajaan Tempatan 1976 dibacakan kali yang kedua sekarang dan terbuka untuk dibahas. Ahli Yang Berhormat dari Kuala Lumpur Bandar.

4.32 ptg.

Tuan Lee Lam Thye (Kuala Lumpur Bandar): Tuan Yang Dipertua, saya bangun untuk membahaskan Rang Undang-undang Kerajaan Tempatan (Pindaan) tahun 1983 yang telah dibentangkan dalam Dewan ini oleh Yang Berhormat Timbalan Menteri tadi.

Sebagaimana yang diterangkan bahawa tujuan Rang Undang-undang ini ialah untuk meminda Seksyen 102 Akta Kerajaan Tempatan 1976 dengan memberi kuasa kepada pihak-pihak berkuasa tempatan untuk melesen tred, perniagaan dan perindustrian yang termasuk dalam lingkungan tred memudaratkan atau yang boleh menjadi punca kacau ganggu kepada orang awam.

Tuan Yang Dipertua, saya merujuk kepada fasal 2 Rang Undang-undang ini yang menyatakan bahawa Seksyen 102 Akta Kerajaan Tempatan dipinda dengan menggantikan perenggan (s) dengan perenggan baru (s) yang berikut:

“(s) mengawal dan menyelia, dengan pendaftaran, perlesenan atau selainya, termasuk dalam keadaan-keadaan wajar dengan melarang sesuatu tred, perniagaan atau perindustrian dari jenis yang memudaratkan atau yang boleh menjadi punca kacau ganggu kepada orang awam atau sesuatu kelas orang awam;”.

Tuan Speaker, selepas meneliti pindaan dan perenggan baru yang tersebut di atas, saya mesti menyatakan di sini bahawa Rang Undang-undang (Pindaan) ini sekiranya diluluskan nanti akan mempunyai implikasi-implikasi yang sangat luas ke atas orang awam terutamanya ke atas mereka di mana tred, perniagaan atau perindustrian mereka yang akan menerima

akibatnya. Ini disebabkan Rang Undang-undang ini apabila diluluskan akan memberi kuasa yang sangat luas kepada pihak-pihak berkuasa tempatan untuk mengendali semua jenis tred, perniagaan atau perindustrian yang termasuk dalam lingkungan tred yang memudaratkan. Apa yang orang ramai dan saya merasa bimbang ialah mengenai bagaimanakah pihak-pihak berkuasa tempatan mentakrifkan atau mendefinisikan tred memudaratkan ini kerana ianya akan terbuka kepada semua jenis definisi dan interpretasi melainkan perkataan memudaratkan dapat diberikan definisi yang jelas dan cukup. Dengan ketiadaan definisi yang tepat dan jelas maka perkataan memudaratkan boleh diinterpretasi dan diberikan pengertian sendiri oleh pihak-pihak berkuasa tempatan dan pegawai-pegawai penguatkuasa undang-undang mereka menurut fahaman masing-masing. Ini saya rasa adalah merbahaya dan mereka yang terlibat boleh menjadi mangsa secara tidak adil. Itu satu contoh yang saya ingin memberi di sini dan itu ialah apa yang kita semua tahu di dalam negara kita hari ini ada ramai penternak-penternak termasuk misalnya penternak ayam itek, penternak babi dan sekiranya perniagaan yang dijalankan oleh mereka dianggap yang memudaratkan, maka saya rasa ini akan memberi satu kesan yang buruk kepada si peniaga. Oleh hal yang demikian saya hendak mencadangkan disini bahawa untuk mengatasi masalah ini saya suka menitikberatkan tentang begitu mustahaknya ada satu definisi perkataan tred memudaratkan yang tepat dan jelas dalam Rang Undang-undang ini yang boleh dilakukan selepas berunding dengan orang ramai dan berbagai-bagai persatuan perniagaan yang terlibat.

Tuan Speaker, banyak tred, perniagaan dan perindustrian yang dijalankan pada hari ini adalah

diwakili oleh berbagai-bagai persatuan-persatuan masing-masing, maka seharusnya mereka mesti diberikan peluang dan kesempatan untuk melahirkan dan mengemukakan pandangan-pandangan mereka kerana pindaan ini jika diluluskan nanti akan melibatkan mereka. Saya dengan ini ingin menegaskan kepada Yang Berhormat Timbalan Menteri yang berkenaan, kepada Menteri yang berkenaan tentang peri pentingnya perundingan dengan berbagai-bagai persatuan tred atau perniagaan sebelum pihak-pihak berkuasa tempatan diberi kuasa untuk mengawal, menyelia, melesen atau melarang sesuatu tred, perniagaan atau perindustrian yang bersifat memudaratkan kerana ketiadaan perundingan dengan badan-badan tertentu yang terlibat semasa sesuatu undang-undang baru diperkenalkan untuk mengawal atau melesen perniagaan-perniagaan berkaitan. Ini pada masa yang lalu telah menimbulkan berbagai masalah dan kesusahan kepada mereka yang terlibat dalam perniagaan yang tertentu.

Satu contoh yang baik ialah misalnya tentang Undang-undang Kecil Iklan Wilayah Persekutuan 1982 yang dibuat menerusi kuasa-kuasa yang terdapat dalam seksyen 102 Akta Kerajaan Tempatan 1976. Undang-undang kecil itu mempunyai implikasi-implikasi yang sangat luas ke atas perniagaan iklan. Akibatnya perniagaan iklan menerima akibat yang serius kerana bayaran lesen yang tinggi dan denda yang berat.

Semasa Undang-undang Kecil ini diperkenalkan para pengusaha-pengusaha perniagaan iklan tidak diajak berunding terlebih dahulu.

Memandangkan kenyataan di atas, Tuan Yang Dipertua, saya suka mencadangkan kepada Kementerian yang berkenaan supaya mendengar pandangan-pandangan daripada

semua pihak yang ada kaitan dengan perniagaan tertentu sebelum memberikan kuasa-kuasa kepada pihak berkuasa tempatan untuk mengawal, melesen atau melarang mana-mana perniagaan yang terlibat yang boleh didefinisikan sebagai tred yang memudaratkan. Perkara pokok uang tadi saya ada sebutkan yang perlu dilakukan ialah memberi definasi secara tepat dengan jelas apakah tred yang memudaratkan yang boleh menjadi punca kacau ganggu kepada orang awam.

Jika sesuatu perniagaan tertentu benar-benar termasuk di bawah definasi memudaratkan dan ia benar-benar terbukti menjadi punca kacau ganggu kepada orang ramai maka tindakan Kerajaan terhadap perniagaan itu adalah menasabah. Akan tetapi, adakah adil namanya jika mana-mana tred perniagaan atau perindustrian dikenakan tindakan kerana hanya definasi perkataan memudaratkan yang kurang tepat dan adil ataupun kerana melibatkan kepentingan sesuatu kelas orang awam yang ada disebutkan dalam Rang Undang-undang ini.

Di sini suka saya mendapat sedikit penjelasan daripada Yang Berhormat Timbalan Menteri yang berkenaan tentang apakah yang dimaksudkan dengan sesuatu kelas orang awam.

Tuan Yang Dipertua, saya juga suka menekankan di sini bahawa dalam memberikan kuasa kepada pihak berkuasa tempatan untuk mengawal dan melarang sesuatu tred yang memudaratkan yang tertentu, langkah-langkah hendaklah juga diambil untuk membolehkan mereka merayu atau diberi tempoh yang cukup kepada mereka untuk mendapat tapak yang baru yang sesuai sekiranya perniagaan mereka itu dianggap sebagai satu perniagaan yang memudaratkan.

Tuan Yang Dipertua, akhirnya, izinkan saya menyatakan di sini

bahawa di dalam memberikan apa-apa kuasa kepada pihak berkuasa tempatan untuk mengenali apa-apa trend yang memudaratkan maka langkah-langkah tertentu mestilah diambil bagi memastikan keadilan dan bahawa undang-undang yang digubal dan akan diperkenal dan dilaksanakan ini mestilah mengandungi nilai-nilai kemanusiaan.

Timbalan Yang Dipertua: Yang Berhormat dari Kepong.

4.44 ptg.

Dr Tan Seng Giaw (Kepong): Tuan Yang Dipertua, saya ingin membantah bahawa kami tidak diberikan cukup masa untuk mengkaji implikasi penuh tentang Rang Undang-undang yang dibentangkan hari ini kerana ianya hanya dikeluarkan pada kami pada petang semalam.

Akta ini akan dipinda untuk memberikan kuasa berleluasa kepada Kerajaan-kerajaan Tempatan untuk menghadkan berbagai trend perniagaan dan industri yang kononnya memudaratkan atau boleh menjadi punca kacau ganggu kepada orang awam atau sesuatu kelas orang awam. Ini sebenarnya merupakan suatu kuasa yang membolehkan pihak Kerajaan Tempatan untuk mengambil tindakan (dengan izin) enabling power. Rakyat negara ini tidak dibenarkan menyertai dan mereka tidak mempunyai peluang untuk menyedari akan Rang Undang-undang ini. Ini menjadikan satu keperluan atau kewajaran untuk Kerajaan menanggukuhkan supaya ~~Bu~~ ini dibangkitkan pada masa yang lain.

Majlis Mesyuarat ini tidak patutlah tergopoh-gapah membuat perundangan tanpa pendapat umum sebab kita sentiasa mendengar pemimpin-pemimpin di negara ini melaungkan pelaksanaan demokrasi berparlimen. Saya sentiasa mempunyai kekhuatiran tentang

pemberian kuasa yang keterlaluan kepada mana-mana authority tanpa kawalan, penghadan ataupun perimbangan yang sewajarnya, dengan izin, check and balance, yang sewajarnya.

Apa yang saya mempersoalkan kuasa-kuasa tempatan tentang tindakan ataupun undang-undang kecil yang mereka mempunyainya, saya sentiasa diberitahu bahawa "awaklah sendiri yang menjadi penggubal di dalam Dewan Rakyat ataupun Dewan Undangan Negeri sendiri dan awaklah yang memberi kuasa kepada Kerajaan Tempatan". Daan saya inginlah merekodkan pendapat saya di sini pada hari ini bahawa saya tidak bersetuju dengan pemberian kuasa yang keterlaluan kepada badan-badan yang tertentu termasuk Kerajaan Tempatan selagi tidak ada kawalan yang seimbang dan sewajarnya.

Adalah malang bahawa Majlis Mesyuarat ini hanya ingin meminda pada hari ini Akta Kerajaan Tempatan 1976 pada satu seksyen sahaja manakala pada hakikatnya ada banyak seksyen-seksyen di dalam Akta tersebut yang tidak sesuai dan tepat pada masanya kerana pembangunan yang pesat di negara ini.

Seberapa seksyen adalah berdasarkan kepada Undang-undang Kerajaan Tempatan 1888 dan 1889 dan Ordinan Perbandaran 1913 dan dengan Akta Kerajaan Tempatan 1976 yang sedia ada yang sebahagiannya tidak tepat pada masanya, ini bermakna sekiranya Kerajaan Negeri tidak bersih, cekap dan amanah kebanyakan Kerajaan-kerajaan Tempatan tidak akan memainkan peranan yang sepatutnya. Dengan ini adalah nyata bahawa Akta Kerajaan Tempatan 1976 mestilah diubah dan digubalkan semula pada keseluruhannya. Dengan pindaan hari ini banyak trend perniagaan serta perindustrian akan terlibat. Saya hanya perlu menyatakan bahawa apa

yang difikirkan memudaratkan kepada sesuatu kumpulan tidak begitu kepada kumpulan yang lain. Saya tidak menafikan bahawa perlulah ada control atau pengawalan ke atas perniagaan trade dan perindustrian yang tertentu untuk mengesyorkan faedah-faedah awam.

Apa yang saya mempersoalkan hari ini hanya kita seharusnya mengadakan cara control serta kawalan terutamanya memandangkan masyarakat kita yang berbagai kaum, berbagai agama dan kebudayaan. Dengan wujudnya berbagai pantang larang, sensivity dan perbezaan-perbezaan dalam agama.

Sebagai contoh perindustrian-perindustrian ringan yang telah disebutkan oleh Ahli Yang berhormat dari Kuala Lumpur Bandar (dengan izin) cottage industries adalah banyak di negara kita, terutamanya di Wilayah Persekutuan. Kebanyakan daripada industri-industri ini telah berada selama lebih daripada 20 tahun yang sanggup menyumbangkan kepada kehidupan ekonomi negara kita dan mewujudkan peluang-peluang pekerjaan. Saya mengakui bahawa dengan berleluasanya industri-industri atau tanpa kawalan sedikit sebanyak telah mengakibatkan pencemaran alam dan lain-lain fenomena yang menjejaskan kesihatan dan kepentingan orang awam.

Akan tetapi sekiranya Dewan Bandaraya misalnya tidak berupaya menyediakan tapak-tapak alternative yang siap sedia dengan kemudahan-kemudahan asas atau infrastruktur tidaklah wajar dan waras untuk memaksa dan menyuruh mereka berhenti aktiviti-aktivitinya dan berpindah ke kawasan yang tidak ada. Implikasi tindakan ini adalah paling besar kerana banyak sumber rezeki akan terjejas dan keciciran akan diakibatkan. Ini adalah sebabnya saya menegaskan pada Kerajaan supaya memperuntukkan cukup perlindungan

dalam pelaksanaan Akta Kerajaan Tempatan terutamanya dalam kuasa-kuasa yang akan diberikan melalui Akta ini.

Suatu contoh lagi adalah kesukaran yang dialami oleh mengiklan-pengiklan yang telahpun disebutkan oleh Yang Berhormat dari Kuala Lumpur Bandar. Pada masa sekarang Akta Kerajaan Tempatan 1976 yang sedia ada memberikan cukup kuasa-kuasa tempatan untuk bertindak terhadap pengiklan-pengiklan ini di mana perlesenan perniagaan, lesen-lesen pengiklanan dan cara-cara procedure-procedure permohonan telah ditakluki oleh pihak-pihak yang tertentu.

Mengikut Perkara 14 (1) undang-undang kecil misalnya, Dewan Bandaraya adalah mempunyai kuasa mutlak yang boleh digunakan dengan sewenang-wenangnya. Mengikut undang-undang kecil yang sama bayaran lesen perniagaan untuk pengiklanan telah melambung tinggi ke \$355 setahun dan bayaran lesen untuk pengiklanan sendiri telah naik begitu juga sebanyak 400% ataupun lebih daripada \$37.50 setiap satu pada lebih daripada \$400. Ini telah menjejaskan perniagaan pengiklanan dengan hebat. Setakat ini mujurnya Dewan Bandaraya sedang menyemak semula ketidakadilan ini dan saya berharap masalah-masalah seperti ini dapat diselesaikan dengan secepat mungkin.

Saya hendak menegaskan sebelum pindaan yang diumumkan di Dewan yang mulia ini pada hari ini diterima, Kerajaan Tempatan seperti Dewan Bandaraya sudah mempunyai kuasa yang begitu besar. Undang-undang kecil 3 (2) adalah menyatakan tentang huruf-huruf ataupun abjad bahasa, papan tanda bahawa huruf-huruf bagi perkataan-perkataan dalam Bahasa Kebangsaan hendaklah diberi keutamaan dan hendaklah dari saiz yang lebih besar daripada huruf-huruf

atau tulisan perkataan dalam bahasa lain. Akan tetapi saya telah teliti bahasa-bahasa terlibat tidak dinyatakan dan makna diberi keutamaan tidak dijelaskan, tetapi kekaburan definisi ini dapatlah diubahsuaikan oleh pihak yang tertentu misalnya Dewan Bandaraya dengan kuasa yang sedia ada tambah pula menurut use classes rule Dewan Bandaraya, pengiklan-pengiklan tersebut digolongkan sebagai industri walhal ianya lebih merupakan satu bentuk seni ataupun aktiviti perdagangan. Buat masa ini langkah Dewan Bandaraya telah menjelaskan kehidupan pengiklan-pengiklan.

Tuan Yang Dipertua, adalah penting bahawa dengan diberi kuasa yang besar ini, kuasa-kuasa tempatan mesti berwaspada dalam penggunaannya dalam memberi perhatian kepada aspek peri kemanusiaan dan lain-lain aspek sosio-ekonomi.

Pada 2hb Mac 1983 Dewan Bandaraya Kuala Lumpur telah mula menyelidiki kemungkinan membatalkan penyembelihan ayam di dalam pasar-pasar dan pengharaman penjualan daging kerbau pendek (babi) secara terbuka—sangat sensitif istilahnya. Memang benar bahawa cadangan-cadangan nampaknya ada senyuman daripada Menteri Wilayah Persekutuan, memang benar bahawa cadangan-cadangan ini adalah pada tahap penyelidikan awal sahaja, tetapi fakta bahawa Dewan bandaraya tidak pernah mengadakan dialog atau perundingan dengan penjual-penjual daging ini, penjual-penjual daging ayam dan orang awam telah menyebabkan pergolakan awam yang tidak seharusnya berlaku.

Saya ingin menegaskan bahawa kesihatan dan kebersihan hendaklah dikekalkan dalam menjual daging-daging ayam, kerbau pendek dan lain-lain demi kepentingan rakyat. Akan tetapi Pihak Berkuasa Tempatan

mestilah bersifat sensitif kepada kebiasaan (habit) tabiat, adat dan pantang-larang berbagai community di dalam negara ini. Penyembelihan binatang-binatang besar seperti lembu dan kerbau pendek di dalam rumah-rumah sembelih dalam keadaan yang paling bersih boleh diterima, akan tetapi untuk ayam, sistem dan cara penyembelihan mestilah dikaji semula dari aspek kesihatan. Biasanya tabiat ataupun kebiasaan peribadi yang menentukan kebersihannya, setelah diberikan begitu banyak kuasa, Pihak Berkuasa Tempatan mestilah mengelakkan wujudnya keadaan di mana untuk memotong seekor ikan pun seseorang mesti pergi ke rumah sembelih.

Dengan kuasa-kuasa lebih seperti dicadangkan oleh pindaan hari ini saya mendesak supaya Pihak Berkuasa Tempatan menegaskan bentuk rupa pasar-pasar yang sesuai yang diperbaiki demi mementingkan kebersihan dalam penjualan daging kerbau pendek dan sebagainya. Manakala penjualannya adalah sensitif kepada orang Islam, begitu juga pada mereka yang bukan Islam jika perlaksanaannya isolate-diasingkan dengan pembinaan dinding dan sebagainya, maka kita hendak memandang semua sensitiviti, dengan bentuk rupa pasar yang sesuai. Saya menyebutkan ini sebab percubaan-percubaan berbuat demikian di Taiping dan Kuantan tidak diterima baik. Pergolakan ini mungkin dapat dielakan jika dialog atau perundingan diadakan sebelum langkah-langkah diambil.

Berhubung dengan control atau kawalan terhadap kacau ganggu dan perindustrian-perindustrian yang memudaratkan, saya mendesak supaya Kerajaan menyenaraikan kesemua kacau ganggu tersebut, darjah keganguan, kesegeraan (urgency) penghapusannya, begitu juga dengan istilah jenis yang memudaratkan. Dengan ini saya

ataupun tidak dapat digunakan. (5) Ataupun gangguan bising boleh juga kita definisikan daripada peruntukan ini yang mana ada perusahaan-perusahaan ini kita tidak dapat menetapkan masa dia patut berhenti bekerja pada malam hari yang memerlukan pengeluaran yang banyak. Mungkin dia bekerja sampai pukul 12.00 malam ataupun kerja lebih tengah malam ataupun tidak tidur langsung. Jadi kalau perusahaan atau perniagaan ini menjalankan proses pengeluarannya dengan mengeluarkan bunyi-bunyi yang bising, tentunya akan mengganggu sehingga dalam kawasan penguasa tempatan penduduk-penduduknya tidak dapat lagi tidur dengan nyenyak oleh kerana bunyi bising ini, ini termasuk saya fikir dalam definisi ini.

Selain daripada itu, pindaan Akta ini akan melengkapkan kuasa kepada penguasa-penguasa tempatan bagi mentadbir dan menjalankan kuasa dan juga undang-undang bagi faedah orang ramai. Kita perlu ingat bahawa di kawasan penguasa-penguasa tempatan ini khasnya bagi kawasan luar bandar adalah merupakan imej yang pertama bagi Kerajaan. Bandar-bandar kecil di kawasan-kawasan penguasa tempatan di situlah orang ramai tahu pada mulanya pejabat-pejabat Kerajaan dan di situlah imej kita bermula. Jadi dengan adanya peruntukan dalam Akta ini kita akan dapat melengkapkan lagi dan penguasa-penguasa tempatan ini akan dapat mentadbirkan dan menguatkuasakan peraturan-peraturan dengan lancar dan licin dan ini tentunya akan memberikan faedah kepada rakyat dan untuk dapat memberikan perkhidmatan yang sepatutnya.

Pada pandangan saya, beberapa kebaikan daripada pindaan Akta ini jelas. Pertamanya Akta ini akan memberikan perlindungan yang cukup kepada orang ramai seperti yang saya telah katakan tadi, orang ramai akan

dapat berasa selamat sedikit, anak-anaknya ataupun keluarganya tidak lagi akan terganggu oleh bunyi bising, oleh bau busuk atau oleh kekotoran-kekotoran yang tertentu yang berada berhampiran dengan kawasan mereka itu. Perlindungan ini perlu oleh kerana rakyat kita sendiri telah dijanjikan akan mendapat perlindungan-perindungan daripada Kerajaan dan bila Kerajaan tidak menyebabkan rakyat terganggu, pihak-pihak peniaga pula mengganggu. Para pengusaha-pengusaha yang seperti saya katakan tadi akan menyebabkan gangguan-gangguan yang saya telah kelaskan kepada 5 ataupun 6 jenis pencemaran tadi. Jadi oleh itu sangat perlu peruntukan Akta ini bagi melindungi kepentingan orang ramai, untuk memberi kesejahteraan kepada rakyat seluruhnya.

Yang kedua, daripada Akta ini juga bila kita kawal dan juga melesenkan ataupun mengadakan lesen-lesen yang tertentu, tentunya ini akan memberikan satu pendapatan ataupun punca pendapatan hasil kepada penguasa-penguasa tempatan yang berkenaan.

Seperti yang kita maklum terutamanya bagi kawasan-kawasan luar bandar tidak seperti Dewan Bandaraya yang boleh dikatakan mendapat pendapatan yang stabil. Bagi Penguasa-penguasa Tempatan di luar-luar bandar kita dapati mereka mengalami masalah kekurangan kewangan untuk menjalankan kemudahan-kemudahan dan juga projek-projek pembangunan demi untuk faedah orang ramai. Kita berharap dengan peruntukan daripada pindaan Akta ini hasil-hasil daripada lesen-lesen ini kita akan dapat gunakan untuk memberikan kemudahan-kemudahan, projek-projek pembangunan demi untuk faedah orang ramai. Kita berharap dengan peruntukan daripada pindaan Akta ini hasil-hasil daripada lesen-lesen ini kita akan dapat gunakan

untuk memberikan kemudahan-kemudahan, projek-projek untuk faedah orang ramai.

Yang ketiga faedah daripada pindaan Akta ini akan dapat mengawal kegiatan-kegiatan perniagaan itu dengan cara yang lebih sihat lagi. Umpamanya, sebagai contoh dengan kita memberi lesen atau mendaftarkan mereka ini Penguasa-penguasa Tempatan akan dapat lebih kemas lagi mengawal kegiatan-kegiatan peniaga terutama yang boleh memudaratkan itu. Bila Penguasa-penguasa Tempatan mengeluarkan lesen-lesen tentunya mereka akan dapat senarai-senarai ataupun nama-nama, alamat-alamat ataupun data-data yang berkaitan dan ini akan dapat digunakan untuk tujuan perancangan ataupun sebagainya.

Tuan Yang Dipertua, sebagai kesimpulannya apa yang diperkatakan oleh Yang Berhormat dari Kepong ataupun dari Kuala Lumpur Bandar tadi bagi saya adalah tidak penting tetapi apa yang lebih penting, pindaan ini akan memberi satu perlindungan dan akan menjamin kebaikan kepada orang ramai dan akan mengemaskan lagi serta melengkapkan Penguasa-penguasa Tempatan ini dengan peraturan-peraturan yang mana boleh membantu mereka untuk menjalankan pentadbiran yang cermat, pentadbiran yang cekap demi untuk faedah orang ramai.

Akhirnya, saya mohon menyokong pindaan Akta ini.

Timbalan Yang Dipertua: Yang Berhormat dari Lumut.

5.12 ptg.

Tuan Ng Cheng Kuai (Lumut): Tuan Yang Dipertua, saya bangun untuk menyokong Akta Kerajaan Tempatan (Pindaan) 1983 yang dicadangkan oleh Yang

Berhormat Timbalan Menteri tadi. Dengan adanya peruntukan-peruntukan Undang-undang tersebut, pihak Majlis Daerah, akan berkuasa.

“mengawal dan menyelia. tred. yang memudaratkan atau yang boleh menjadi punca kacau, ganggu kepada orang awam.;”

Adalah ketara semangat dan istilah-istilah pindaan ini adalah untuk meninggikan mutu suasana dan keadaan hidup bagi pembayar-pembayar cukai.

Tuan Yang Dipertua, peruntukan-peruntukan ini adalah tepat dan sesuai untuk mengawal kilang-kilang dan perusahaan kecil yang tidak mempedulikan kepentingan orang awam misalnya kilang-kilang yang mencurahkan hampas dan lebihan kimia yang berbau busuk.

Walau bagaimanapun, saya terharu tentang sebahagian perenggan baru yang berbunyi:

“termasuk dalam keadaan-keadaan wajar dengan melarang sesuatu tred, perniagaan atau perindustrian”.

Kebimbangan saya adalah berasaskan kepada masyarakat kita yang berbilang kaum yang mengamalkan tabiat masing-masing yang berwarna warni. Maksud saya membangkitkan perkataan-perkataan tadi ada kaitan dengan ternakan babi yang terdapat di seluruh Malaysia. Mungkin dari kalangan orang Islam perusahaan ini boleh dianggapkan sebagai memudaratkan dan perlu dilarang. Saya tertarik kepada kekuatiran ini kerana lambat laun Pegawai-pegawai Penguatkuasa di peringkat Majlis Daerah mungkin cenderung memperalatkan perkataan-perkataan ini dengan pengertian dan pentafsirannya yang ketat dan sempit untuk mencapai tujuan-tujuan tertentu.

Tetapi saya percaya bukan menjadi semangat pindaan undang-undang ini untuk melumpuh atau menghancurkan perusahaan ternakan babi yang akibatnya akan mencetus perasaan terharu atau keadaan huru hara di kalangan bukan Islam yang banyak bergantung kepada daging ini. Sememangnya jika perusahaan kecil ini lumpuh, orang-orang bukan Islam terpaksa memilih daging ayam, akhirnya harga pasaran ayam akan berlipat ganda yang akan menambahkan tanggungan sara hidup orang desa.

Tuan Yang Dipertua, oleh yang demikian, saya bercadang bahawa adalah mustahak bagi Kementerian Yang Berhormat Timbalan Menteri menggubal garis-garis panduan yang sesuai untuk mencegah berlakunya peristiwa-peristiwa yang saya sebutkan tadi yang boleh memecah belahkan perpaduan dan muhibbah negara kita yang berbilang kaum. Dengan kata-kata demikian, saya menyokong Rang Undang-undang ini.

Timbalan Yang Dipertua: Yang Berhormat dari Bukit Mas.

5.18 ptg.

Tuan Mutang Tagal (Bukit Mas): Tuan Yang Dipertua, saya turut bangun untuk membahas suatu Akta untuk meminda Akta Kerajaan Tempatan 1976.

Pada pendapat saya pindaan kepada Seksyen 102 Akta tersebut adalah menasabah memandangkan tahap kemajuan negara kita pada saat ini. Negara kita yang sedang membangun, negara kita yang sedang pesat dalam aktiviti ekonomi dan perusahaannya, memang memerlukan kawalan di atas aktiviti-aktiviti ekonomi ataupun perusahaan. Negara dan masyarakat kita yang menjadi kompleks, memerlukan undang-undang yang memberi kuasa kepada badan-badan ataupun penguasa-penguasa yang

tertentu supaya menentukan bahawa segala kegiatan ekonomi yang diambil oleh orang ramai tidak dapat mewujudkan ataupun tidak menjadi punca kacau ganggu kepada orang awam. Pindaan yang telah dibentangkan pada Dewan ini, kuasa yang diberi kepada Kerajaan Tempatan ataupun badan-badan yang berkenaan memang mempunyai kuasa yang luas tetapi kuasa yang luas ini memang perlu supaya dapat mengawal dan menyelia tred, perniagaan ataupun perindustrian dari memudaratkan orang-orang awam.

Selain daripada apa yang telah disebutkan oleh rakan-rakan saya tadi yang menyatakan bahawa ada beberapa jenis perusahaan atau perniagaan (trade) atau perindustrian yang akan mewujudkan perniagaan (trade) yang dapat dimasuki dalam lingkungan trade memudaratkan ataupun yang akan menjadi punca kacau ganggu seperti perniagaan (trade) ataupun perindustrian yang akan mencemarkan udara, air atau sungai dan laut. Saya juga teringat dengan satu aspek kehidupan masyarakat yang penting ianya aspek moral. Saya terkejut kalau tidak ada kuasa diberikan kepada Kerajaan Tempatan ataupun badan-badan yang tertentu supaya kuasa diberi untuk mengawal trade-trade tersebut, mungkin dalam negara, dalam ekonomi kita yang pesat maju, tanpa kawalan mungkin ada wujud trade atau perniagaan ataupun perindustrian yang dengan tidak sengajanya diberi lesen supaya berjalan dan diwaktu diberi lesen untuk menjalankan perniagaan ataupun perusahaan mereka, kegiatan mereka itu akan meruntuhkan piawai akhlak di antara orang ramai.

(Dengan izin) The normal fabric of the society will be eroded simply because sufficient powers have not been given to the proper authorities to ensure that certain trade business or

industry should not have been given licence in the first place to operate. Oleh kerana itu memang penting kuasa harus diberi kepada Kerajaan Tempatan atau badan tertentu ataupun kepada pegawai-pegawai tertentu supaya mengawal segala perniagaan (trade) atau perindustrian yang akan meruntuhkan akhlak (moral fabric) masyarakat kita.

Dan waktu Dewan ini memberi kuasa kepada Kerajaan Tempatan ataupun kepada badan-badan tertentu ataupun kepada pegawai-pegawai tertentu, kuasa ini diberi oleh Parlimen kepada badan-badan tertentu, Kerajaan tertentu dengan harapan supaya Kerajaan Tempatan ataupun badan-badan tertentu ataupun pegawai-pegawai tertentu hendaklah menggunakan kuasa-kuasa yang diberikan kepada mereka dengan menggunakan budibicara yang ikhlas, dengan menggunakan budibicara mereka secara objektif. Harapan yang diberi oleh Parlimen kepada Kerajaan Tempatan ataupun kepada badan-badan tertentu itu ada berkaitan dengan tanggungjawab Kerajaan Tempatan atau badan-badan tertentu ataupun pegawai-pegawai tertentu yang akan melaksanakan undang-undang yang akan diberikan oleh Parlimen. Dan oleh kerana itu apa yang telah disebutkan oleh Ahli Yang Berhormat dari Kuala Lumpur Bandar tadi di mana Kementerian tersebut harus memberi definasi yang lengkap dan yang cukup itu tidak perlu. Memang kita perlu memberikan definasi kepada perkataan-perkataan yang telah digunakan di dalam pindaan ini supaya kita dapat tahu. Tetapi sepintas lalu sewaktu membaca pindaan tersebut, kita terdapat bahawa erti kata ataupun istilah yang telah digunakan dapat kita mengertikan dan kalau Parlimen dibebankan dengan mewujudkan ataupun memberi definasi kepada segala istilah, segala perkataan yang kita akan gunakan dalam undang-

undang yang dibentangkan di hadapan Dewan ini, memang adalah menjadi satu beban yang berat oleh kerana tugas Parlimen khususnya ialah untuk membuat, mewujudkan undang-undang dengan izin, "The first primary function of Parliament is to make law and the function of interpretation lies with the judiciary".

Jadi fungsi untuk memberi tafsiran kepada istilah ataupun kepada phrase, perkataan, yang digunakan dalam sesuatu perenggan undang-undang itu terletak kepada bidang badan kehakiman kita. Kalau Parlimen diberi kuasa ataupun mengambil pekerjaan untuk mewujudkan atau memberi tafsiran kepada segala istilah yang digunakan di dalam Dewan ini di dalam undang-undang maka badan kehakiman akan hilang perkerjaan mereka. Dan oleh kerana itu Dewan ini tidak harus dibebankan dengan pekerjaan untuk memberi tafsiran definasi kepada segala ataupun kesemua istilah yang digunakan di dalam Rang Undang-undang yang dibentangkan di Dewan yang mulia ini. Dan oleh kerana itu adalah harapan kita supaya pindaan tersebut ini akan memberi kuasa kepada Kerajaan Tempatan, badan-badan yang tertentu ataupun pegawai-pegawai yang tertentu supaya memberi kawalan yang sempurna, kawalan yang munasabah dalam memberi lesen untuk menjalankan satu tred ataupun satu perusahaan, perniagaan, perindustrian yang tidak akan memudaratkan atau yang tidak menjadi punca kacau ganggu kepada orang awam oleh kerana negara kita yang pesat maju berkembang dalam kegiatan ekonominya, negara kita yang berbilang kaum dan berbilang bangsa, ugama, keturunan dan adat-istiadat.

Kerajaan tertentu, badan tertentu harus diberi kuasa supaya dapat mengawal segala kegiatan yang akan meruntuhkan akhlak di kalangan

orang awam. Selain daripada itu ia juga perlu supaya menentukan aktiviti yang dijalankan oleh segolongan orang ataupun seorang awam tidak akan mencemarkan udara, sungai, laut dan tempat kediaman orang-orang awam.

Dengan ini, Tuan Yang Dipertua, saya menyokong Suatu Akta untuk meminda Akta Kerajaan Tempatan 1976.

Timbalan Yang Dipertua: Yang Berhormat dari Mas Gading.

5.31 ptg.

Tuan Patrick Anek Uren (Mas Gading): Tuan Yang Dipertua, saya ingin mengambil serta dalam perbahasan Undang-undang untuk meminda Akta Kerajaan Tempatan dalam bacaan kali kedua ini.

Saya tertarik hati kepada perkataan yang digunakan dalam pindaan ini, kerana perkataan "memudaratkan" (obnoxious) ini sebenarnya adalah perkataan yang luas. Saya walaupun tidak setuju memerlukan Parlimen untuk memberi tafsiran dan istilah daripada perkataan yang digunakan di sini, sungguhpun demikian, saya fikir perkataan memudaratkan (obnoxious) ini adalah luas dan oleh kerana kuasa yang akan diberi kepada pihak berkuasa melalui undang-undang ini adalah satu kuasa yang memerlukan discretion, kuasa yang diberi kepada satu orang manusia untuk menjalankannya. Saya fikir kalau dapat perkataan yang lain dipakai, perkataan yang lebih tepat dan perkataan yang walaupun sempit daripada tafsirannya supaya seorang yang diberi kuasa menjalankan dengan discretionnya itu akan menggunakannya dengan wajar dan sebaik-baiknya untuk menguntungkan rakyat yang mana Akta ini ditujukan.

Saya fikir kalau kita memberi kuasa kepada seseorang untuk menjalankan tugas, kita disini boleh katakan O.K. kuasa yang diberi adalah kuasa objective tetapi kita beri kuasa kepada seorang manusia mahu tidak mahu subjective juga. Budibicara seorang manusia ialah budibicara peribadi menurut apa yang dipandang itulah asas tindakan dan asas keputusan. Kalau kita memberi kuasa kepada seorang manusia macam itu dengan perkataan yang tidak ditepatkan ataupun perkataan yang begitu luas seperti obnoxious, saya khuatir, Tuan Yang Dipertua.

Sebenarnya, tujuan Akta ini adalah baik selain daripada perkataan yang digunakan. Selain daripada perkataan memudaratkan yang saya khuatir itu, diujung phrasenya "atau sesuatu kelas orang awam", semua yang sampai daripada mengawal "kepada orang awam" saya rasa sudah cukup, tidak payah kita tambah "atau sesuatu kelas orang awam". Kalau kita taruh "sesuatu kelas orang awam" ini kita membuat satu kuasa yang boleh disalahgunakan: siapakah orang awam, siapakah "sesuatu kelas orang awam". Saya fikir kalau kita taruh full stop—kepada orang awam full stop dan jangan tambah lagi "sesuatu kelas orang awam". Ini akan menjauhkan kekeliruan, keraguan kepada orang tertentu. Saya pohon kalau dapat dipertimbangkan semula iaitu ayat diujung phrase itu dipotong.

Satu lagi perkara iaitu kebaikan tujuan untuk mengadakan pindaan ini ialah sungguhpun Akta Kerajaan Tempatan telah diluluskan pada tahun 1976 iaitu kuasa yang meluaskan juga dan Akta tersebut pun kalau saya tidak salah dikuatkuasa kepada Sabah dan Sarawak, tetapi selama ini kuasa tempatan tidak mempunyai kuasa yang tepat untuk mengawal kegiatan-kegiatan tertentu lebih-lebih lagi kegiatan seperti yang telah disebut

oleh kawan kita tadi yang boleh membawa kepada pendedahan orang ramai kepada bahaya moral.

Di Sabah dan Sarawak setahu saya, mungkin dahulu di Pulau Pinang pun begitu juga, di tempat-tempat di mana ada tertubuhnya industri-industri kecil ataupun sebagai supporting industry telah dilakukan kegiatan macam girlie bar, massage parlours dan sebagainya. Ini kalau kita menggunakan perkataan obnoxious tidak tepat. Obnoxious atau memudaratkan ini adalah dari segi pandangan sesuatu orang. Tetapi kalau kita cari perkataan yang lebih tepat supaya merangkumkan feeling—perasaan orang awam, perasaan orang yang terdedah kepada bahaya moral ini, perasaan orang yang terpaksa menjadi mangsa kepada pengusaha-pengusaha yang menggunakan manusia sebagai alat untuk mendapatkan nasib untung mereka.

Banyak telah saya lihat, mereka minta lesen, kalau di Sabah dan Sarawak menggunakan Business Name Registration Ordinance. Selepas Business Name Registration didaftarkan di bawah Akta itu—Business Name Registration 1956, mereka buka bar, buka night club dan terpaksa orang-orang daripada kampung, daripada desa turun ke pasar untuk mencari nafkah hidup, Tuan Yang Dipertua. Mereka ini diberi pekerjaan di dalam tempat-tempat macam itu dan akhirnya Menteri Kebajikan Am yang telah menjadi beban dengan pekerjaan yang bertambah akibat daripada kegiatan mereka yang cari untung dengan melakukan perniagaan dan perusahaan yang macam itu. Saya tak ragu fasal pencemaran air, pencemaran udara, berbau ataupun apa, itu boleh kita tempatkan. Kalau kita menternak babi atau ayam di kampung, itu tak patut, sebab ini mencemarkan bukan hanya orang yang duduk di kawasan tertentu tetapi orang yang mengusaha sendiri, tetapi

ini boleh kita tempatkan dan bila dengan bau cemarnya, banyak orang mengetahuinya. Tetapi yang tidak berbau, yang tidak nampak, yang tidak menarik hati orang ramai, tetapi kesan buruknya begitu deras dan banyak ialah perusahaan dan perniagaan yang menggunakan gadis-gadis manis dari kampung dan desa di seluruh negara.

Saya harap bahawa dengan berkuatkuasanya undang-undang ini nanti dan kalau dapat dipinda lagi dengan perkataan yang lebih tepat akan berlakunya satu tindakan terhadap mereka yang menjalankan perniagaan sekarang, seperti yang telah saya sebut tadi.

Undang-undang yang kita sedang bahas telah disebutkan oleh beberapa Ahli yang telah bercakap sebelum saya sebagai mencukupi, tetapi saya merasakan walaupun tujuannya baik, perkataannya tidak mencukupi, dan juga kuasa yang meluas macam ini kalau kita tidak menggunakan perkataan yang tepat dan juga dengan ketidak adanya “recourse to the Court of Law” sebab memang benar seperti Ahli yang baru bercakap tadi, Parliament’s duty is to make law. Jadi fasal pelaksanaan law ini adalah kehakiman tetapi dengan memberi kuasa kepada satu orang penguasa tempatan dan kita berharap budibicaranya adalah objective tetapi kalau budibicaranya terdapat subjective dan merugikan sesuatu penguasa atau peniaga dengan tidak adanya recourse to the Court of Law, make undang-undang ini akan membawa injustice kepada pengusaha-pengusaha dan peniaga-peniaga ini dan injustice ini memanglah tidak menjadi satu tujuan Parlimen.

Saya berasa kita hidup di Malaysia ini satu negara yang mencukupi berbilang kaum, ugama dan keturunan, the principle of give and take must rule, Jadi kalau kita

meletakkan power of discretion kepada seseorang manusia, kita patut juga memberi kuasa kepada seseorang yang merasa kerugian untuk mengambil tindakan undang-undang, recourse to the Court of Law.

Tuan Yang Dipertua, saya mengambil kira, seseorang yang berniaga, seseorang yang berusaha dalam apa kegiatan ialah seseorang enterpreneure, seseorang yang mengumpul capital, mengumpul tenaga manusia untuk mencari untung. Jadi, kalau kita melesenkan seseorang yang mohon untuk membuka perniagaan, kita harap kepada perkataan 'obnoxious' untuk menyekat dan mengawal seseorang itu kelak. Perkataan obnoxious ini perkataan yang begitu meluas, maka seseorang peniaga itu telah melaborkan modal beratus ribu dan terpaksa nanti; mula-mulanya pegawai A mengeluarkan lesen, tetapi lepas itu pegawai A ini pindah ke kawasan lain, pegawai B bertukar ke situ, jadi pegawai B ini tak setuju sebab kuasa obnoxious ini subjective, pada pendapat saya. Maka pegawai B kata: tak boleh, lesen ini dibatalkan. Maka seseorang peniaga/perusahawan itu tadi telah melaborkan banyak wang ringgit dan akan mendapat kerugian daripada tindakan yang macam ini dan tanpa recourse to the Court of Law, ke mana hendak cari justice.

Saya mohon, Tuan Yang Dipertua, selain daripada kita mengharapkan kepada budibicara seseorang yang menjalan dan menguatkuasakan undang-undang ini nanti, selain daripada kita mengharapkan bahawa akan nanti budibicaranya adalah objective, saya ingin mohon kepada penukaran perkataan "obnoxious" dan juga "the last praise" atau sesuatu kelas orang awam ini dipinda semula dan juga untuk mententeramkan perasaan pihak-pihak yang berniaga dan berusaha, kita mensenaraikan apa kegiatan tertentu yang benar-benar difikirkan menjadi punca pencemaran,

punca gangguan kepada masyarakat. Saya berharap demikian oleh kerana, ini disebut semula, kita hidup di negara Malaysia ini dengan adanya berbilang kaum lebih baik kita mengelakkan daripada salah sangka sebelum kita menguatkuasakan undang-undang ini.

Jadi, perkara yang saya hendak sebut bersabit dengan pindaan ini tak ada banyak daripada yang telah saya katakan tadi, dengan itu sahaja saya duduk semula.

Timbalan Yang Dipertua: Yang Berhormat Timbalan Menteri, sila jawab.

5.49 ptg.

Puan Napsiah binti Omar: Tuan Yang Dipertua, saya ucapkan ribuan terima kasih kepada Ahli-ahli Yang Berhormat yang telah sudi bangun untuk menyokong cadangan yang saya bawa tadi. Saya juga tidak ketinggalan untuk mengucapkan ribuan terima kasih juga kepada Ahli-ahli Yang Berhormat yang telah mengambil berat untuk memberi pandangan mereka, seperti Ahli-ahli Yang Berhormat dari Kuala Lumpur Bandar dan Kepong. Kelohan dan keraguan yang disuarakan oleh kedua-dua Ahli Yang Berhormat ini adalah diambil perhatian. Sebenarnya seksyen 102, Akta 171, Kerajaan Tempatan 1976 adalah memberi kuasa am kepada penguasa-penguasa tempatan untuk membuat undang-undang kecil.

Dengan izin, Tuan Yang Dipertua, saya akan bacakan seksyen 102.

"Selain daripada kuasa-kuasa untuk membuat undang-undang kecil yang diberi dengan nyata atau secara fahaman kepada pihak berkuasa tempatan oleh mana-mana peruntukan lain Akta ini tiap-tiap pihak berkuasa tempatan boleh dari semasa ke semasa membuat, meminda dan membatalkan undang-undang

kecil mengenai segala perkara yang perlu atau diinginkan untuk memelihara kesihatan, keselamatan dan kesentosaan penduduk-penduduk atau untuk mengadakan aturan dan pengelolaan yang baik bagi kawasan pihak berkuasa tempatan dan khususnya mengenai segala atau mana-mana daripada maksud-maksud yang berikut;”.

Dan untuk makluman Ahli-ahli Yang Berhormat, “maksud-maksud yang berikut” itu adalah sejumlah 21 daripada (a) hingga (u) dan cadangan yang saya ingin membawa ini iaitu satu Akta untuk meminda Akta Kerajaan Tempatan 1976 ini hanya melibatkan Seksyen (s), satu bahagian daripada yang dikatakan 21 maksud tadi. Jadi, untuk makluman Ahli Yang Berhormat keraguan-keraguan yang dibuat tadi rasa saya tidaklah perlu kerana di bawah Seksyen 120 (s) baru ini undang-undang kecil akan dibuat dan dalam undang-undang kecil definasi-definasi yang tepat boleh dibuat dan rasa saya di sini boleh juga disenaraikan tred-tred ataupun perniagaan-perniagaan ataupun perindustrian-perindustrian yang dikatakan dari jenis yang memudaratkan itu.

Selepas itu pula setelah definasi-definasi ini telah dibuat, semua pihak yang terlibat bolehlah dipanggil dan berunding dengan penguasa tempatan itu dan ini baru sahaja satu peringkatnya. Diperingkat yang kedua pula, setelah itu semua aspek masalah-masalah yang terlibat akan ditimbang pada tiga peringkat. Di peringkat pertama di peringkat penguasa tempatan. Kedua, di peringkat Kerajaan Negeri, dan ketiga, di peringkat Kerajaan Persekutuan. Setiap kes baru akan ditimbang secara (dengan izin) “on the merit of each case” dan saya percaya Ahli-ahli yang dilantik untuk

menganggotai majlis-majlis yang saya sebutkan tadi daripada peringkat penguasa tempatan hinggalah kepada peringkat Kerajaan Persekutuan akan menggunakan budibicara yang bijaksana untuk menimbangkan satu-satu kes.

Saya tertarik juga apa yang dikatakan oleh Ahli Yang Berhormat dari Kepong mengatakan iaitu pindaan ini akan memberi kuasa yang luas kepada penguasa-penguasa tempatan. Sebenarnya kuasa yang akan diberi tidak akan menjadi begitu luas sepertimana yang disebutkan oleh Ahli Yang Berhormat. Akta Kerajaan Tempatan 1976 telah diluluskan hanya baru-baru ini. Akta itu diwartakan pada 25-3-76. Jika perlu Akta Kerajaan Tempatan 1976 ini akan disemak semula untuk menyesuaikan dari masa ke semasa dan Yang Berhormat Menteri Perumahan dan Kerajaan Tempatan telah pun menyuarakan bahawa Akta Kerajaan Tempatan 1976 ini akan disemak semula, mungkin dalam tahun ini juga.

Berkenaan dengan perkara yang lain yang dibangkitkan oleh Ahli Yang Berhormat dari Kepong tentang masalah iklan adalah satu masalah yang lain. Ini bukanlah satu “obnoxious trade” ataupun satu jenis tred yang dikatakan membuat mudarat ataupun “a source of public nuisance”. Satu kajian sedang dijalankan untuk mengatasi masalah-masalah berkaitan dengan iklan-iklan.

Yang keduanya tentang penjualan daging ini tadi, ini tidaklah ada kena mengena dengan pindaan yang dicadangkan. Walau bagaimanapun, pihak Dewan Bandaraya sedang mengkaji masalah ini. Masalah sensitif mengenai jualan daging-daging kerbau pendek tadi, di pasar-pasar telah diselesaikan, ruang-ruang yang berasingan telah pun disediakan di sebilangan besar pasar-pasar.

Tentang ternakan kerbau pendek ini juga, pada masa akan datang semua undang-undang kecil akan diteliti oleh Kementerian Perumahan dan Kerajaan Tempatan sebelum undang-undang kecil ini dilaksanakan.

Ahli Yang Berhormat dari Mas Gading telah pun menyuarakan juga tentang perlunya tafsiran-tafsiran yang tepat mengenai beberapa perkataan tadi. Tafsiran-tafsiran yang tepat akan dimasukkan ke dalam undang-undang kecil sepertimana yang saya katakan tadi, dan juga, saya ingin mengatakan di sini iaitu Akta Kerajaan Tempatan 1976 ini tidak dipakai di Sabah dan Sarawak. Sabah dan Sarawak mempunyai undang-undang yang berlainan. Akta Kerajaan Tempatan 1976 ini hanyalah digunakan di Semenanjung Malaysia sahaja.

Ahli Yang Berhormat dari Mas Gading juga ada mengatakan berkenaan dengan seorang yang terkilang tentang sesuatu perkara dia bolehlah mengambil tindakan di mahkamah. Ini bermakna bahawa seseorang itu adalah mempunyai kemudahan ataupun, dengan izin, "privilege of recourse to a court of law."

Tuan Yang Dipertua, saya ingin sekali lagi mengatakan di sini iaitu cadangan yang saya bawa ini tadi bukanlah bertujuan untuk menyusahkan orang ramai, tetapi, sebagaimana dikatakan oleh salah seorang Ahli Yang Berhormat tadi, adalah untuk meninggikan mutu kehidupan rakyat jelata.

Saya dengan itu sekali lagi mengucapkan terima kasih kepada Ahli-ahli Yang Berhormat yang telah sudi bangun untuk memberi pendapat mereka.

Timbalan Yang Dipertua: Ahli-ahli Yang Berhormat, sekarang saya kemukakan masalah kepada Majlis bagi diputuskan.

Usul dikemuka bagi diputuskan, dan disetujui.

Rang Undang-undang dibacakan kali yang kedua dan diserahkan kepada Dewan sebagai Jawatankuasa.

Dewan bersidang sebagai Jawatankuasa.

Rang Undang-undang ditimbang dalam Jawatankuasa.

(Timbalan Yang Dipertua *mem-pengerusikan Jawatankuasa*)

Fasal 1 dan 2 diperintahkan menjadi sebahagian daripada Rang Undang-undang.

Rang Undang-undang dilaporkan dengan tidak ada pindaan: dibacakan kali yang ketiga dan diluluskan.

RANG UNDANG-UNDANG BAHASA KEBANGSAAN (PINDAAN DAN PERLUASAN)

Bacaan Kali Yang Kedua dan Ketiga

6.00 ptg.

- **Timbalan Menteri di Jabatan Perdana Menteri (Dato' Haji Mohamed Suhaimi bin Dato' Haji Kamaruddin):** Tuan Yang Dipertua, saya mohon mencadangkan bahawa suatu Rang Undang-undang yang bernama Suatu Akta bagi meminda Akta Bahasa Kebangsaan 1963/67, dan bagi memperluaskan kuatkuasa Akta itu, sebagaimana dipinda, ke seluruh bahagian dalam Malaysia dibaca bagi kali kedua sekarang.

Pindaan yang dicadangkan ke atas Akta Bahasa Kebangsaan 1963/67 ini melibatkan dua aspek. Yang pertama sepertimana yang dinyatakan dalam tajuk panjangnya ialah bagi mengadakan peruntukan bagi memperluaskan kuatkuasa Akta itu sebagaimana dipinda di seluruh Malaysia dan juga peruntukan-peruntukan bagi badan-badan perundangan negeri Sabah dan

Sarawak melalui enakmen negeri masing-masing menetapkan tarikh-tarikh berlainan bagi mula berkuatkuasanya peruntukan-peruntukan yang berlainan dalam akta di negeri-negeri itu.

Aspek yang kedua ialah bagi memotong proviso kepada seksyen 5 Akta Bahasa Kebangsaan, 1963/67 yang akan menjadikan pemakaian bahasa Inggeris dalam Parlimen oleh Ahli-ahli bagi dan dari negeri Sabah dan Sarawak di atas tahap yang sama dengan rakan sejawatnya dari Semenanjung.

Tuan Yang Dipertua, sebagaimana Ahli-ahli Yang Berhormat sedia maklum bahawa apabila Persekutuan Tanah Melayu mencapai kemerdekaan dalam tahun 1957 Perlembagaan telah mengisytiharkan di bawah Perkara 152 bahawa Bahasa Kebangsaan ialah Bahasa Melayu tetapi bahasa Inggeris masih dibenarkan terus digunakan bagi semua maksud.

Pembentukan Malaysia dalam tahun 1963 tidak mengubah keadaan ini malahan di bawah Perkara 161 Perlembagaan Persekutuan, bahasa Inggeris terus boleh digunakan bagi semua maksud di Sabah dan Sarawak selama tempoh 10 tahun dari tarikh Hari Malaysia. Perkara 161 juga mengisytiharkan bahawa sekiranya sesuatu Akta Parlimen diluluskan bagi menghadkan kegunaan bahasa Inggeris di Sabah dan di Sarawak Akta tersebut tidak akan berkuatkuasa di negeri-negeri tersebut melainkan Badan Perundangan Negeri itu membuat sesuatu undang-undang meluluskan Akta Parlimen itu.

Dalam tahun 1963 Parlimen meluluskan suatu Akta bernama Akta Bahasa Kebangsaan 1963 mengisytiharkan bahawa tulisan rasmi bagi Bahasa Kebangsaan ialah tulisan rumi.

Pada tahun 1967 Parlimen meluluskan suatu Akta bernama Akta Bahasa Kebangsaan, 1967. Antara lain, menghad penggunaan bahasa Inggeris bagi maksud digunakan dalam mahkamah dan sekiranya diizinkan oleh Tuan Yang Dipertua Dewan dalam Dewan Parlimen. Kedua-dua Akta ini hanya berkuatkuasa di Semenanjung Malaysia.

Tuan yang Dipertua, bagi melaksanakan dasar Bahasa Kebangsaan di seluruh Malaysia sejajar dengan konsep Perkara 152 Perlembagaan Persekutuan, suatu Akta perlu diluluskan oleh Parlimen bagi memperluaskan kuatkuasa Akta Kebangsaan 1963/67 ke Sabah dan Sarawak. Walaupun Akta tersebut iaitu Akta Bahasa Kebangsaan (Perluasan) diluluskan, Akta ini tidak menjejaskan penggunaan bahasa Inggeris dan bahasa bumiputera di Sarawak dan di Sabah selagi Badan Perundangan Sabah dan Sarawak masing-masingnya tidak membuat suatu undang-undang meluluskan pemakaian Akta itu di Sabah dan Sarawak.

Rang Undang-undang ini mempunyai tiga fasal. Fasal pertama ialah tajuk ringkas dan pemakaiannya.

Fasal kedua bertujuan meminda seksyen 1 Akta Bahasa Kebangsaan, 1963/67 untuk mengadakan peruntukan bagi pemakaian Akta ke semua bahagian Malaysia dan juga peruntukan-peruntukan bagi Badan Perundangan Negeri Sabah dan Badan Perundangan Negeri Sarawak melalui enakmen Negeri masing-masing menetapkan tarikh-tarikh yang berlainan bagi mula berkuatkuasanya peruntukan-peruntukan yang berlainan dalam Akta di Negeri-negeri itu.

Fasal tiga bertujuan meminda seksyen 5 Akta yang menjadikan pemakaian bahasa Inggeris dalam Parlimen oleh Ahli-ahli bagi dan dari

Negeri Sabah atau Negeri Sarawak sama tahapnya dengan rakan sejawatnya dari Semenanjung.

Tuan Yang Dipertua, saya mohon mencadangkan.

Timbalan Menteri Pengangkutan (Dato' Abu Hassan bin Haji Omar): Tuan Yang Dipertua, saya mohon menyokong.

Timbalan Yang Dipertua: Ahli-ahli Yang Berhormat, masalah di hadapan Majlis ialah Suatu Akta bagi meminda Akta Bahasa Kebangsaan 1963/67, dan bagi memperluaskan kuasa Akta itu, sebagaimana dipinda, ke semua bahagian dalam Malaysia, adalah terbuka untuk dibahas.

Ahli Yang Berhormat dari Sandakan.

6.08 ptg.

Tuan Fung Ket Wing (Sandakan): Tuan Speaker, I rise to participate in the debate on the amendment to the National Language Act, 1963/67 which seeks to extend the operation of the Act throughout Malaysia. The National Language Act was partly enacted in 1963 and remainder in 1967. It was revised in 1971. The Act, though passed in 1963/67.....

Tuan Patrick Anek Uren (Mas Gading): (*Bangun*).

Timbalan Yang Dipertua: Ahli Yang Berhormat hendak apa? Sebutkan Tertib Mesyuarat.

Tuan Patrick Anak Uren: The Member did not ask permission. Dia tak minta kelulusan daripada Tuan Speaker sebelum berbahas dalam bahasa Inggeris.

Timbalan Yang Dipertua: Tak payah, Ahli Yang Berhormat. Ini mungkin last chance dia. (*Ketawa*).

Tuan Fung Ket Wing: The National Language Act though passed in 1963/1967 was not fully implemented in West Malaysia until 1976—13 years after its enactment. Members of Parliament from the Federation of Malaysia were permitted to use both Malay and English until 1976. The Act did not prohibit the use of the English language in Parliament by Members for or from Sabah and Sarawak. Now the Government proposes to amend this Act to make it compulsory for Members of Parliament of Sabah and Sarawak to use Bahasa Malaysia in Parliament.

In introducing these amendments the Government has totally reneged the very promise on which Malaysia was formed. I would like to remind the Government viz-a-viz the issue of the National Language and the Official Language in the States of Sabah and Sarawak were recommended by the Cobbold Report, the Commission of Enquiry into North Borneo and Sarawak in 1962 which stated:

“*Language—*

(i) *National Language—*The Constitution of the Federation of Malaya provides that Malay is the national language. Objection is felt in some quarters to the idea that this provisions should apply to the Borneo territories and the British members of the Commission consider that this is a matter for the peoples of the Borneo territories to decide for themselves when fully elected representative bodies have been constituted.

(ii) *Official languages—*With regard to official languages, a majority of opinion favours Malay and English as official languages without any time limit in the Borneo States. The Chairman and the

British members recommend that a provision to this effect be made in the Constitution.

- (iii) With regard to the languages for debates and discussions in the State Assemblies of the Borneo territories, the Malay members recommend that these be in Malay, English or any of the indigenous languages at present in use in the respective Assemblies, for a period of ten years after the establishment of Malaysia and thereafter until such time as the Central Government in consultation with the State Government of the territory concerned provides that only the national language may be used. The Central Government should not institute any move without prior consultation with the State Government. The Chairman and the British members recommend that this provision should remain in force without time limit, until and unless the State Government decide otherwise."

The Report of the Inter-Government Committee, 1962 on the National Language and Constitutional Safeguards agreed as follows:

National Language

28. Malay should be the national language of the Federation of Malaysia, but Article 152 should be modified in its application to the Borneo States so as to secure that:

- (a) for a period of 10 years after Malaysia Day and thereafter until the State Legislature otherwise provides, the English

language shall be used in the Legislative Assembly and for all other official purposes in the State, whether Federal of State purposes, including correspondence with Federal Ministries and Departments;

- (b) for a period of ten years after Malaysia Day and thereafter until the Federal Parliament otherwise provides, the English language may be used by the representatives of the Borneo States in both Houses of the Federal Parliament;

Constitutional Safeguards: The Inter Governmental Committee Report, 1962 stated that the Federal Constitution should provide that certain provisions relating to the Borneo States should not be amended or repealed without the concurrence of the Government of the State concerned, and this also includes language. The question that arises is whether the Federal Government has obtained the concurrence of the respective State Governments of Sabah and Sarawak in introducing these amendments; if so, whether such concurrence was given by the respective State Governments after ascertaining the wishes of the people in these two States.

The development of the National Language is still in its infancy stage in Sabah and Sarawak and the extension of the National Language Act to these two States will cause difficulties to the people of Sabah and Sarawak. After all, the National Language Act was introduced in Peninsular Malaysia some 10 years after Merdeka and its full implementation took place only in the seventies.

The Education Act was extended to Sabah in 1976 and Sarawak the following year. A generation of Sabahans educated and conversant in Bahasa Malaysia has yet to emerge in Sabah. By extending the Act to cover Sabah and Sarawak, it will be construed as an attempt to colonise these two States—a new form of colonialism perpetrated by Peninsular Malaysia.

I call on the Government to respect the wishes of the people of Sabah and Sarawak and to respect the basis of the Cobbold Commission and the Inter-Government Commission.

The Prime Minister has gone on record calling Malaysians to respect the understanding that was painstakingly achieved before Merdeka in 1957. I call on the Prime Minister to respect the Constitutional safeguards and the basis on which Malaysia was formed. The rights of Sabahans and Sarawakians must not be chirped away without their concurrence.

I would also call on the Government to allow the State Legislatures of Sabah and Sarawak to decide on the method thereon after ascertaining the wishes of the people of these two States and only after doing so should a Bill of this nature be tabled in this House. That is the proper and logical thing to do.

With regard to the use of English in this House by Members of Parliament from Sabah and Sarawak, I suggest that an extension of 10 years be given to enable the Members of Parliament from these two States to master the language. As it is now, we often see the pathetic sight of some Members of Parliament from Sabah and Sarawak struggling to read the texts of their speeches in Bahasa Malaysia, which have already been translated for them, and this is not only confined to them but also includes Members of

Parliament from Peninsular Malaysia. Why throttle our Members of Parliament when we are elected by the people to represent them effectively in this House. We live more than 1,000 miles from Peninsular Malaysia with our own history and socio-economic problems. Give us time to study and master the National Language and not cut tongues just to placate language fanatics in the country.

Tuan Patrick Anek Uren: Tuan Yang Dipertua, on a point of order.

Timbalan Yang Dipertua: Ahli Yang Berhormat, sebutkan peraturan itu!

Tuan Patrick Anek Uren: Di bawah Peraturan Mesyuarat 35 (6), seseorang Ahli tidak patut membaca ucapannya.

Timbalan Yang Dipertua: Sila, Ahli Yang Berhormat. Sudah habiskah?

Tuan Fung Ket Wing: Sudah! (Ketawa).

Timbalan Yang Dipertua: Ahli Yang Berhormat dari Sibü.

6.20 ptg.

Tuan Ling Sie Ming (Sibü) (Dengan izin) Mr. Speaker, this noble House has been asked to debate the National Language (Amendment and Extension) Bill 1983, which will disallow the Members of this House from Sarawak and Sabah to speak in English, and which provides for the application of the Act throughout Malaysia, and also provides for the Legislatures of the respective States of Sabah and Sarawak by an amendment to appoint different dates for the coming into force the different provisions of the Act in those two States. To these amendments I would strongly oppose, for the Barisan National Government have taken no account of the special position of the two States while introducing this Bill.

Although Sarawak and Sabah have achieved independence through Malaysia nearly 20 years ago, yet it was in 1977 that the National Language was introduced into Sarawak and Sabah.

In 1975 and 1976 the Yang Dipertuan Agong approved that the Education Act be extended to Sarawak and Sabah and only after that period, i.e. starting from 1977, in Sarawak and Sabah Bahasa Kebangsaan was made a compulsory subject in the primary curriculum and English primary schools were converted into national primary schools at the time.

Our Constitution also stipulates that English can be used both in Parliament and the Dewan Undangan Negeri for a period of ten years as from the day of Independence, and it can also be used in Parliament unless Parliament decides otherwise, which means our Government gave at least 10 years for learning Bahasa Kebangsaan in West Malaysia, but it was only 7 years since the Education Act, 1961 was extended to Sarawak.....

Tuan Patrick Anek Uren: On a point of order di bawah Peraturan Mesyuarat 35 (6). Ahli Yang Berhormat nampaknya membaca daripada text ucapan. Itu melanggar Peraturan Mesyuarat 35 (6).

Timbalan Yang Dipertua: Ahli Yang Berhormat dari Sibul dibenarkan membaca ucapan (*Ketawa*).

Tuan Ling Sie Ming: Terima kasih. Mr Speaker, there is also a provision in the State Constitutions of Sarawak and Sabah that Members from these two States can use English in the Parliament. Therefore, before the State Governments concerned have tabled motions to modify their respective Constitutions, it is improper for the Federal Government to amend the Act stipulating that the Members

of this House from Sarawak and Sabah are not allowed to use English in their speeches in this House. Should the Federal Government make these amendments without the consent of these two States it will be unconstitutional and against the legal procedure.

I would suggest to the government that if they insist on pushing through the policy before the people are ready for it, then the people will suffer. For example, in 1982 when the Education Department required a pass in the National Language to be a prerequisite for a full L.C.E. certificate, more than 10,000 students did not obtain their L.C.E. just because they failed in Bahasa Malaysia only. As a result many of them did not have a chance to go for higher study. This is a clear case of the people suffering from the policy which was implemented before the people were ready for it.

The people of Sarawak and Sabah have not stopped in their effort in studying Bahasa Malaysia, but time must be given for mastering the language. Only when adequate time, opportunity and facilities are given to the people of Sarawak and Sabah to learn the National Language can we implement the National Language policy meaningfully.

More important still, the Government should not forget the guarantees and safeguards given to the people of Sarawak when they joined Malaysia in 1963. The Government must not change the laws affecting those safeguards without consulting the people of Sarawak first. The Cobbold Commission, which came to Sarawak to find out the wishes of the people 1962, made recommendations emphasising that prior consent of the Sarawak people must be obtained the usage of English for official purposes could be replaced solely with Bahasa Kebangsaan.

The Inter-Governmental Committee Report also made similar stress on consultation with the State Legislatures of the two East Malaysian States regarding the usage of the English Language for official purposes.

From the above two reports, we can see clearly the promises made to Sarawak and Sabah before Merdeka. It is only right that the Federal Government respect the wishes of the people, for the State Legislatures to enact laws and that under the new Act English should continue to be used in Sarawak and Sabah for official purposes and by Members of Parliament from those two States in this August House.

Timbalan Yang Dipertua: Yang Berhormat dari Kinabatangan.

6.27 ptg.

Tuan Abdul Ghani bin Misbah (Kinabatangan): Tuan Yang Dipertua, kalau betul ingatan saya sudah tiga kali dalam masa 4 tahun kebelakangan ini saya menyuarakan pendapat saya di Dewan yang mulia ini supaya kebebasan berucap dalam Bahasa Inggeris yang diberikan kepada Ahli-ahli Dewan Rakyat dan Dewan Negara daripada Sabah dan Sarawak hendaklah dimansuhkan untuk kepentingan integrasi nasional (*Tepuk*). Dengan itu saya sangat bersukacita pada hari ini kerana berpeluang membahaskan dan seterusnya menyokong penuh Akta yang berkenaan yang sedang dalam pertimbangan Dewan yang mulia pada ketika ini.

Tuan Yang Dipertua, saya berpendapat bahawa tujuan Kerajaan

membenarkan Ahli-ahli Dewan Rakyat dan Dewan Negara dari Sabah dan Sarawak untuk berucap dalam Bahasa Inggeris di Dewan ini selepas Sabah dan Sarawak merdeka melalui pembentukan Malaysia ialah untuk memberikan peluang kepada Ahli-ahli Dewan Rakyat dan Dewan Negara dari kedua-dua negeri itu membiasakan dan mempelajari penggunaan Bahasa Malaysia di Dewan ini. Sebagai bukti Kerajaan Persekutuan hanya membentangkan Akta ini selepas 20 tahun Sabah dan Sarawak merdeka dalam Malaysia.

Tuan Yang Dipertua, berasaskan pandangan ini maka sudah pastilah wajar bagi semua Ahli-ahli Dewan Rakyat dan Dewan Negara dari Sabah dan Sarawak menyokong sepenuhnya Akta ini untuk kepentingan integrasi nasional dan bersesuaian pula dengan usaha-usaha kita untuk terus membina dan memelihara sebuah negara Malaysia yang makmur, kuat dan bersatu padu.

Timbalan Yang Dipertua: Yang Berhormat, masa sudah cukup.

UCAPAN PENANGGUHAN

- (1) **Penguatkuasaan Undang-undang Perikanan—Ditarik Balik.**
- (2) **Flat-flat Rumahpangs di Sentul—Ditunda.**

Ahli-ahli Yang Berhormat, Ucapan Penangguhan pertama hari ini ditarik balik dan Ucapan Penangguhan kedua ditunda. Dengan itu Dewan ini ditangguhkan sekarang sehingga jam 2.30 petang hari esok.

Dewan ditangguhkan pada pukul 6.30 petang.